

ДЖЕФРИ АРЧБР



СОЛОМОНОВО РЕШЕНИЕ

Остроумен, неожидан и забавен докрай!

— Таймс —

ДЖЕФРИ АРЧЪР

СОЛОМОНОВО РЕШЕНИЕ

Превод: Теодора Давидова

chitanka.info

На Елизабет

ЧОВЕКЪТ, КОЙТО ОБРА СОБСТВЕНИЯ СИ ПОЩЕНСКИ КЛОН



НАЧАЛОТО

От високия си подиум съдия Грей наблюдаваше внимателно двамата обвиняими на подсъдимата скамейка. Крис и Сю Хаскинс бяха обвинени в кражба на 250000 лири, собственост на пощенската станция, и фалшифициране на четири паспорта.

Господин и госпожа Хаскинс изглеждаха на приблизително една възраст, което не би трябвало да ни изненадва, тъй като преди четирийсет години бяха ходили заедно на училище. Човек отминава на улицата хора като тях, без да им обърне особено внимание. Крис бе над метър и деветдесет, с тъмна, чуплива, посребрена на места коса и едва ли имаше повече от пет-шест килограма наднормено тегло. Седеше с изправен гръб на скамейката и макар костюмът му да бе видимо пропит, ризата на райета бе чиста и изгладена, а по раираната връзка личеше, че е член на някакъв клуб. Бе очевидно също, че всяка сутрин плюнчи и лъска обувките си. До него седеше жена му Сю. Спретнатата рокля на цветя и удобните и практични обувки говореха за организирана и подредена жена. Очевидно и двамата бяха облекли дрехите, с които ходеха на черква. За тях правосъдието не бе нищо друго, освен естествено продължение на властта на Всевишния.

Съдия Грей насочи вниманието си към защитника на господин и госпожа Хаскинс, млад адвокат, избран очевидно по-скоро заради размера на хонорара, отколкото заради опита му.

— Несъмнено ще искате да представите смекчаващи вината обстоятелства, господин Роджърс — напомни услужливо съдията.

— Да, ваша милост — изправи се наскоро придобилият правоспособност адвокат. Много му се искаше да сподели със съдията, че това е едва второто му дело, но бе наясно, че негова милост едва ли щеше да приеме този аргумент като смекчаващо обстоятелство.

Съдия Грей се облегна назад и се приготви да чуе как като дете горкият господин Хаскинс е бил жестоко бит вечери наред от безмилостен втори баща, а госпожа Хаскинс на впечатляваща крехка възраст — изнасилена от порочен чичо. Нищо такова не се случи. Господин Роджърс увери съда, че съпрузите Хаскинс произхождат от

щастливи спокойни семейства и са ходили заедно на училище. Единствената им дъщеря Трейси, завършила университета в Бристол, сега работела във фирма за продажба на имоти в Ашфорд. С две думи — образцово семейство.

Господин Роджърс погледна бележките си, преди да продължи с обясненията какво е довело семейство Хаскинс до подсъдимата скамейка тази сутрин, а когато адвокатът приключи и се върна на мястото си, съдията, заинтересуван все повече от тяхната история, усети, че има нужда от малко повече време, за да вземе решение. Нареди двамата обвиняеми да се явят в съда отново следващия понеделник в десет часа сутринта, когато ще произнесе присъдата.

Господин Роджърс се изправи за пореден път.

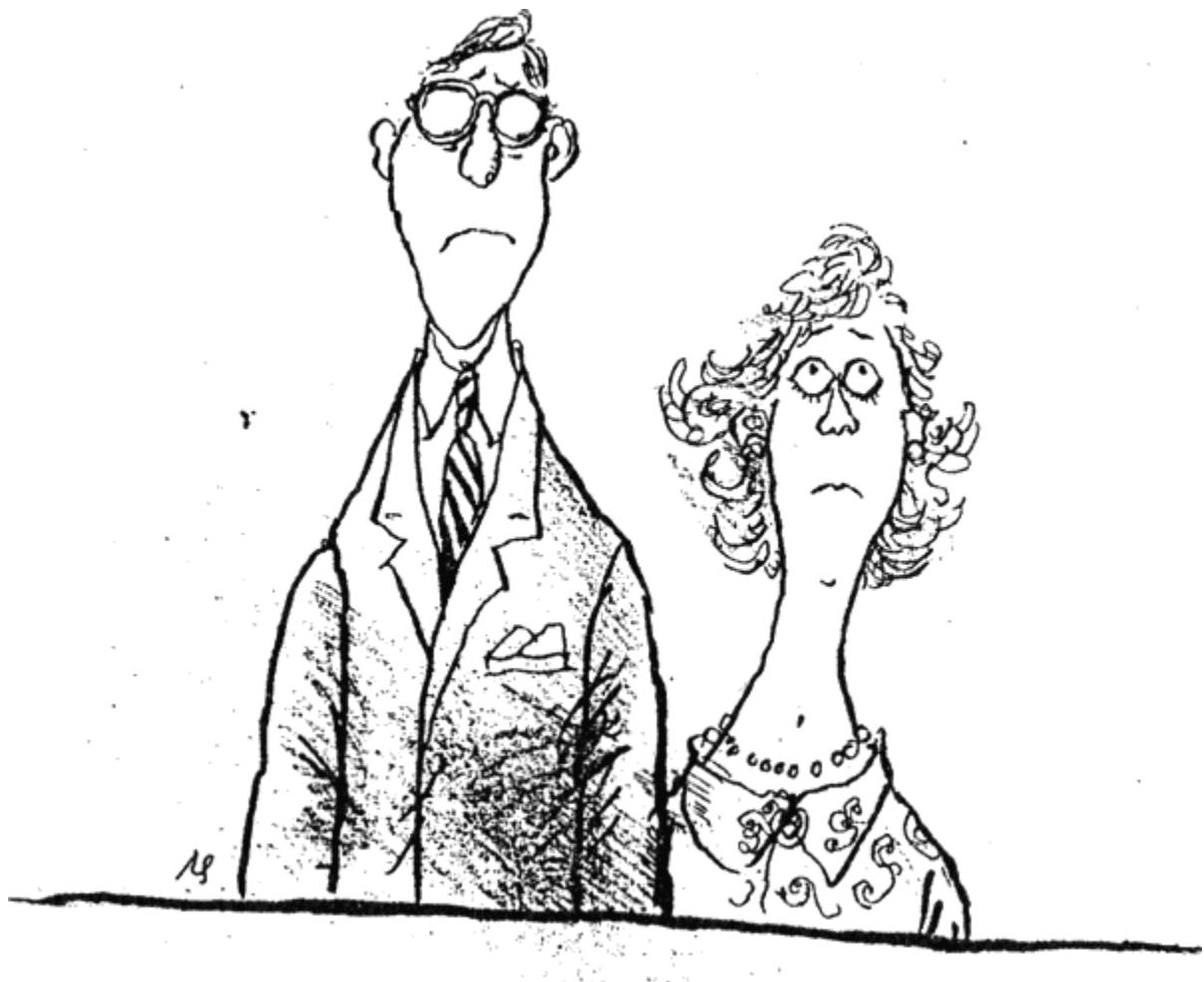
— Очаквате, че ще пусна клиентите ви под гаранция ли? — повдигна вежди съдията и преди младият му колега да се съвземе от изненадата, той отсече: — Разрешавам.

По време на неделния обяд Джаспър Грей разказа на жена си за неволите на господин и госпожа Хаскинс. Още преди съдията да стигне до доста мършавото парче агнешко в чинията си, Ванеса Грей предложи:

— Най-добре двамата да работят по един час обществен труд и след това може да постановиш на управата на пощите да им върне изцяло парите — с което показва, че не само мъжката част от населението се отличава със здрав разум. Ако трябва да сме честни, съдията отдаде дължимото на предложението и се съгласи, макар да уточни, че никога няма да успее да прокара подобна присъда.

— Но защо? — попита тя.

— Заради четирите паспорта.



За съдия Грей не беше никаква изненада, че в десет часа на следващата сутрин завари на подсъдимата скамейка прилежно седнали господин и госпожа Хаскинс. Те в крайна сметка не бяха престъпници.

Съдията вдигна глава, огледа ги и се опита да придае сериозен израз на лицето си.

— Вие и двамата имате вина за извършените престъпления — кражба от пощенската станция и фалшифициране на четири паспорта. — Не си направи труд да добави определения като позорно, гнусно или срамно, тъй като сметна, че са неподходящи за случая. — Поради това нямам никакъв друг избор, освен да ви изпратя в затвора. Очевидно вие сте били инициатор на това престъпление — обърна се той към съпруга, — ето защо ви осъждам на три години затвор.

Крис Хастингс не успя да скрие изненадата си. Адвокатът им го беше предупредил, че не може да очаква по-малко от пет години. Едва се въздържа да не каже: „Благодаря, ваша милост.“

— Предполагам, че участието ви в този план не е нищо повече от проява на лоялност към съпруга ви — обърна се съдията към госпожа Хастингс. — Убедих се, че правите разлика между добро и зло, ето защо ще ви изпратя в затвора за една година.

— Ваша милост — възрази Крис Хастингс.

Съдията сбърчи чело за първи път. Не беше свикнал да го прекъсват, докато произнася присъда.

— Ако имате намерение да оспорвате присъдата ми...

— Ни най-малко, ваша милост — отново го прекъсна Хастингс, — само исках да попитам дали не е възможно да излежи присъдата и на съпругата си.

Съдия Грей беше толкова стъпisan от молбата на подсъдимия, че не успя да измисли бърз отговор. Никой не му бе задавал до този момент подобен въпрос.

Удари с чукчето, изправи се и побърза да напусне залата. Разсилният извика зад гърба му:

— Станете.

Крис и Сю се запознаха на игрището на местното начално училище в Клийторп, малко градче на източното крайбрежие на Англия. Крис стоеше на опашката за полагащото му се мляко, отпускано от правителството за деца под шестнайсет години. Сю беше отговорничка по раздаването. Задачата ѝ се състоеше в това да следи за реда. Никой от двамата не погледна другия, след като тя му подаде малката бутилка. Сю бе в по-горен клас от Крис, ето защо пътищата им се пресичаха единствено по време на раздаването на млякото. В края на годината Сю издържа успешно изпитите си и се записа в местната гимназия. Крис зае мястото ѝ като отговорник по раздаването. На следващата година и той взе изпитите си и постъпи в гимназията на Клийторп.

Останаха слепи един за друг през всичките тези години, докато Сю не беше определена за отговорничка по съобщенията. На сутрешното събиране на учениците тя четеше какво предстои през този ден. В разговорите си момчетата я наричаха Началничката (странныо защо, когато някоя жена бъде поставена на определен пост,

често получава подобни прозвища, докато заеме ли мъж същото място, се говори за неговите качества на водач).

Сю завърши училище и Крис отново забрави за нея. Не последва стъпките ѝ като отговорник по съобщенията сутрин, макар да завърши с успех образованието си. Беше участвал във втория отбор на гимназията по крикет, класира се пети в състезанията по бягане срещу гимназията на Гrimсbi и се представи съвсем прилично на годишните изпити.

Едва напуснал училище, Крис получи писмо от министерството на от branата, в което му съобщаваха, че трябва да се яви в местното окръжение, аз да отслужи задължителната двугодишна военна служба, на която подлежаха всички момчета, навършили осемнайсет. Единственият избор, който му се позволява, бе между армията, флота или военновъздушните сили.

Той избра военновъздушните сили и за кратко си помечта да стане пилот на реактивен самолет. След медицинския преглед попълни необходимите формуляри и сержантът, който отговаряше за новобранците, му връчи безплатен железопътен билет до място, наречено Мейбълторп. На първо число следващия месец трябваше да се яви на портала.

През следващите три месеца заедно с още сто и двайсет младежи Крис мина курс по обща военна подготовка. Скоро научи, че от хиляда души един получава правото да бъде включен в пилотски курс. Очевидно той нямаше да е този един. В края на трите месеца му дадоха възможност да избира — да работи във войнишкия стол, в офицерската трапезария, в интендантството или в обслужването на полетите. Той пожела обслужване на полетите, но бе разпределен в интендантството.

Докато следващия понеделник докладваше, че се явява на своето назначение, се срещна за пореден път със Сю Смарт, или по-точно с ефрейтор Сю Смарт. За пореден път тя бе начело и раздаваше нареддания. В първия момент Крис не я позна в спретнатата синя униформа и прибраната почти изцяло под кепето коса. Тъкмо се наслаждаваше на добре оформлените ѝ крака, когато чу името си.

— Хаскинс, яви се при началника на склада. — Този глас не можеше да бъде забравен.

— Сю? — спонтанно възклика той. Ефрейтор Смарт вдигна очи от бележника си и изгледа новобранеца, дръзнал да се обърне към нея на малко име. Лицето му й се стори познато, но не можеше да си спомни откъде.

— Крис Хаскинс — услужливо напомни той.

— А, да. Хаскинс — рече тя колебливо и после добави: — Яви се пред сержант Травис в складовете и той ще ти обясни задълженията ти.

— Слушам, ефрейтор — отвърна отривисто Крис и с бързи стъпки се насочи към интендантските складове. Естествено нямаше как да знае, че Сю оглежда гърба му.

Не се срещнаха повече до края на седмицата, когато той си тръгна в първата отпуска. Забеляза я, че седи в дъното на вагона на влака за Клийторп. Не направи опит да я заговори, дори се престори, че не я вижда. Но се улови, че от време на време хвърля поглед към нея и се наслаждава на стройната й фигура — не помнеше да е била толкова хубава.

Най-сетне влакът намали и спря на перона в Клийторп и Крис видя, че майка му си бъбри с някаква жена. Веднага се сети коя може да е тя — същата червениковка коса, същата стройна фигура, същите...

— Здравей, Крис — поздрави го госпожа Смарт, когато той приближи до тях. — Заедно ли пътувахте със Сю?

— Не съм забелязал — отвърна младежът, но Сю вече наблизаваше към малката група.

— Щом сте в една част, сигурно се виждате често — предположи майката на Крис.

— Не бих казала — отвърна Сю, като се стараеше да изглежда безразлична.

— Време е да тръгваме — разбърза се госпожа Хаскинс, — за да имам време да направя вечерята на Крис и баща му, че ще гледат мач.

— Помниш ли го? — полюбопитства госпожа Смарт, когато Крис и майка му се отдалечиха към изхода.

— Кого? Сополивия Хаскинс? — Сю се поколеба миг-два. — Не бих казала.

— Толкова ли ти харесва? — усмихна се дяволито госпожа Смарт.

Когато в неделя вечер Крис се качи на влака, Сю вече бе заела мястото си в дъното на вагона. Той се канеше да я отмине и да си потърси място в следващия вагон, но я чу да казва:

— Здрави, Крис, как прекара?

— Не беше зле, ефрейтор — спря се и я изгледа от висотата на своите метър и деветдесет. — „Гримсби“ би „Линкълн“ с три на един и си припомних, че рибата с пържени картофи в Клийторп е далеч по-вкусна, отколкото в поделението.

— Защо не седнеш при мен? — усмихна се тя и потупа с длан седалката до себе си. — Спокойно можеш да ме наричаш Сю, когато сме извън поделението.

По пътя до Мейбълторп говори предимно Сю. Отчасти, защото Крис бе направо зашеметен от промяната, която бе настъпила у нея. Трудно му беше да повярва, че това е същото клощаво момиченце, което раздаваше мляко всяка сутрин. От друга страна, даваше си сметка, че щом прекрачат прага на поделението, всичко това ще свърши. Подофицерите не си дружаха много с редниците.

Разделиха се още при портала и всеки пое в своята посока. Крис — към спалните помещения на войниците, а Сю — към сградата на офицерите. Когато влезе в стаята при колегите си, Крис чу как един от тях се хвалеше, че свалил някакво момиче от Женския корпус към Кралските военновъздушни сили. Разказваше толкова подробно, че описа дори как изглежда бельото ѝ.

— Тъмносиньо, с широк ластик — уверяваше той захласнатите си слушатели.

Крис се изтегна на леглото си и престана да слуша, мислите му се насочиха към Сю. Питаше се кога ли ще се видят отново.

Не се наложи да чака дълго, защото още на обяд следващия ден видя Сю на една маса с други момичета от оръдейния склад. Много му се искаше да се приближи и небрежно, като същински Дейвид Нивън^[1], да я покани на среща. В кино „Одеон“ даваха филм с Дорис Дей и той си помисли, че може да ѝ хареса, но бе готов да мине по-скоро през минно поле, отколкото да отиде при нея в този момент, когато приятелите му гледаха.

Крис си взе обяд от плата — зеленчукова супа, наденица с пържени картофи и сладкиш с яйчен крем — и отнесе таблата в

отсрещния край на залата, където седяха неговите колеги. Беше подхванал вече десерта си и коментираше с приятелите си шансовете на отбора на Гриймсби да победи Блакпул, когато усети нечия ръка на рамото си. Вдигна очи и видя над себе си усмихнатото лице на Сю. Всички на масата мъкнаха. Крис се изчерви.

— Какво ще правиш в събота вечер? — попита тя. Лицето на Крис стана още по-червено. — Смятам да ходя на „Палавата Джейн“. Искаш ли да ме придружиш? — Младежът кимна онемял. — Да се срещнем в шест при портала. — Поредно кимване. Сю се усмихна. — Ще се видим тогава.

Крис извърна лице към приятелите си, които го гледаха с нямо възхищение.

Не помнеше много от филма, защото през по-голяма част от времето се мъчеше да събере смелост да обгърне раменете й с ръка. Не успя да го направи дори когато Хауард Кийл целуна Дорис Дей. Но по пътя към казармата Сю улови дланта му.

— Мислил ли си с какво ще се занимаваш, като се уволниш? — попита тя, докато се возеха в последния автобус към казармите.

— Вероятно ще отида да работя при баща ми в автобусния транспорт — отвърна Крис. — А ти?

— Когато отслужа три години в армията, ще трябва да решава дали да стана офицер, тогава ме чака кариера в Кралските военновъздушни сили.

— Надявам се, че ще се върнеш в Клийторп.

Крис и Сю Хаскинс се ожениха година по-късно в енорийската черква „Сейнт Ейдан“.

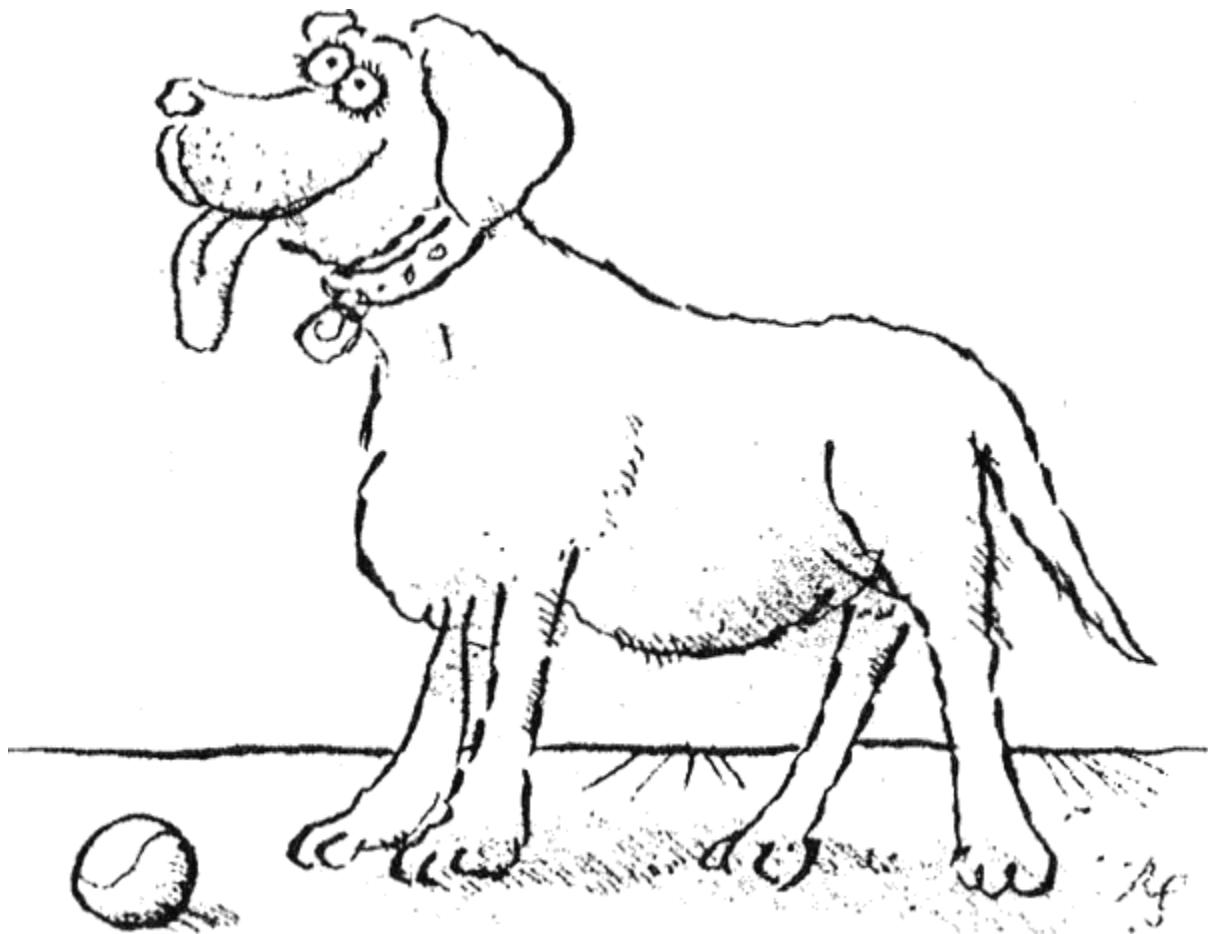
С наета за целта кола след церемонията младоженците се отправиха към Нюхейвън с намерението да прекарат медения си месец на португалското крайбрежие. След няколко дни в Алгарве^[2] те останаха без пари. Крис настоя да се върнат в Клийторп, но си обещаха да посетят Албуфейра^[3] при първа възможност.

Двамата започнаха семейния си живот в квартира под наем — три стаи на приземния етаж в къща близнак на Джубилий Роуд. Бившите отговорници по раздаването на мляко не можеха да се преструват и всички виждаха колко са щастливи.

Крис започна работа като кондуктор в градската автобусна линия „Грийн Лайн“, а Сю записа курс в местна застрахователна фирма. Година по-късно тя роди Трейси и си остана у дома, за да се грижи за нея. Това стимулира Крис да работи още повече и го накара да се замисли за издигане в службата. Подтикван от време на време от Сю, започна да се готви за теста в компанията, който му даваше такава възможност. След четири години стана инспектор. С две думи, пред семейство Хаскинс се очертаваше нелошо бъдеще.

Една година Трейси поиска пони за Коледа и Крис трябваше да ѝ обясни, че нямат градина. Направиха взаимен компромис и за седмия си рожден ден момиченцето получи подарък малко кученце лабrador, което кръстиха Корп. Накратко казано, нищо не липсваше на семейство Хаскинс и вероятно нашата история щеше да свърши дотук, ако Крис не беше уволнен. Ето как се случи всичко.

Градската автобусна линия „Грийн Лайн“ беше погълната от „Хъл Кериъдж Бъс Къмпани“, което доведе до неизбежните съкращения на работни места, и Крис бе сред тези, на които връчиха заповед за освобождаване. Единственото, което компанията можеше да му предложи, бе да заеме предишната си длъжност кондуктор. Той гордо отхвърли предложението. Беше уверен, че лесно ще си намери нова работа.



Много скоро компенсацията, която получи при уволнението, свърши и въпреки обещанията на Тед Хйт^[4] за един нов проспериращ свят, Крис осъзна, че никак няма да е лесно да си намери работа в Клийторп. Сю не се оплака нито веднъж, но тъй като Трейси вече ходеше на училище, тя започна почасова работа в магазина „Парсънс“ за пържена риба и пържени картофи. Така в семейството всяка седмица постъпваха пари, да не говорим за бакшишите, а на обяд Крис получаваше по една голяма порция треска с пържени картофи.

Той не спираше да си търси работа. Всяка сутрин отиваше в сградата на трудовата борса, с изключение на петък, когато след дълго чакане на опашка получаваше мизерната си помощ за безработни. След дванайсет месеца напразно ходене на интервюта и неизменното „съжаляваме, но по всичко личи, че не притежавате нужната квалификация“ Крис сериозно се замисли дали да не нахлузи отново кондукторската чанта. Сю го уверяваше, че скоро след като започне, отново ще го издигнат на поста инспектор.

Междувременно тя беше натоварена с допълнителна отговорност в магазина и след година я направиха помощник-управител. Отново нашата история щеше да свърши дотук, ако този път Сю не бе тази, която получи предупреждение за освобождаване.

Една вечер пред порция пържена риба Сю сподели с Крис, че господин и госпожа Парсънс възнамерявали да се пенсионират и се готвели да продадат бизнеса си и магазина.

— Колко според теб очакват да получат?

— Чух господин Парсънс да споменава за сума около пет хиляди лири.

— Да се надяваме, че новите собственици ще се развъртят — отбеляза Крис и си взе поредния пържен картоф.

— Много вероятно е да дойдат със свой персонал. Не помниш ли какво стана, когато автобусните компании се сляха?

Крис се замисли.

В осем и половина на следващата сутрин Сю излезе от вкъщи, за да заведе Трейси на училище, преди да отиде на работа. Щом вратата след двете се хлопна, Крис и Кори се отправиха на обичайната си сутрешна обиколка. Кучето вдигна смутен поглед, когато видя, че господарят му наместо към плажа, където то играеше до насита с вълните, се отправя в обратна посока — към центъра на града. Тръгна покорно, докато по едно време не се озова завързано на оградата на банка „Мидланд“ на Хай Стрийт.

Управлятелят на банката не успя да прикрие изненадата си, когато разбра, че господин Хаскинс чака пред кабинета му, за да обсъди с него своята идея за бизнес начинание. Направи бърза справка за сметките на семейството и установи, че разполагат със седемнайсет лири и дванайсет шилинга. Приятно му бе да установи, че никога не са прехвърляли разрешения лимит, въпреки че господин Хаскинс вече повече от година бе без работа.

Управляителят изслуша с интерес и съчувствие предложението на своя посетител и когато той завърши отрепетираното си представяне, тъжно поклати глава.

— Банката не може да поеме такъв риск — обясни, — особено като се има предвид колко малко допълнителни гаранции можете да

предоставите. Та вие дори не притежавате собствен дом — изтъкна банкерът.

Крис му благодари и напусна кабинета невъзмутимо.

Той прекоси Хай Стрийт, завърза повода на Корп пред друга сграда и влезе в банка „Мартинс“. Почака известно време, докато управителят го приеме. Отговорът на неговото предложение не се отличаваше от предишния, с едно малко изключение — този път го посъветваха да се обърне към „Британия Файнанс“ — нова компания, специализирала се в подкрепа на малкия бизнес. Крис благодари, напусна банката, развърза Корп и се върна на Джубилий Роуд няколко минути преди Сю да се прибере с неговия обяд — треска с пържени картофи.

След като се нахрани, Крис напусна къщата и отиде до най-близката телефонна кабина. Пусна четири пенита в прореза и натисна бутона А. Разговорът трая не повече от минута. Прибра се, но не спомена пред Сю с кого има среща на другия ден.

На следващата сутрин, едва изчакал Сю да тръгне с Трейси за училище, той се качи в спалнята им. Свали дънките и пуловера и ги замени със сватбения си костюм, с кремавата риза, която носеше само в неделя на църква, и с връзката — подарък от тъща му за Коледа, която беше решил, че няма да сложи никога. Лъсна обувките си и си помисли, че постигна блясък, който дори неговият фатмак би одобрил. Погледна се в огледалото с надеждата, че е добил донякъде вид на бъдещ управител на предприятие. Остави кучето в градината зад къщата и се отправи към центъра на града.

Беше подранил с петнайсет минути за срещата с господин Тримейн, човека, който се занимаваше с кредитите, отпусканите от „Британия Файнанс“ на нейните клиенти. Помолиха го да изчака в определената за това стая. Той се настани и взе един брой на „Файненшъл Таймс“ (за първи път в живота си държеше това издание). Така и не успя да открие спортната страница. След четвърт час секретарят го покани в кабинета на господин Тримейн.

Човекът го изслуша внимателно и също като предишните двама банкери зададе въпроса за гаранциите.

— Нямаме такива — отвърна Крис с горчивина. — Освен ако не смятаме факта, че съпругата ми и аз ще работим по цял ден, а тя е

запозната с много от тънкостите на бизнеса от първа ръка. — И той зачака да чуе причините, поради които няма да му отпуснат кредит.

— Тъй като съпругата ви ще е отговорна за връщането на половината от нашата инвестиция, какво мисли тя за плановете ви?

— Дори не съм говорил още с нея — изтърси Крис.

— В такъв случай ви съветвам да го направите при първа възможност, защото преди да обсъдим молбата ви, ще трябва да се срещнем лично с госпожи Хаскинс и да се уверим дали е на нивото, на което твърдите, че е.

Същия ден по време на вечеря Крис съобщи новината на жена си. Сю остана безмълвна, нещо, което не се бе случвало често в близкото минало.

Щом господин Тримейн се срещна с госпожа Хаскинс, останалото бе въпрос само на попълване на безкраен брой формуляри, преди „Британия Файнанс“ да им отпусне кредит от 5000 лири. Месец по-късно господин и госпожа Хаскинс напуснаха своите три стаи на Джубилий Роуд и се нанесоха в жилището, прилепващо към магазинчето на Бийч Стрийт.

Първата неделя на новото място Крис и Сю изстъргаха надписа „ПАРСЪНС“ от витрината на магазина, след което изписаха с големи букви „ХАСКИНС, нови собственици“. Междувременно Сю обучаваше Крис как се прави най-добрата панировка. Ако беше толкова просто, нямаше да виждаме опашки пред един магазин, а пред друг — на няколко метра на същата улица — никакви клиенти. Минаха няколко седмици, преди Крис да овладее умението и панираната риба да е винаги с превъзходна коричка — нито прекалено твърда, нито прекалено влажна, което си беше истинска катастрофа. Той стоеше на предната линия — мереше и подаваше рибата, солеше и поливаше с оцет, докато Сю седеше на касата и прибираще парите. Вечер Сю записваше всичко в счетоводните книги, но не се качваше при Крис в малкия им апартамент, докато не въдвореше пълен ред и чистота в магазина, така че да можеш да се огледаш в повърхността на тезгяха.

Тя винаги беше последна, но в замяна на това пък Крис ставаше пръв. В четири часа сутринта бе вече на крак, нахлузваше стар анzug и се отправяше към пристанището с Корп. Прибираще се след няколко

чата с отбрана треска, хек, скат и камбала, които купуваше направо от рибарските корабчета.

В Клийторп работеха няколко магазинчета за пържена риба и пържени картофи, но много скоро любителите научиха за „Хаскинс“ и често, когато Сю отиваше да обърне надписа „Отворено“, отвън вече чакаха клиенти. Най-натоварено беше в часовете между единайсет и три следобед и от пет до седем, но не затваряха докато имаше клиенти.

В края на първата година семейство Хаскинс се похвалиха с 900 лири чиста печалба. И с течение на времето, колкото по-дълги ставаха опашките пред входа, толкова по-бързо се топеше задължението им към „Британия Файнанс“, ето защо осем месеца преди определения петгодишен срок те успяха да върнат цялата сума заедно с лихвите.

През следващите десет години славата на магазина на Хаскинс се разнесе не само по суша, но и по море, което пък доведе до това, че поканиха Крис да стане член на Ротарианския клуб в Клийторп, а Сю стана заместник-председател на Съюза на майките.

Сю и Крис отпразнуваха двайсетата годишнина на техния брак с пътуване до Португалия за втори меден месец. Отседнаха в четиризвезден хотел за две седмици и този път не им се наложи да се приберат преждевременно. През следващите десет години те всяко лято ходеха на почивка в Албуфейра. Какво да се прави — хора на навика.

След като завърши гимназията в Клийторп, Трейси записа Бостънския университет, където учеше бизнес управление. Единственото голямо сътресение преживяха, когато Корп почина. Но в интерес на истината той бе достигнал почтената възраст от четирийсет години.

Крис се наслаждаваше на питието си с няколко колеги от Ротарианския клуб, когато управителят на най-авторитетната пощенска станция в града Дейв Куентън спомена, че възнамерява да се засели в друг район на страната — Езерния регион, и иска да продаде бизнеса си.^[5]

За разлика от предишния път Крис обсъди с жена си последната си идея. Тя отново се стъписа, но след като се съвзе и получи отговори на няколко свои въпроса, се съгласи да посетят заедно „Британия Файнанс“.

— На каква сума възлиза депозитът ви в „Мидланд“ — попита господин Тримейн.

Сю погледна бележките си и спокойно заяви:

— Трийсет и седем хиляди четиристотин и осем лири.

— За колко според вас ще можете да продадете магазина за пържена риба?

— Ще преговаряме за над сто хиляди — категорична бе тя.

— И на колко според вас е оценен пощенският клон, като се има предвид, че е в центъра на града?

— Господин Куентън спомена за двеста и седемдесет хиляди лири, но ако се намери подходящ кандидат, ще се съгласи и на четвърт милион.

— Което значи, че не ви стигат малко повече от стотина хиляди — заключи финансият анализатор, без да се налага да поглежда в бележника на Сю. — Какъв е бил оборотът на клона през миналата година?

— Двеста и трийсет хиляди лири.

— При каква печалба?

Сю отново направи справка в записките си.

— Двайсет и шест хиляди и четиристотин, но това не включва допълнителния бонус — просторно жилище, чиито данъци и такси се покриват от печалбата. А този път ще притежаваме имота.

— Ако сметките ви бъдат потвърдени от нашите счетоводители — продължи господин Тримейн — и успеете да продадете магазина за риба и пържени картофи за около сто хиляди, по всичко личи, че инвестицията ще е разумна, но... — Двамата бъдещи клиенти се изпънаха, споходени от лошо предчувствие. — Винаги има „но“, когато става дума за даване на пари. — Кредитът ще важи само ако се запази категория А на пощенския клон. Имотите в този район вървят за около двайсет хиляди, така че реалната стойност на клона е по-скоро в бизнеса, и то само ако, повтарям, само ако продължава да бъде категория А.

— Той е в тази категория повече от трийсет години — обади се Крис. — Защо ще се променя в бъдеще?

— Ако можех да предричам бъдещето, господин Хаскинс, никога нямаше да правя лоша инвестиция, но тъй като не мога, трябва да се подсигура срещу всеки възможен риск. „Британия“ инвестира в хора, а вие можете да докажете твърде малко неща. — Той се усмихна широко. — Ще очакваме, както и при предишния кредит, който ви отпуснахме, да изплащате сумите на тримесечие за период от пет години и този път, тъй като става дума за твърде много пари, ще държим да упражняваме надзор върху имота.

— При каква лихва? — попита Крис.

— Осем и половина процента плюс наказателните лихви при закъсняване на вноските.

— Налага се да обмислим по-добре нещата — рече Сю, — но скоро ще ви съобщим решението си.

Господин Тримейн се стегна, но успя да се усмихне.

— Какво ще рече категория А? — попита Сю, докато крачеха бързо към крайбрежието с надеждата, че няма да закъснят и ще отворят магазина навреме за първия клиент.

— Категория А означава, че приходите са най-високи — спестовни влогове, пенсии, пощенски записи, пътни такси и преференциални облигации. Всичко това осигурява добра печалба. Без тях ще можеш да разчиташ единствено на телевизионни такси, марки, сметки за ток и вероятно още малко приходи, ако ти разрешат да поддържаш и малък магазин. Ако господин Тримейн имаше това предвид, то по-добре да си останем в магазина за пържена риба.

— А съществува ли риск да загубим категория А? — попита Сю.

— Никаква — отговори Крис, — поне в това ме увери досегашният управител, а той също е член на Ротарианския клуб. Никога този въпрос не е стоял на дневен ред, а може да си сигурна, че и от „Британия“ ще го проверят достатъчно добре, преди да се разделят с техните сто хиляди.

— Значи смяташ, че трябва да продължим нататък?

— С някои уточнения на подробностите, да — потвърди Крис.

— Какви уточнения?

— Като начало, убеден съм, че господин Тримейн ще свали до осем процента сега, когато банките от Хай Стрийт започват да

инвестират в предприятията, и не забравяй, че ще упражняват надзор върху бизнеса и имота.

Семейство Хаскинс продадоха магазина за пържена риба за 112000 лири и добавиха още 38000 от кредитната си сметка. „Британия“ отпусна кредит за 100000 при лихва 8 процента и чек за 250000 замина за управлението на пощите в Лондон.

— Трябва да го отпразнуваме — заяви Крис.

— Не знам какво имаш предвид — рече Сю, — защото не можем да си позволим да изхарчим нито пени.

— Да отидем за почивните дни в Ашфорд при Трейси. А по пътя обратно... — той замълча.

— Какво ще правим по пътя към дома?

— Ще се отбием в приюта за кучета в Батърси.

Месец по-късно господин и госпожа Хаскинс и Стампс, новият им лабrador, този път черен, напуснаха магазина за риба на Бийч Стрийт и се нанесоха в пощенския клон категория А на „Виктория Кресънт“.

Сю и Крис бързо се върнаха към ритъма на работа, добит от първия ден, в който купиха магазина за пържена риба. През следващите пет години те максимално ограничиха допълнителните си разходи и дори не ходиха на почивка, макар често да си мечтаеха за едно пътуване до Португалия. Знаеха обаче, че трябва да го отложат, докато не изплатят поредната вноска. Крис продължаваше да изпълнява задълженията си към клуба на ротарианците, а Сю стана председателка на филиала на Съюза на майките в Клийторп. Трейси получи повишение и стана мениджър, а Стампс ядеше колкото тримата, взети заедно.

През четвъртата година господин и госпожа Хаскинс спечелиха наградата „Районен пощенски клон на годината“ и девет месеца по-късно изплатиха и последната си вноска към „Британия“.

Управителният съвет на „Британия“ покани Крис и Сю на обяд в хотел „Роял“, за да отпразнуват събитието, че вече нямат нито пени дълг към институцията и пощенският клон е тяхна собственост.

— Остава ни да спечелим достатъчно, за да върнем първоначалната си инвестиция — напомни Крис. — Става дума за

едни нищо и никакви двеста и петдесет хиляди лири.

— Ако успеете да поддържате сегашното ниво още пет години — обясни председателят на борда на „Британия“, — ще се окаже, че движите бизнес на стойност от около един милион.

— Значи ли това, че съм милионер? — поискава да знае Крис.

— Нищо такова не означава — промърмори Сю. — В момента кредитната ни сметка възлиза само на десет хиляди. Ти си нещо като десетхилядник.

Председателят на борда се разсмя весело и предложи на колегите си да пият в чест на Крис и Сю Хаскинс.

— Моите информатори ми подшушнаха, Крис — добави той, — че има голяма вероятност ти да си следващият председател на местния Ротариански клуб.

— Всичко е възможно — отбелаяза Крис и остави чашата си. — Едва ли ще се случи обаче, преди Сю да заеме полагащото ѝ се място в комитета на Съюза на майките. Няма да се изненадам, ако след време стане председател на Националния клуб — дададе той с известна гордост.

— Каква ще бъде следващата ти стъпка? — попита председателят.

— Едномесечна почивка в Португалия — без никакво колебание заяви Крис. — Пет години трябваше да се задоволяваме с морето на Клийторп и с по чиния пържена риба и пържени картофи на обяд, мисля, че го заслужихме.

Събитието щеше да бъде друг подходящ завършек на нашата история, ако администрацията не беше се намесила за пореден път. Сега това се случи под формата на официално писмо от финансия директор на пощите до господин и госпожа Хаскинс, което ги чакаше на изтрявалката вкъщи след завръщането им от Албуфейра.

Пощенска служба на Великобритания Олд Стрийт
148, Лондон

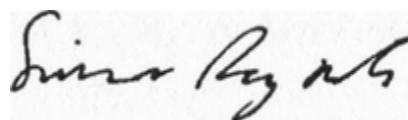
Уважаеми господине и госпожо Хаскинс,

Пощенската служба е в процедура на преоценка на активите си и ще направи известни промени в статута на част от по-старите си учреждения.

С настоящето писмо с неудоволствие ви съобщаваме, че в бъдеще няма да имаме нужда от две пощенски станции категория А в Клийторп. Взето беше решение станцията на Хай Стрийт да запази категорията си, докато категорията на клона на „Виктория Кресънт“ ще бъде променена на Б. За да можете да предприемете необходимите промени, този статут ще бъде въведен от Нова година.

Очакваме с нетърпение да продължим отношенията си с вас.

Искрено ваш,



финансов директор

— Това ли е, което си мисля? — попита Сю, след като прочете писмото за втори път.

— С две думи, скъпа моя — отговори Крис, — не можем да се надяваме да си върнем първоначалната инвестиция от двеста и петдесет хиляди, дори да работим до края на дните си.

— В такъв случай не е ли добре да продадем бизнеса?

— Но кой ще иска да го купи на тази цена, особено когато разберат, че категорията е свалена?

— Нали човекът от „Британия“ твърдеше, че щом сме платили дълга си, пощенският клон вече струва един милион.

— Само при условие че оборотът е петстотин хиляди и печалбата възлиза на гарантирани осемдесет хиляди на година — обясни Крис.

— Ще трябва да потърсим съвет от юрист.

С голяма неохота Крис се съгласи. Дълбоко се съмняваше, че нещо ще излезе от това. Адвокатът им обясни, че законыт не е на тяхна страна и не ги съветва да съдят управлението на пощите, тъй като не може да им гарантира положителен изход.

— Може и да спечелите морална победа — допълни юристът, — но това едва ли ще помогне на банковия ви баланс.

Въпреки това Крис и Сю решиха да обявят пощенския клон за продан, за да разберат дали някой ще прояви някакъв интерес. За пореден път преценката на Крис се оказа вярна. Явиха се само три двойки съпрузи, но никой не се върна повторно, когато разбраха, че категорията вече не е А.

— Обзалахам се, че когато прибираха нашите пари, ония чиновници в централата знаеха чудесно, че предстоят промени в статута, но предпочетоха да не ни съобщят предварително.

— Може и да си права, но бъди сигурна в едно — въздъхна Крис, — не е имало нищо черно на бяло, така че никога няма да успеем да го докажем.

— Нито пък ни трябва.

— Какво искаш да кажеш?

— Колко ни задигнаха? — попита Сю.

— Ако имаш предвид първоначалната ни инвестиция...

— Говоря за спестяванията ни. Всяко пени, които спечелихме за трийсет години труд, да не говорим за пенсиите ни.

Крис се замисли и вдигна лице нагоре, очевидно пресмяташе...

— Като изключим печалбата, на която можехме да се надяваме, когато си върнем инвестицията...

— Именно, какво точно ни откраднаха — повтори Сю.

— Малко повече от двеста и петдесет хиляди, без да включваме лихвата — отвърна Крис.

— И няма никаква надежда да видим и едно пени от първоначалната инвестиция, дори да работим до края на дните си?

— Това е горе-долу сумата, скъпа моя.

— В такъв случай смятам да се оттегля на първи януари.

— А с какво се надяваш да се прехранваш? — попита Крис.

— С първоначалната ни инвестиция.

— И как смяташ да си я върнем?

— Като се възползваме от безупречната си репутация.

[1] Известен английски актьор (1910–1983) — Б. пр. ↑

[2] Международен туристически център в Португалия. — Б.пр. ↑

[3] Курорт на южното крайбрежие на Португалия. — Б.пр. ↑

[4] Министър-председател на Англия (1970–1974), планирал сериозни икономически промени в страната, един от първите радетели

в английския парламент за присъединяване на страната към Европейската общност. — Б.пр. ↑

[5] В Англия местните пощенски клонове се отстъпват на концесия — Б.пр. ↑

КРАЯТ

На следващата сутрин Крис и Сю станаха рано, чакаше ги много работа през останалите три месеца, ако искаха да съберат достатъчен капитал, за да се оттеглят на 1 януари. Сю предупреди мъжа си, че за да успеят, трябва да са много внимателни в изпълнението и на най-малката подробност. Той бе повече от съгласен. И двамата знаеха, че не могат да си позволяят „да натиснат копчето“ преди втория петък на месец ноември, когато щяха да имат на разположение само шест седмици, преди, както Крис се изразяваше, „ония от Лондон да разберат за какво точно става дума“. Но освен това имаше да се свърши огромно количество предварителна работа. На първо място, преди да започнат да събират откраднатите им пари, трябаше да решат как ще напуснат страната. На никого от тях и през ум не му минаваше да квалифицира замисленото като кражба.

Сю разгърна карта на Европа на високия плот в пощата и в продължение на няколко дни съпрузите обсъждаха възможностите, докато накрая отново се върнаха на идеята за Португалия, която и според двамата бе най-доброто място за заслужената им почивка. При множеството си посещения в Алгарве те неизменно се връщаха в Албуфейра, градът, в който прекараха краткия си меден месец и няколко годишници от своята сватба. Бяха си обещали дори, че ако спечелят от лотарията, ще се преместят да живеят там.

На следващия ден Сю купи касета с уроци по португалски за начинаещи, която слушаха всеки ден преди закуска, а вечер се упражняваха по един час. С голямо удоволствие установиха, че по време на досегашните си престои в страната бяха схванали и научили повече думи и изрази, отколкото очакваха. Не говореха свободно, но със сигурност не бяха начинаещи. Бързо преминаха към уроците за напреднали.

— Няма да е разумно да пътуваме със собствените си паспорти — изтъкна Крис, докато се бръснеше една сутрин. — Трябва да измислим как да сменим самоличността си. Иначе властите бързо ще ни открият.

— Мислила съм за това — съгласи се Сю. — Имаме предимството, че работим в собствения си пощенски клон.

Крис се извърна от огледалото и зачака да чуе по-нататък.

— Нали ние доставяме необходимите формуляри за хората, които искат да получат паспорти?

Крис не я прекъсна и тя обясни плана си как да се сдобият с паспорти и да напуснат страната под чужди имена.

— Май няма да е зле да си пусна брада — засмя се той.

През годините Крис и Сю се бяха сближили с някои от редовните си клиенти. Двамата съставиха, всеки на отделен лист, списък на хората, които според тях отговарят на критериите, посочени от Сю. След кратък подбор сведоха общия си списък до две дузини имена: тринайсет жени и единайсет мъже. От този момент нататък, ако някой от тях се отбиеше в пощата, Крис или съпругата му подхващаха разговор с една-единствена цел.

— Няма ли да мръднете някъде за Коледа, госпожо Бруър?

— Не, госпожо Хаскинс. Синът ми и жена му ще ни гостуват за празниците, и ще доведат новата внучка.

— Прекрасно наистина. Ние с Крис правим планове да отидем за Коледа в Щатите.

— Наистина? — възторжено възклика жената. — Никога не съм била в чужбина, да не говорим за Америка.

Госпожа Бруър стигна до втори кръг в класацията, но разговорът спираше дотук до някое от следващите й идвания.

Към края на септември в „листата“ след госпожа Бруър бяха записани още три жени и трима мъже, всичките на възраст между петдесет и една и петдесет и седем години, като общото между тях бе само едно — никой от тях не беше пътувал зад граница.

Следващата стъпка бе да подадат молба за кръщелно свидетелство. Това налагаше по-подробни разпити. И Крис, и Сю мълквали в мига, в който кандидатът покажеше и най-лек признак на съмнение.

В началото на октомври разполагаха с имената на четирима от своите клиенти, които чистосърдечно бяха споделили с тях датите и местата си на раждане, моминските имена на майките си и малките имена на бащите си.

Следващата стъпка бе да влязат в някоя от кабинките за моментални снимки на Сейнт Питърс Авеню и срещу два и петдесет да се снимат. Сю вече спокойно се зае да попълва формуларите, с които се кандидатстваше за задграничен паспорт от името на нищо не подозиращите им клиенти. Попълни всички графи, приложи към всеки комплект необходимите снимки и необходимия пощенски превод от 42 лири. Като началник на пощенската станция Крис с радост сложи оригиналния си подпис в края на всеки формулар, попълнен прилежно от жена му.

И четирите комплекта бяха изпратени до паспортната служба на „Пти Франс“ в Лондон в понеделника, четвъртъка, петъка и съботата на последната седмица на октомври.



На 11 ноември, сряда, първият паспорт пристигна във „Виктория Кресънт“, в плик, адресиран до господин Рег Епълард. Два дни покъсно пристигна следващият — за госпожа Одри Рамсботъм. Последва го този за госпожа Бети Бруър и седмица по-късно, за Стан Джерард.

Сю беше споделила с Крис, че според нея трябаше да прекосят границата с едната двойка паспорти, които скоро след това да унищожат, а после да продължат с другите два. Но не и преди да се решат къде точно ще се установят в Албуфейра.

Винаги когато оставаха сами в пощенския клон, Сю и Крис упражняваха своя португалски, като не пропускаха да споделят с посетителите, че по Коледа ще пътуват до Америка. Всеки, който задаваше повече въпроси, биваше почерпен с доверителна информация, че ще прекарат една седмица в Сан Франциско и няколко дни в Сиатъл.

Посрещнаха втората седмица на ноември с приключена предварителна работа, оставаше им само „натискането на бутона“ за стартиране на операция „Връщане на пари“.



В девет и половина сутринта в петък Сю проведе задължителното седмично обаждане до централата. Тя въведе личния си код, за да я свържат със службата „Авансово финансиране“. Единствената разлика този път беше, че чуваше в слушалката и пулса на собственото си сърце. Повтори още веднъж кода си, преди да съобщи на служителя сумата, която им беше необходима за изплащания следващата седмица — тя трябаше да покрие сумите за обичайните тегления от спестовни сметки, пенсии и пощенски преводи. В края на всеки месец счетоводител от централата проверяваше как са изразходвани средствата, но предвид приближаващите празници се разрешаваше маршът на поисканите суми да е по-голям. Специален одит през януари щеше да установи дали счетоводството на пощенската станция е водено коректно. Нито Сю, нито Крис имаха намерение да бъдат в района по това време. Балансите на Сю през последните тест години винаги бяха безупречни и в централата имаха много високо мнение за нея.

Тя беше проверила тегленията от клона миналата година и бе установила, че същата седмица предходната година е поискала 40000 лири, които са се оказали с 800 лири повече от реално изразходените.

Тази година поиска 60000 и беше готова да чуе някакъв коментар от служителя, но човекът отсреща не показа нито изненада, нито каквато и да било загриженост. В понеделник сутринта специална бронирана кола достави парите.

През останалите дни от следващата седмица Крис и Сю изпълняваха задълженията си. Без да отклоняват редовните плащания те се оказаха в края на седмицата с излишък от 21000 лири. Прибраха банкнотите, естествено използвани, в касата, в случай че някой бдителен контрольор решеше да направи внезапна проверка.

Щом Сю заключеше външната врата и спуснеше рулетките, двамата разговаряха само на португалски, докато попълваха бланки за пощенски тегления, изстъргваха покритието върху номерата на лотарийни билети и ги въвеждаха, след като се покажеха. В повечето случаи заспиваха от умора на масата.

Всяка сутрин Крис ставаше рано, качваше се в овехтелия си роувър и в компанията на Стампс тръгваше на обиколка. Пътуваше на север, изток, юг и запад. В понеделник беше в Линкълн, във вторник — в Лаут, в сряда — в Скегнес, в четвъртък — в Хъл, а в петък — в Имингам, където осребряваше пощенски записи или прибираще печалбата от лотарийни билети и по този начин добавяше дневно към новопридобитата им сума по допълнителни неколкостотин лири.

В петъка на последната седмица на ноември Сю заяви в централата 70000 лири и така следващата събота те можаха да добавят нови 32000 лири към тайните си спестявания.

Първия петък на декември Сю вдигна залога и поиска 80000 лири и за нейна изненада от централата отново никой не потърси никакви обяснения. Та нали Сю Хаскинс беше мениджър на годината, бе получила специалната похвала на борда. Бронираната камионетка доставяше сумите рано сутрин всеки понеделник.

Следващата седмица им донесе още 39000 лири, без никой от другите играчи да подозира каквото и да било. Така съкровището им нарасна на 100000 лири, подредени в пачки използвани банкноти, натрупани върху четирите паспорта в дъното на касата.

Крис пише по цяла вечер и до късно нощем. Попълваше безкраен брой бланки за пощенски записи, стържеше покритието на картончета, попълваше лотарийни билети. През деня посещаваше пощенски станции в радиус от стотина километра, но въпреки

усилията му през втората седмица на декември се оказа, че господин и госпожа Хаскинс са събрали едва половината от сумата от 250000 лири, която инвестираха в пощенската станция.

Сю предупреди съпруга си, че се налага да поеме по-голям риск, ако искат преди Коледа да разполагат с планираната сума.

Когато привечер в петъка на четвъртата седмица от началото на акцията им и втората на месец декември Сю позвъни на централата и направи заявка за 115000 лири, чу първия коментар.

— При вас май коледното пазаруване върви с пълна пара — отбеляза човекът отсреща.

Тя се сепна, но тъй като от известно време чакаше някакъв коментар, беше готова с отговора:

— Останала съм без крака — сподели тя с неизвестния чиновник. — Да не забравяме все пак, че в Клийторп се заселват повече пенсионери, отколкото в който и да е друг крайморски град във Великобритания.

— Човек винаги има какво да научи — отговориха отсреща. — Не се тревожете, парите ще бъдат при вас в понеделник. Не спирайте да работите все така добре.

— Разбира се — отвърна Сю и набрала смелост, за последната седмица преди Коледа заяви 140000 лири. Не посмя да поискава повече, защото знаеше, че за сума над 150000 чиновниците в Лондон бяха длъжни да докладват на своите началници.

В навечерието на Бъдни вечер, когато спускаше рулетката, Сю се чувстваше изморена до смърт. Крис не беше в по-добра форма.

Все пак тя първа се съвзе.

— Нямаме никакво време за губене — напомни на съпруга си, докато се отправяше към препълнената каса. Набра шифъра и отвори тежката врата. Извади събрани пари и нареди пачките на плота. Спретнати пакетчета по петдесет, по двайсет, по десет и по пет лири. Заловиха се да ги броят.

Провериха ги отново и се оказа, че разполагат с 267 300 лири. Отделиха 17 300 и ги върнаха обратно в касата, след което я заключиха. Не искаха да взимат нещо, което не е тяхно, защото това би било кражба. Сю усуква ластици около всяка хилядарка, а Крис ги

подреждаше в стара платнена торба от Кралските въздушни сили. Към осем вече бяха готови за тръгване. Крис включи алармата, измъкна се тихо от задната врата и остави торбата в багажника на роувъра върху другите четири куфара, които жена му бе приготвила по-рано същия ден. Сю седна до него и Крис завъртя ключа на запалването.

— Нещо забравихме — рече Сю, докато затваряше вратата.

— Стампс — в един глас възкликаха съпрузите.

Крис изключи мотора, излезе от колата и се върна в пощата. Въведе кода си за достъп, изключи алармената инсталация и отвори задната врата, за да намери кучето. То спеше в кухнята и очевидно не изгаряше от желание да напусне топлата кошница, за да излезе навън. Как не разбираха тези хора, че е Бъдни вечер?

Крис включи отново алармата и заключи за втори път вратата.

В осем и деветнайсет вечерта господин и госпожа Хаскинс потеглиха за Ашфорд, графство Кент. Сю направи сметка, че имат на разположение четири дни, преди някой да усети липсата им. Първият и вторият ден на Коледа и последвалите ги неделя и понеделник бяха официални празници. Във вторник, първия работен ден на новата година, те вече щяха да си търсят къща в Алгарве.

По дългия път към Кент двамата почти не размениха дума. Дори и на португалски. Сю не можеше да повярва, че са провели толкова сложна акция, а Крис — че акцията е към своя край.

— Едва когато пристигнем в Албуфейра, ще можем да кажем, че сме на финала — напомни Сю. — И не забравяйте, господин Епълърд, че вече сме с други имена.

— След всичките тези години ще живеем в грях, пали, госпожо Бруър?

Малко след полунощ Крис удари спирачките пред дома на дъщеря им. Трейси ги посрещна на вратата и прегърна майка си, докато Крис изваждаше един от куфарите и платнена торба от багажника. Трейси никога не беше виждала родителите си толкова изморени и ѝ се стори, че за времето от последната им среща през лятото, те са остарели. А може би просто бяха изтощени от дългия път. Минаха през кухнята и се настаниха на канапето, за да изпият по чаша чай. Почти не говориха и когато най-сетне Трейси ги отведе до спалнята им, баща ѝ взе със себе си и платнената чанта.

Сю се събуждаше при шума на всяка кола навън и само се питаше дали по вратите ѝ няма светещ надпис ПОЛИЦИЯ. Крис пък чакаше да звънне звънецът на входната врата и да чуе как нечии тежки стъпки трополят нагоре по стълбите, за да му отмъкнат платнената торба изпод леглото и да ги арестуват.

След тази безсънна нощ те закусиха с Трейси в кухнята.

— Весела Коледа — целуна ги тя. И двамата мълчаха стъписани. Бяха забравили, че е Коледа! Смутени поглеждаха към двата пакета, пригответи от дъщеря им за тях. Забравили бяха да ѝ купят подарък! Наложи се да минат с даване на пари, нещо, което не бяха правили от времето, когато ходеше на училище. Трейси си помисли, че странното им поведение вероятно се дължи на коледната треска и вълнението около пътуването до Щатите.

На следващия ден изглеждаха малко по-спокойни, нищо че от време на време потъваха в продължително мълчание. Обядваха и Трейси предложи да изведат Стампс на дълга разходка и да подишат чист въздух. Докато крачеха спокойно към хълмовете Даунс, някой от родителите ѝ започваше изречение, но мълкваше по средата. Минаваха няколко минути и другият го довършваше.

В неделя сутрин Трейси забеляза, че гостите ѝ изглеждат малко по-добре, дори започнаха да бъбрят весело за предстоящото посещение в Америка. Две неща я смутиха. Беше готова да се закълне, че докато слизаха по стълбите с платнената торба и кучето, което ги следваше по петите, те си говореха на португалски. И защо трябваше да взимат и Стампс в Щатите, след като тя няколко пъти им предложи да го гледа, докато са на път.

Следващата изненада дойде, когато след закуската те се приготвиха да тръгнат за летище „Хийтроу“. Докато баща ѝ прибираще в багажника платнената торба, тя забеляза, че вътре имаше още три големи пътни чанти. Защо ли бяха взели толкова много неща, при условие че отиват само за две седмици?

Момичето остана на тротоара да им маха с ръка, докато колата стигне края на улицата. Когато зави надясно, вместо наляво, каквато бе посоката към летище „Хийтроу“, тя се разтревожи, че нещо наистина не е наред. Но много скоро се сети, че имаше отклонение, поемайки по което можеха да поправят грешката си и да се върнат в правилната посока, за да излязат на магистралата.

Стъпили на пътя, Крис и Сю започнаха да следят табелите за Дувър. С всяка изминалата минута ставаха все по-нервни и неспокойни. Връщане назад нямаше. Единствено Стампс очевидно се наслаждаваше на приключението — гледаше през задното стъкло и помахваше доволно опашка. Малко преди входа на пристанището Сю излезе от колата и се нареди на опашката от пасажери, които пътуваха без коли и чакаха да се качат на ферибота. Крис подкара роувъра към рампата. Разбраха се да не се срещат на палубата и да се съберат отново едва когато слязат на френска земя в Кале.

Сю стоеше и наблюдаваше неспокойно как старицкият им роувър спира пред входа. Сърцето ѝ заби ускорено, когато видя как някакъв митничар разглежда и обръща паспорта на Крис и го поканва да излезе и да застане отстрани. Едва се удържа да не се затича към тях, за да разбере какво става. Сега обаче те не бяха женени и не биваше да се издава.

— Добро утро, господин Епълард — поздрави митничарят, огледа вътрешността на колата и попита: — Предполагам, ще искате да вземете кучето си с вас.

— О, да — отвърна Крис. — Никога не пътуваме без Стампс.

Митничарят отново започна да разлиства страниците на паспорта.

— Само че нямате необходимите документи за пътуването му.

Ситни капки пот избиха по челото на Крис. Документите на Стампс си стояха прикачени към паспорта на господин Хаскинс, останал в сейфа у дома.

— По дяволите — промърмори той, — забравил съм ги вкъщи.

— Лош късмет — въздъхна служителят. — Дано не ви се наложи да пътувате далеч, защото това е последният ферибот за този ден.

Крис погледна безпомощно към мястото, където стоеше жена му, и едва тогава се качи обратно в колата. Хвърли едно око на здраво заспалия Стампс, който нямаше и най-малка представа какви проблеми е създал. Крис направи обратен завой и спря пред разтревожената Сю, която изгаряше от нетърпение да чуе защо не го пуснаха на борда. Когато ѝ обясни какъв е проблемът, тя каза само:

— Не можем да се върнем в Клийторп.

— Съгласен съм — рече Крис. — Да се върнем в Ашфорд и да потърсим ветеринар, който работи в почивните дни.

— Това не влизаше в плановете ни.

— Знам, но не ми се иска да оставим Стампс — въздъхна Крис.
Сю мълчаливо кимна в знак на съгласие.

Крис зави към главния път и пое обратно към Ашфорд. Господин и госпожа Хаскинс пристигнаха тъкмо навреме, за да обядват с дъщеря си. Тя искрено се зарадва, че ще прекара с тях още няколко дни, но продължаваше да не разбира защо така упорито не искат да оставят Стампс при нея. Не заминаваха завинаги в края на краищата. Крис и Сю прекараха още един ден, изпълнен с мълчание, и още една безсънна нощ в Ашфорд. Платнена чанта с четвърт милион лежеше под леглото им.

В понеделник един ветеринар се съгласи да постави всички необходими ваксини на кучето, закрепи за паспорта на господин Епълърд бележката за тях, но не успяха да свършат всичко навреме, за да се качат на последния ферибот.

Никой от тях не мигна следващата нощ. И двамата знаеха, че планът им пропада. Лежаха в леглото и разсъждаваха какво да правят... този път на английски.

След закуска Крис и Сю се разделиха най-сетне с дъщеря си. В дъното на улицата за нейно облекчение завиха наляво и се отправиха към Клийторп. Когато минаваха покрай летище „Хийтруу“, прекроеният им план бе вече готов.

— Щом се приберем, връщаме парите обратно в касата — заяви Сю.

— Как ще обясним на инспектора от пощите в началото на следващия месец защо имаме толкова голяма наличност пари в брой?

— Няма да заявяваме суми и докато дойде време за проверка, ще успеем да раздадем голяма част от парите, изтеглени извън необходимото.

— Ами осребрените пощенските записи?

— В сейфа останаха достатъчно пари — напомни Сю на съпруга си.

— А какво ще правим с паспортите?

— Ще ги унищожим веднага щом се приберем.

При пресичането на границата на Линкълншър те вече бяха решили да продължат да работят в пощенската станция, независимо от свалянето на категорията ѝ. Сю дори беше решила какви нови неща ще

могат да продават, за да припечелват допълнително. Щом колата свърна към „Виктория Кресънт“, усмивката, която доскоро бе огряла лицето ѝ, угасна при вида на сините светлини на полицейските коли. Старичкият роувър спря и тутакси го наобиколиха дванайсетина полицаи.

— По дяволите! — изруга тя, нещо напълно недопустимо за председател на Съюза на майките, помисли си Крис, но от друга страна пък беше напълно съгласен с нея.

Господин и госпожа Хаскинс бяха арестувани вечерта на 29 декември. Откараха ги до полицейския участък на Клийторп и ги вкараха в две различни стаи за разпит. Не се наложи полицайт да приложат тактиката на доброто и лошото ченге, тъй като и двамата си признаха веднага. Прекараха нощта в отделни килии и на другата сутрин ги обвиниха в кражба на 250000 лири, собственост на пощенските служби, и в незаконно придобиване на четири паспорта.

Признаха се за виновни и по двете обвинения.

Освободиха Сю Хаскинс от затвора „Моретън Хол“ четири месеца след постъпването ѝ там. Крис беше пуснат година по-късно. Докато беше в затвора, той измисли друг план, ала когато излезе на свобода, от „Британия Файнанс“ му отказаха подкрепа. В интерес на истината господин Тримейн се беше пенсионирал.

Господин и госпожа Хаскинс продадоха собствеността си на „Виктория Кресънт“ за 100000, а седмица по-късно се качиха на древния си роувър и се отправиха към Дувър, където се качиха на ферибота, показвайки истинските си паспорти. Озовали се веднъж в Албуфейра, те отвориха магазинче за пържена риба и пържени картофи. Все още не са много популярни сред местните, но стоте хиляди англичани, които посещават курорта всяка година, им осигуряват достатъчна клиентела.

Аз бях сред тези, които се престрашиха и поеха риска да направят малка инвестиция в новото им предприятие. С радост мога да кажа, че вече съм си върнал всяко вложено пени, с лихвите при това. Странно нещо е светът. Но както правилно отбеляза съдия Грей, господин и госпожа Хаскинс не са престъпници.

И само още нещо. Стампс почина, докато Сю и Крис бяха още в затвора.

MAECTPO



Италианците са единствената нация, която притежава таланта да обслугва, без да е сервилен. Един французин ще разлее соса върху любимата ти вратовръзка и няма дори да се опита да се извини, но пък междувременно ще те ругае на собствения си език. Китаецът мълчи през цялото време, а гъркът те оставя да чакаш с часове, преди да ти донесе менюто. Американците непрестанно искат да ти обяснят, че те всъщност не са сервитьори, а безработни актьори, и съобщават какъв е специалитетът на заведението за деня, все едно са на прослушване. Англичаните е много вероятно да те ангажират с толкова дълъг разговор, че започваш да се чудиш с кого всъщност си дошъл на вечеря, със сервитьора или с человека, когото си поканил. Докато германците... Да си спомняте кога за последен път сте се хранили в немски ресторант?

Неслучайно хората са единодушни, че италианците са тези, които заслужават овациите и е редно да получат наградата. Те умеят да съчетаят очарованието на ирландеца, кулинарните умения на французина и педантичността на швейцареца и макар да са в състояние да ти представят километрична сметка, всички се оставяме да ни скубят.

Това в пълна степен важи за Марио Гамботи.

Марио произхожда от голям флорентински род, от който никой не пее, не рисува, не играе футбол, ето защо с радост пристига в Лондон и започва да работи като момче за всичко в един лондонски ресторант.

Винаги когато отида да обядвам в изискания малък ресторант във Фулам, той успява да скрие неодобрението си от това, че поръчвам супа минестроне, спагети със сос „Болонезе“ и бутилка „Кианти класико“.

— Чудесен избор, маestro — заявява той и дори не си прави труда да запише поръчката ми. Обърнете внимание на обръщението „маestro“; не „милорд“, което би било низкопоклонничество, не и „сър“, което би прозвучало нелепо след двайсет години приятелство, а „маestro“ — особено ласкателно прозвище, тъй като от сигурен източник (собствената му съпруга) знам, че не е чел нито една от книгите ми.

По времето, когато бях обитател на затвора от отворен тип „Норт Сий Кемп“, Марио изпрати писмо до директора, в което искаше

разрешение да дойде един петък и да ми сготви обяд. Директорът, очевидно развеселен от подобно искане, бе написал официален отговор, в който обясняваше, че ако даде разрешение, то не само ще наруши множество разпореждания на заведението за изтърпяване на наказания, но и неизбежно ще доведе до буря на страниците на таблоидите. Той ми показа своето писмо и с изненада видях, че подписьт отдолу е „твой Майкъл“.

— И вие ли сте клиент на ресторант на Марио? — попитах с любопитство.

— Не — отвърна директорът. — Той беше мой клиент.

„При Марио“ се намира на Фулам Роуд в Челси, а славата му до голяма степен се дължи и на жена му Тереза, която върти кухнята. Марио е винаги на предната линия с клиентите. Редовно обядвам там в петък и често пъти ме придрожават двамата ми синове с последните си приятелки, които се менят по-често и от менютата.

С годините разбрах, че много от посетителите са редовни клиенти, което създава впечатлението, че всички ние сме членове на изискан клуб, в който е почти невъзможно да ангажираш маса, без да си в постоянния списък. Истинското доказателство за популярността на Марио е, че в ресторанта му не приемат кредитни карти — чекове, в брой и плащане по сметка са добре дошли, но в края на всяко меню с големи черни букви стои надпис: НЕ ПРИЕМАМЕ ПЛАЩАНЕ С КРЕДИТНИ КАРТИ.



През август заведението е затворено, за да може семейството да посети роднините си във Флоренция и да се срещне с останалите от клана Гамботи.

Марио е истинско въплъщение на италианеца. Червеното му ферари може да се види паркирано пред ресторантa, яхтата му — по думите на сина ми Джеймс — е на котва в Монте Карло, а децата му — Топи, Мария и Роберто учат съответно в „Сейнт Полс“, „Четнам“ и „Съмър Фийлд“^[1]. Важно е да опознаят типа хора, които в бъдеще ще

скубят в семейния ресторант. В операта — винаги Верди и Пучини, никога Вагнер или Вебер — те са в собствена ложа.

Почти ви чувам да се питате как един толкова находчив и интелигентен човек приема да сервира на поданици на нейно величество? Да не би да е участвал в сбиване след футболен мач между „Арсенал“ и „Фиорентина“? Да не би твърде често да е карал с превищена скорост ферарито си? Или е забравил да плати данъците си? Нищо подобно. Извършил е действие, нарушащо един от английските закони, което в държавата на неговите прадеди би се сметнало за част от всекидневието.

Представям ви и следващия герой на нашия разказ — господин Денис Картрайт, на работа за друга институция на нейно величество.

Господин Картрайт е инспектор в Управлението за събиране на преки данъци. Той е от хората, които рядко се хранят в ресторант, но дори да се случи такова нещо, избира заведения далеч не толкова изискани като „При Марио“. Решат ли с жена му Дорис да хапнат италианска храна, посещават обикновено „Пица Експрес“. Независимо от това той е обзет от интерес как господин Гамботи успява да поддържа такъв стандарт на живот, при условие че в данъчната служба постъпва декларация за определен доход. Ресторантът носи доход от някакви си 172000 лири при оборот от малко повече от два miliona. След данъка господин Гамботи разполага — Денис внимателно провери числата — с малко повече от 100000 лири. Как успява да поддържа жилище в Челси, три деца в частни училища и ферари, да не говорим за яхтата в Монте Карло и един Господ знае още какви имоти във Флоренция? Господин Картрайт беше решителен човек и реши, че ще разбере как става това.

Данъчният инспектор провери внимателно данните в счетоводството на Марио и трябваше да признае, че всичко беше точно. Нещо повече, Марио Гамботи плащаше навреме всичките си задължения. Господин Картрайт нито за миг не се съмняваше, че господин Гамботи крие голяма част от дохода си, но как? Нещо беше пропуснал. Една нощ скочи от сън и се провикна, с което събуди жена си:

— „Не приемаме плащане с кредитни карти“.

На следващата сутрин Картрайт провери отново счетоводните документи. Беше прав. Нямаше никакви постъпления от кредитни

карти. Макар всички чекове да бяха правилно осчетоводени и парите изтеглени от сметките на клиентите, като си помислиш, че няма постъпления от кредитни карти, малкото количество декларирани приходи изглеждаха напълно непропорционални спрямо общия оборот.

Нямаше нужда някой да казва на господин Картрайт, че началниците му не биха дали разрешение да губи толкова много време за обеди „При Марио“, за да разреши загадката как успява италианецът да спести такива суми. Господин Бюканан, прекият му началник, се съгласи с известна неохота да отпусне на Денис аванс от 200 лири, за да се опита да разбере отвътре какво става всъщност. Не забрави да го предупреди, че всяко изразходвано пени трябва да бъде отчетено. Даде съгласието си единствено защото Денис съумя да го убеди, че ако успее да събере достатъчно доказателства, за да пъхне господин Гамботи зад решетките, огромен брой ресторани ще се почувствува задължени да започнат да декларират своите приходи.

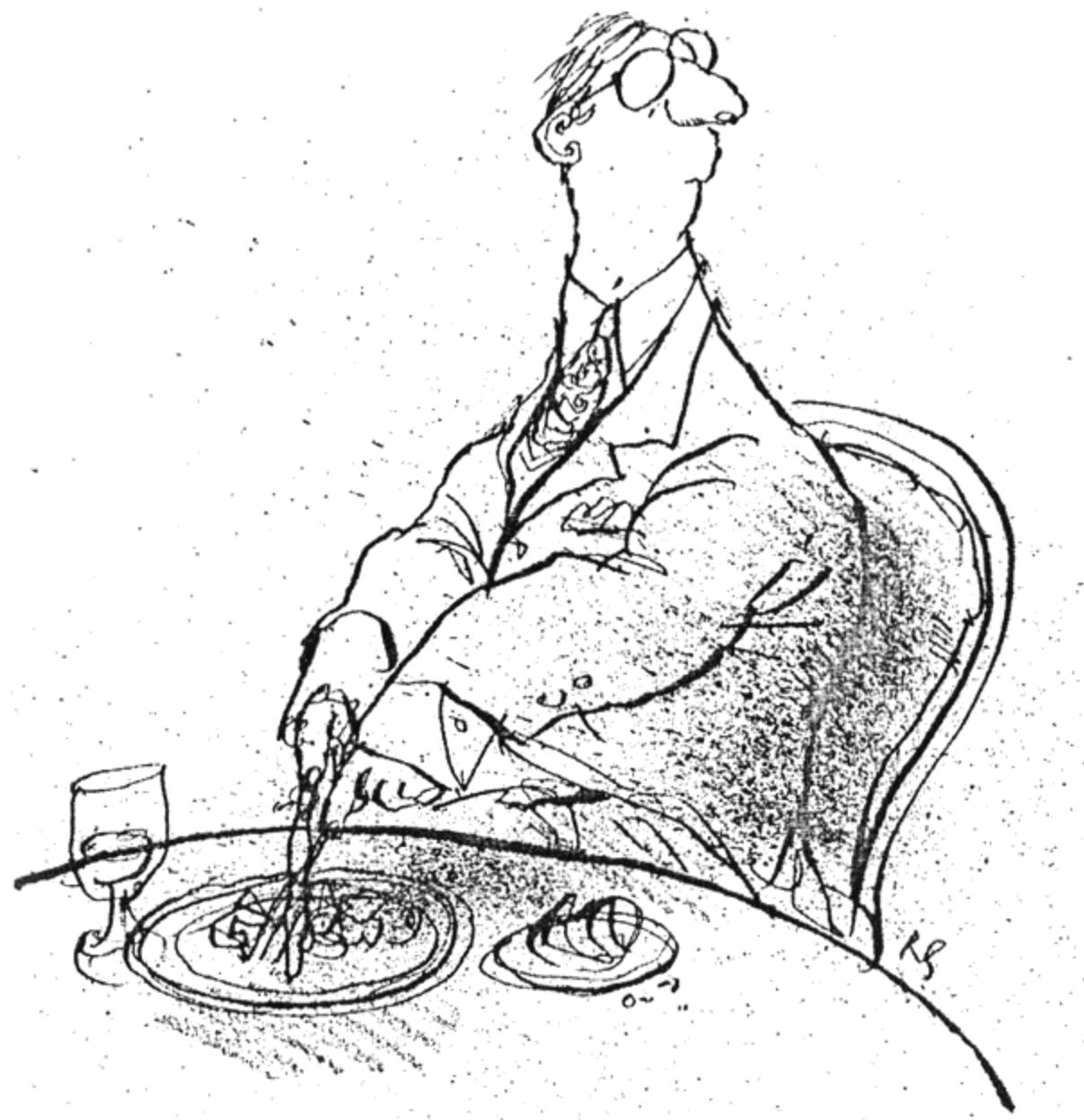
Господин Картрайт бе много изненадан, когато установи, че му е необходим близо месец, докато успее да си запази маса в „При Марио“ след неколкократни позвънявания, и то от дома си. Помоли жена си Дорис да го придружи, за да изглежда по-малко подозрително. Така нямаше да се налага да седи сам на маса и да си води бележки. Началникът му се съгласи, при условие че покрие консумацията на жена си с лични средства.

— И през ум не ми е минавало, че ще бъде другояче — увери го Денис.

Денис поръча супа от тоскански боб и гночи^[2], надяваше се с отпуснатите пари да може да посети ресторанта още веднъж, и не изпускаше от поглед собственика, който обикаляше между масите, спираше да побъбри с клиентите и да отклике и на най-странныте им капризи. Съпругата му нямаше как да не забележи, че той е разсеян, но реши да си мълчи. В края на краишата благоверният й не я извеждаше толкова често на обяд извън рождения й ден.

Господин Картрайт си повтори няколко пъти, за да запомни, че в ресторанта има трийсет и девет маси с около сто и четирийсет места (преброи ги два пъти). Докато отпиваше от кафето си, му направи впечатление, че Марио нареди да се сменят покривките и приборите на няколко от масите. С изумление наблюдаваше с каква скорост тримата

келнери свършиха всичко и след няколко секунди на същите маси сякаш никога не беше сядал човек.



Марио донесе сметката им и господин Картрайт плати в брой, но настоя да получи касова бележка. След ресторанта Дорис седна на шофьорското място в колата им и подкара към дома, което пък позволи на Денис да си запише числата, които още бяха в главата му.

— Чудесна храна — отбеляза жена му по пътя за Ромфорд. — Надявам се да посетим ресторанта още веднъж някой ден.

— Непременно ще отидем пак — отговори данъчният инспектор.
— Още следващата седмица. Стига да успея да резервирам маса.

Господин и госпожа Картрайт посетиха отново ресторанта три седмици по-късно, този път, за да вечерят. Денис бе направо стъписан от факта, че Марио не само помнеше името му, но и го настани на същата маса. Забеляза, че собственикът беше организирал резервациите така, че да има места за посетители преди началото на театралните представления, след което всички маси бяха заети до краен предел, а когато постепенно започваха да се изправват, пристигаха клиенти, които искаха да вечерят след края на спектаклите. Последните поръчки се взимаха около единайсет.

Господин Картрайт пресметна, че за тази вечер през ресторанта минаха около 350 посетители и ако се прибавят към тези от обяд, това правеше около петстотин души на ден. Около половината от тях плащаха в брой, но засега нямаше как да го докаже.

Сметката на Денис за вечерята възлизаше на около 75 лири (странно е наистина как ресторантите изглеждат съвсем различно вечер, макар да се сервираше същата храна, която поднасяха и на обяд). Господин Картрайт сметна, че всеки от клиентите плаща между 25 и 40 лири, при условие че не се разпуска прекалено. Ако всяка седмица Марио обслужващо поне три хиляди души, това правеше приход от около 90000 на седмица или над 4 miliona годишно, дори да извадиш месеца ваканция през август.

Когато господин Картрайт отиде в офиса си на следващата сутрин, той отново прегледа сметките на ресторанта. Господин Гамботи декларираще оборот от 212000 лири и като се извадеха разходите, печалбата му възлизаше на 172000 лири. Какво ставаше с другите близо два miliona? Вечерта занесе счетоводните документи у дома и продължи да проверява и засича числа до късно през нощта.

— Еврика — възклика той малко преди да облече пижамата си. Едно от перата за разходи не съвпадаше. На следващата сутрин поиска среща с прекия си началник.

— Трябва да получа подробности за тези седмични суми — рече Денис на господин Бюканан и посочи с пръст един от показателите в раздела за разходите. — И което е най-важното — добави той, — без

господин Гамботи да научи от какво се интересувам. — Когато поиска допълнително време вън от офиса, началникът не му го отпусна, тъй като не се налагало да прекарва повече време в „При Марио“.

По-голямата част от почивните дни господин Картрайт посвети на усъвършенстване на плана си, съзнавайки, че при най-малкото погрешно движение Гамботи ще се усети и ще има достатъчно време, за да прикрие следите си.

В понеделник сутрин господин Картрайт стана рано и се отправи към Фулам, без дори да се обади в офиса. Паркира шкодата си в странична улица, така че да има добра видимост към входа на ресторант „При Марио“. Извади бележник от страничния джоб на вратата и започна да записва имената на всички търговци, които посещаваха заведението тази сутрин.

Първият покрит бус, който пристигна и спря пред двойната жълта линия пред входа на ресторант, бе на известен доставчик на зеленчуци, последван няколко минути по-късно от доставчик на месо. Скоро след него разтовариха кутиите си и известни цветари, последвани от доставчици на вино, на риба, и най-сетне се появи товарната кола, която господин Картрайт очакваше — тази на пералнята. Шофьорът свали три големи касетки, внесе ги в помещението и изнесе оттам други три, които натовари и си замина. Не се наложи господин Картрайт да последва колата, тъй като адресът и телефонният номер бяха изписани от двете страни на каросерията.

Господин Картрайт се върна в службата си и седя зад бюрото до обяд. Докладва веднага на своя началник и поиска неговото съдействие да започне проверка на място на въпросната компания. Господин Бюканан одобри молбата, но препоръча на подчинения си да внимава. Посъветва го да проведе разпита по надлежния ред, но така, че от компанията да не разберат каква е истинската причина за въпросите му.



— Вероятно това ще отнеме повече време — продължи Бюканан, — но пък ще ни даде далеч по-голям шанс за успех в далечен план. Ще им напиша едно кратко писмо и след това може да ги посетиш в удобно за тях време.

Денис се включи в плана на своя началник, в резултат на което минаха три седмици, преди да се озове на територията на пералнята

„Марко Поло“. Със самото си пристигане той обясни на управителя, че посещението му не е нищо повече от рутинна проверка и не очаква да открие никакви нередности.

Денис прекара деня в преглеждане на сметките на всеки от клиентите и записваше данни единствено когато попадаше на нещо, свързано с ресторант на Марио. Към обяд бе съbral всичко, от което имаше нужда, но въпреки това не си тръгна преди пет следобед, за да не събуди подозрения. На сбогуване увери управителя, че е доволен от начина, по който водят счетоводството си и че няма да има никакви санкции. Не спомена, естествено, че санкции ще има, но за един от важните им клиенти.

На следващата сутрин господин Картрайт бе на бюрото си още в осем, за да е сигурен, че докладът му ще е готов до пристигането на прекия му началник.

Когато господин Бюканан се появи в девет без пет, Денис скочи развлнувано с победоносен израз на лицето. Отвори уста да съобщи новината, но началникът му сложи показалец пред устните си и даде знак да го последва в кабинета му. Денис затвори вратата след себе си и остави доклада на бюрото. Изчака търпеливо господин Бюканан да го прочете и да обмисли техните бъдещи действия. Най-сетне началникът вдигна очи и даде знак, че Денис може да започне да говори.

— По всичко личи — отвори уста най-сетне Денис, — че всеки ден през последните дванайсет месеца господин Гамботи е изпращал двеста покривки и повече от петстотин салфетки. Ако погледнете тук — и той посочи няколко реда от счетоводните книги, отворени малко встрани на бюрото, — ще забележите, че Гамботи е деклариран сто и двайсет резервации на ден за около триста посетители. — Денис замълча, за да може да съобщи с подходящ ефект съкрушителния си аргумент. — Защо е необходимо да даваш за пране допълнителни три хиляди покривки и четирийсет и пет хиляди салфетки всяка година, щом нямаш четирийсет и пет хиляди клиенти. — Отново замълча. — Защото той пере пари — заключи, доволен от играта на думи.

— Добра работа, Денис — похвали го началникът на отдела. — Подгответ пълен доклад и аз ще се погрижа да бъде изпратен в отдел „Измами“.

Колкото и да се опитваше, Марио не успя да обясни на циничния си защитник господин Джералд Хендерсън тези 3000 покривки и 45000 салфетки. Единственият съвет, който адвокатът успя да му даде, бе:

— Призной вината си и ще видя дали мога да сключа споразумение.

Отделът „Преки данъци“ поиска глоба от два miliona лири за укритите данъци от ресторанта на Марио, а съдията го осъди на шест месеца затвор. Той излежа четири седмици — три месеца му оправдиха за добро поведение и за това, че провинението му е първо, а останалите два го пуснаха условно.

Господин Хендерсън, известен със своите способности, успя да вмъкне делото в календара на съда за последната седмица на юли. Обясни на председателя на съда, че това е единствената свободна пролука в натоварената програма на прочутия защитник на господин Гамботи. Датата 30 юли бе приета и от двете страни.



След едноседмичен престой в затвора за строг режим „Белмарш“ в южната част на Лондон Марио беше прехвърлен в затвора с отворен режим „Норт Сий Кемп“ в Линкълншър, където доизлежа присъдата си. Адвокатът на Марио избра точно този затвор, защото там, сред горите на Линкълншър, имаше най-малка вероятност да срещне някой от многобройните си клиенти.

През август съпругата и децата на Марио заминаха за Флоренция и им беше доста трудно да обяснят на бабите в семейството защо тази година Марио няма да може да се види с тях.

Освободиха Марио от затвора „Норт Сий Кемп“ на 1 септември, понеделник, в девет часа.

Пред вратата го чакаше синът му Тони в червеното ферари. Три часа по-късно Марио стоеше на входа на ресторана си, за да поздрави първите клиенти от новия сезон. Някои от постоянните посетители не пропуснаха да отбележат, че е отслабнал с поне няколко килограма по време на почивката и изглежда позагорял и в добра физическа форма.

Шест месеца след освобождаването на Марио от затвора един току-що издигнал се заместник-началник реши да направи проверка на място в пералнята „Марко Поло“. Изпратиха Денис, който с вече обиграно око прегледа счетоводните документи и много бързо установи, че Марио изпраща всеки ден само по 120 покривки и 300 салфетки, въпреки че популярността на ресторана не беше намаляла. Как успяваше да се справи този път?

На следващата сутрин Денис паркира шкодата си в една странична улица, пряка на Фулам Роуд, откъдето имаше видимост към входа на ресторана, а в същото време оставаше незабелязан. Беше убеден, че господин Гамботи ще използва услугите на поне още една фирма за пране, но за негово разочарование единствената кола, която докара чистите покривки и отнесе мръсните, бе на „Марко Поло“.

Господин Картрайт се върна в Ромфорд към осем вечерта съвсем объркан. Ако беше останал до полунощ, щеше да види, че няколко келнери напускат ресторана с огромни спортни чанти, от които стърчат дръжките на ракети за скюш. Да сте виждали италиански келнер, който играе скюш?

Персоналът на Марио не само нямаше нищо против, но дори с удоволствие прие предложението на шефа си жените им да спечелят малко допълнителни пари, като перат част от покривките, още повече че господин Гамботи снабди всяка от тях с чисто нова перална машина.

Резервирах си маса за обяд „При Марио“ още първия петък след излизането ми от затвора. Той ме чакаше на входа, за да ме приветства,

и ме заведе до обичайната ми маса в ъгъла до прозореца, все едно не бях отъствал толкова време.

Марио не си направи дори труда да ми донесе меню, тъй като жена му се появи от кухнята с огромна чиния спагети и я остави на масата пред мен. Синът им Тони вървеше след нея с димящ супник със сос „Болонезе“, а Мария завършваше процесията с голямо парче сирене „Пармезан“ и ренде.

— Бутилка „Кианти класико“ — предложи Марио. И докато изваждаше тапата, додаде: — От заведението е.

— Благодаря ти — рекох аз и вече по-тихо добавих: — Директорът на „Порт Сий Кемп“ ме помоли да ти предам поздравите му.

— Горкият Майкъл — въздъхна италианецът, — тъжно е неговото всекидневие. — Само си представете, що за живот е това да се храниш почти всеки ден с млечен гювеч и крем с грис за десерт? — Усмихна се, докато наливаше виното. — Предполагам, вече се чувствате като у дома си, маestro?

[1] Престижни частни учебни заведения в Англия. — Б.пр. ↑

[2] Италианско тестено блюдо. — Б.пр. ↑

НЕ ПИЙТЕ ВОДА ОТ ЧЕШМАТА



Ако искаш да пречукаш някого — сподели с мен един ден Карл, — не го прави в Англия.

— Защо? — попитах невинно.

— Шансовете ти да се измъкнеш са много малко — предупреди ме моят колега по затвор, докато обикаляхме карето за разходка. — Много повече възможности имаш в Русия.

— Ще гледам да не го забравя — уверих го аз.

— Познавам един твой сънародник — продължи Карл, — който се измъкна, но плати известна цена.

„Другаруване“ се наричат ония 45 минути, през които те пускат от килията ти. Ако искаш, можеш да ги прекараши на приземния етаж в помещение с размерите на баскетболно игрище, където да си побъбриши, да поиграеш тенис на маса, да гледаш телевизия, или да излезеш да се разходиш на чист въздух на двора — пространство с големината на футболно игрище. Макар да бе опасано със седемметров зид и бодлива тел отгоре и единственото, което можеш да видиш, е небето, за мен тази разходка бе най-прекрасният момент от дня.

Докато лежах в затвора „Белмарш“, място за задържане със строг режим от категория А в югоизточната част на Лондон, бях заключен в килията си по двайсет и три часа в денонощието (опитайте се да си го представите само). Пускат ви колкото да си вземете обяд (пет минути), който изяждате обратно в килията. След пет часа отивате да си вземете вечерята (нови пет минути), тогава ви връчват и пластмасова торба със закуската за следващия ден, за да не се налага да ви пускат и на другата сутрин. Единственото друго многоочаквано излизане навън е за „другаруването“, което поради липса на достатъчно персонал (а това се случваше поне два пъти седмично) може и да бъде отменено.

Винаги използвах тези 45 минути за интензивно ходене. На първо място имах нужда от движение, навън всяка седмица по пет дни посещавах гимнастически салон, но само двама от останалите затворници си правеха труда да се присъединят към мен. И второ, малко от тях успяваха да поддържат моето темпо. Може би единствено Карл.

Карл беше руснак, родом от онзи красив град Санкт Петербург. Той беше поръчков убиец, наскоро осъден за убийството на негов сънародник, опитал се да се отскубне от ноктите на мафията в собствената му страна. Обикновено накълцвал жертвите си на малки парченца, които след това натъпквал в пещ за горене на смет. Между другото, хонорарът му, в случай че имате нужда от неговите услуги, е пет хиляди лири.

Карл беше истинска мечка, близо метър и осемдесет, як и мускулест като тежкоатлет. Беше покрит с татуировки и не спираше да говори. Не рискувах да го прекъсна. Като повечето затворници Карл не говореше за собствените си прегрешения. Златно правило в затвора е, ако ви се случи да попаднете там, да не питаш защо човекът срещу теб е зад решетките, освен ако той сам не поиска да сподели. Карл ми разказа историята на един англичанин, с когото случайно се запознал, докато самият той работел като шофьор при един от руските министри.

Килиите ни бяха в различни корпуси на затвора и се срещахме единствено за „другаруването“. Наложи се да обиколим много пъти двора, докато успея да измъкна от него историята на Ричард Барнзли.

„Не пийте вода от чешмата“. Ричард Барнзли съзерцаваше надписа върху малката картичка, закачена над умивалника в стаята си. Предупреждение, което обикновено не очакваш да срещнеш в петзвезден хотел, освен ако, естествено, не си в Санкт Петербург. До надписа бяха оставени две бутилки вода „Евиан“. Докато се разхождаше след това в просторната стая, той видя върху нощнитешкафчета от двете страни на огромното легло по една бутилка и още две на масата до прозореца. Управата на хотела очевидно не искаше да рискува.

Дик долетя в Санкт Петербург, за да сключи сделка с руснаците. Компанията му бе спечелила търг за построяване на тръбопровод от Урал до Червено море и бе участвала в надпреварата за спечелването на проекта с още няколко ползващи се с уважение компании. Фирмата на Дик спечели след известни затруднения, които отпаднаха веднага щом той успя да убеди Анатолий Ченков, министър на енергетиката и личен приятел на президента, че гарантирано ще получава до два милиона долара на година до края на живота си — за руснаците няма

друга валута, освен долара и смъртта, — стига парите да се преведат в едни особени сметки.

Преди да основе своята собствена компания, „Барнзли Констръкшън“, той бе натрупал достатъчно опит в Нигерия за компанията „Бечтел“, в Бразилия за „Макалпин“ и в Саудитска Арабия за „Хановер“, така че бе научил няколко трика за подкупите. Повечето международни компании прилагаха тази практика като друга форма на данъчно облагане и правеха необходимото винаги когато заявяваха участието си в търгове. Номерът е да знаеш как и колко да предложиш на министъра и колко да разпределиш на помощниците му.

С Анатолий Ченков, избран лично от Путин, се преговаряше трудно, все пак в предишния режим е бил майор от КГБ. Но когато се стигна до откриване на сметка в швейцарска банка, се оказа, че е пълен новак. И Дик побърза да се възползва от това. Ченков не беше пътувал зад граница, преди да стане член на Политбюро. По време на посещението му в Лондон за официални търговски преговори Дик го заведе със самолет до Женева за почивните дни. Откри на негово име сметка в „Пикет и Ко“ и вложи веднага 100000 долара — малка стръв, но пък такава сума човекът не беше получавал през целия си досегашен живот. Тя щеше да играе ролята на „пъпна връв“ през останалите девет месеца, докато бъде подписан договорът, и тогава Дик щеше да намери начин да се оттегли от този ангажимент.

* * *

Дик се прибра в хотела си сутринта след последната си среща с министъра, с когото се виждаше в продължения на цялата предходна седмица — понякога публично и по-често насаме. Същото важеше и за срещите им в Лондон. Никой от тях не вярваше на другия. Дик не беше спокоен с човек, готов да приеме подкуп, защото винаги съществуваше риск някой друг да му предложи малко по-висок процент. Този път обаче бе малко по-спокоен, защото усети, че и двамата правят своето пенсионно вложение.

Ето защо побърза да закрепи връзката с още няколко допълнителни бонуса, които Ченков прие без колебание. На летище „Хийтроу“ ролс-ройс посрещаше руснака и го отвеждаше до „Савой“.

Настаняваха го в стая с изглед към реката, а всяка вечер с постоянно на сутрешен вестник пристигаше по някое хубаво момиче. Руснакът предпочиташе да получава по два — един сериозен всекидневник и един таблоид.

Когато Дик напусна след половин час хотела в Санкт Петербург, беемвето на министъра го чакаше пред входа, за да го закара до летището. При отварянето на вратата, за да се настани на задната седалка, с изненада установи, че вътре го чака Ченков. Бяха се разделили само преди час след сутрешната си среща.

— Проблем ли има, Анатолий? — тревожно попита англичанинът.

— Напротив — успокои го Ченков. — Преди малко ми се обадиха от Кремъл и реших, че е по-добре да ти го кажа лично, разговорът не е дори за моя кабинет. Президентът ще бъде в Санкт Петербург на шестнайсети май и даде да се разбере, че иска да присъства на церемонията при подписването на договора.

— Което значи, че имаме само три седмици, докато подгответим окончательния вариант.

— Тази сутрин ти ме увери, че остава да се изчистят някакви малки подробности. — Министърът извади първата си пура за деня и замълча, докато я запали. — И така, скъпи приятелю, очаквам да те видя отново в Санкт Петербург след три седмици. — Репликата прозвуча свойски, но истината е, че трябваше да минат близо три години, преди двамата мъже да достигнат това ниво в отношенията, и ето че оставаха само три седмици, докато действията им се увенчаят с успех.

Дик замълча, защото мозъкът му активно работеше по посока на това какво още трябваше да направи със слизането си на летище „Хийтроу“.

— Какво възнамеряваш да предприемеш, след като подпишем договора? — попита Ченков и наруши мислите му.

— Да участвам в търг за почистването на града, защото е ясно, че който получи тази концесия, ще направи много пари.

Министърът сбърчи чело.

— Никога не повдигай този въпрос — рече той сухо.

— Проблемът е много деликатен.

Дик мълчеше.

— И послушай съвета ми, никога не пий от водата, която тече в чешмите. Миналата година загубихме безброй наши граждани, които се заразиха от... — министърът реши, че не е подходящо тъкмо той да издава тази тайна, която между другото известно време човек можеше да научи от заглавните страници на всеки западен вестник.

— Колко е това безброй? — попита Дик.

— Николко — отговори министърът. — Такава е поне официалната информация на министъра на туризма — додаде, докато колата спираше пред двойната червена линия на входа на летище „Пулково II“. — Карл, занеси багажа на господин Барнзли до гишето, а аз ще те чакам тук.

Дик се наведе и се здрависа за втори път тази сутрин.

— Благодаря ти за всичко, Анатолий — рече той. — Ще се видим след три седмици.

— Бъди жив и здрав, приятелю — пожела му Ченков и го изпрати с поглед.

Бизнесменът се яви на гишето за заминаващи един час преди полета за Лондон. В този момент женски глас съобщи по високоговорителя на летището:

— Последно повикване за полет 902 до „Хийтроу“ Лондон.

— И друг полет ли има до Лондон сега? — попита Дик.

— Да — отговори мъжът зад гишето. — Полет 902 закъсня и в момента тъкмо затварят вратите.

— Можете ли да ме качите? — попита Дик и плъзна на плата банкнота от хиляда рубли.

Самолетът, с който пътуваше Дик, докосна пистата на „Хийтроу“ след три часа и половина. Щом взе багажа си от лентата, той забута количката към изхода, над който висеше надпис „За пътници, които нямат нищо за деклариране“, и излезе в залата на пристигащите. Стан, неговият шофьор, вече го чакаше и бъбреше с другите шофьори, повечето от които държаха високо вдигнати табели с имена. Щом видя шефа си, Стан избърза напред и го освободи от товара на куфара и малката чанта.

— Вкъщи или в офиса? — попита Стан, докато се насочваха към паркинга.

Дик погледна часовника си. Беше малко след четири, затова каза:
— Вкъщи. Ще поработя в колата.

Ягуарът на Дик още не беше напуснал паркинга по посока на „Вирджиния Уотър“, когато Дик набра телефона на офиса си.

— Кабинетът на Ричард Барнзли — отговориха отсреща.

— Здравей, Джил, аз съм. Успях да взема по-ранен самолет и сега пътувам към дома. Има ли нещо, за което би трябвало да се беспокоя?

— Не, всичко е спокойно — отвърна Джил. — Чакаме да научим как вървят нещата в Санкт Петербург.

— От добре по-добре. Министърът иска да съм отново там на шестнайсети май, за окончателното подписване.

— Но дотогава има по-малко от три седмици.

— Което означава, че трябва да се размърдаме. Затова свикай борда за първата възможна дата следващата седмица и ми уреди среща със Сам Коен утре рано сутринта. Не мога да си позволя никакви изненади в последния момент.

— Може ли да дойда с теб в Санкт Петербург?

— Не и този път, Джил. Само да подпишем договора и ти ще определиш десет дни. Тогава ще те заведа някъде, където е малко по-топло от Санкт Петербург.

Дик седеше мълчаливо в колата и прехвърляше наум всичко, което имаше да свърши до следващото си пътуване до Русия. Когато Стан мина през портата от ковано желязо и спря пред внушителната сграда в неоджорджиански стил, Дик вече беше подредил задачите в главата си. Изскочи от колата и изтича в къщата, като оставил шофьорът да свали куфара и чантата, а икономът му да разопакова нещата. Изненада се, че жена му не го чака на площадката на стълбището, за да го поздрави с добре дошъл, но после си спомни, че всъщност се качи на по-ранен самолет и Морийн смята, че ще е в града след няколко часа.

Бързо влезе в стаята си, свали дрехите, които оставил на купчина на пода, и влезе в банята, за да измие час по-скоро мръсотията от Санкт Петербург и „Аерофлот“.

Навлече спортни дрехи и провери в огледалото как изглежда. Косата му бе започнала да побелява преждевременно и макар все още да можеше да прибере корема си, знаеше, че е добре да свали няколко килограма — само една дупки на колана, — веднъж да подпишат договора и да му остане малко време, обеща си той. Слезе в кухнята и поръча на готвачката да му приготви салата, след което влезе в дневната и взе вестник „Таймс“, за да прегледа заглавията. Нов лидер на торите, нов лидер на либералните демократи, а сега и Гордън Браун — избран за лидер на лейбъристите. Никоя от политическите партии нямаше да се яви на следващите избори с предишния си лидер.

Телефонът иззвъня и Дик вдигна поглед. След това отиде до бюрото на жена си и вдигна слушалката. Обаждаше се Джил.

— Събранието на борда е в десет часа следващия четвъртък, уговорих и среща със Сам Коен утре в осем в неговия офис. — Дик извади химикалка от вътрешния джоб на блейзера си. — Изпратих имейл до всеки член на борда, за да ги предупредя, че събирането е важно — добави тя.

— В колко часа каза, че е срещата ми със Сам?

— В осем часа в неговия офис. Трябва да е в съда в десет.

— Добре — Дик отвори чекмеджето на жена си и извади първия лист хартия, който му попадна, и написа: Сам, офиса му, 8. Четв. Съвещ. на борда, 10. — Чудесна работа, Джил. Направи ми резервация за „Гранд Палас Хотел“ и прати имейл на министъра, за да му кажеш кога пристигам.

— Вече пратих — отговори Джил. — Освен това резервирах билет за полета до Санкт Петербург в неделя следобед.

— Чудесно. Ще се видим утре в десет. — Дик оставил слушалката и се запъти към кабинета си широко усмихнат. Всичко вървеше по план.

Когато стигна до бюрото си, прехвърли току-що получената информация в своя бележник. Канеше се да хвърли листа в кошчето, когато реши да провери дали нещо важно не беше записано на него. Разгърна го и видя, че това е писмо, което зачете. Усмивката му премина в смятане много преди да е стигнал до последния параграф. Отново изчете текста, този път по- внимателно.

Уважаема госпожо Барнзли,

С настоящето потвърждавам времето на срещата ни в нашия офис в петък, 30 април, когато се надявам да продължим нашия разговор по въпроса, който повдигнахте пред мен миналия вторник. Тъй като си давам сметка за сложността на Вашето решение, поканих и нашия старши партньор да присъства на разговора ни.

И двамата с нетърпение очакваме срещата си с Вас на 3-ти.

Искрено ваш,

Андрю Симъндс

Дик мигом вдигна телефона на бюрото си и набра номера на Сам Коен, надявайки се, че не си е тръгнал още. За щастие го завари в кабинета му и попита направо:

- Чувал ли си нещо за адвокат Андрю Симъндс?
- Единственото, което знам за него, е, че се занимава с разводи.
- Разводи ли? — изненада се Дик и тъкмо тогава чу свистене на автомобилни гуми по настланата с чакъл пътека към дома им. Надникна през прозореца и видя как жена му слиза от своя фолксваген.
- Ще говорим утре в осем, Сам. Очевидно договорът с руснаците няма да е единствената ни тема.

Шофьорът оставил Дик пред офиса на Сам Коен на Линкълн Ин Фийлд няколко минути преди осем на следващата сутрин. Старшият партньор в адвокатската фирма стана да посрещне своя клиент. Посочи с жест удобния стол срещу бюрото си.

Дик бе отворил куфарчето си с документи още преди да седне. Извади писмото и го подаде на Сам. Юристът го прочете внимателно и едва тогава го оставил на бюрото си.

— Мислих си снощи за твоя въпрос — започна той. — Говорих дори с Ана Рентоул, партньор при нас, специалист по разводите. И тя

потвърди, че Симъндс се занимава най-вече с брачни спорове, ето защо със съжаление трябва да ти кажа, че ще ти задам няколко много лични въпроса.

Дик кимна безмълвно.

— Обсъждали ли сте някога с Морийн темата развод?

— Никога — категоричен беше Дик. — Караме се от време на време, но какво друго свързва двама души след повече от двайсет години брак?

— Нищо повече?

— Само веднъж ме заплаши, че ще ме напусне, но беше отдавна.

— Дик замълча, преди да продължи. — Изненадва ме единствено фактът, че не е говорила с мен, преди да се консултира с адвокат.

— Нищо необично не виждам — каза Сам. — Половината съпрузи, на които връчват призовка за бракоразводно дело, твърдят, че са съвършено неподгответни.

— Очевидно и аз попадам в тази категория — призна Дик. — Какво да правя?

— Преди да получиш известие в писмена форма, не можеш да направиш нищо съществено. И не мисля, че ще спечелиш каквото и да било, ако пръв повдигнеш въпроса. Безпредметно е. Какво основание може да има, за да иска развод.

— Според мен — никакво.

— Имаш ли любовница?

— Лек флирт със секретарката ми, но е ясно, че това няма да доведе до нищо. Естествено, тя си мисли, че е сериозно, но смяtam да я сменя, щом подпишем договора за тръбопровода.

— Значи все пак сделката ще се осъществи — отбеляза Сам.

— Да, и точно затова исках да се видим по спешност — обясни Дик. — Трябва да съм в Санкт Петербург на шестнайсети май, когато двете страни ще подпишат окончателния договор. — Той замълча за миг. — Ще присъства и президентът Путин.

— Поздравления — рече Сам. — И какво ще ти донесе това?

— Защо питаш?

— Защото може би не си единственият, който се надява сделката да се осъществи.

— Около шейсет милиона... — с известно колебание отговори Дик. — За фирмата.

— Все още ли си собственик на петдесет и един процента от акциите?

— Да, но винаги мога да скрия...

— Не си го помисляй дори — прекъсна го Сам. — Няма да успееш да скриеш абсолютно нищо, ако Симъндс е страна в делото. Ще души, докато не открие и последното пени. Като прасе, обучено да търси трюфели, е. Ако съдът разбере, че се мъчиш да скриеш нещо, веднага ще се настрои положително към жена ти. — Старшият партньор замълча, погледна клиента си в очите и повтори: — Не си го и помисляй дори.

— Какво да правя тогава?

— Нищо, което може да събуди подозрение. Гледай си работата както досега, все едно нямаш и представа за нейните намерения. Междувременно ще направя консултация с колеги, така че да сме по-готови, отколкото Симъндс предполага. И още нещо — добави Сам и впери поглед в очите на клиента си, — никакви извънбрачни активности, докато не се реши този проблем. Това е заповед.

Дик държеше под око съпругата си през следващите няколко дни, но тя с нищо не показа каквите и да било отклонения от обичайното си поведение. Единственото по-необичайно проявление бе неподозираният интерес към пътуването му до Санкт Петербург, а по време на вечеря в четвъртък попита как е минало съвещанието на борда и стигнали ли са до някакво решение.

— Естествено — нарочно подчертала Дик. — Щом Сам изчете всяка от точките и обясни подробностите, и отговори на всичките им въпроси, те побързаха да сложат подписите си. — Взе каничката и си наля втора чаша кафе. Следващият въпрос на жена му обаче здравата го изненада.

— Защо да не дойда с теб в Санкт Петербург? Ще вземем самолет в петък — продължи тя — и в почивните дни ще разгледаме Ермитажа и Летния дворец. Можем да намерим време дори да видим колекцията от кехлибар на Екатерина Велика. Винаги съм мечтала да я разгледам.

Дик не отговори веднага, съзнавайки, че предложението не идва току-така, защото тя от години не беше го придржавала по време на

служебните му пътувания. Първата му реакция бе да се попита какви са тайните й намерения.

— Ще си помисля — предпазливо отвърна и остави кафето да изстине.

Няколко минути след като пристигна в офиса, позвъни на Сам Коен и сподели разговора си с Морийн.

— Вероятно Симъндс я е посъветвал да присъства на подписането — предположи Коен.

— Но защо?

— За да може да претендира, че през всичките години на брака ви тя е имала водеща роля за твоя професионален успех, била е до теб, за да те подкрепя в критични моменти на кариерата ти...

— Глупости — прекъсна го възмутен Дик. — Единственият ѝ интерес към моя бизнес винаги е бил как да харчи парите, които идват от него.

— ... Така ще може да претендира за петдесет процента от твоето имущество.

— Но това означава повече от трийсет милиона — възмути се Дик.

— Симъндс добре те е проучил.

— В такъв случай най-добре да ѝ кажа, че не може да дойде. Че не е подходящо.

— Господин Симъндс тутакси ще смени тактиката. Ще те представи като безсърден мъж, който в момента, в който е стъпил на пътеката на успеха, е изолирал клиентката му от живота си и предпочита да пътува в чужбина със секретарката си, която...

— Добре. Добре. Разбрах. Идването ѝ в Санкт Петербург значи е по-малката от двете злини.

— От друга страна... — продължаваше Сам.

— Проклети адвокати — изръмжа Дик, преди онзи да довърши изречението си.

— Но ни търсиш при нужда, нали? — върна му топката Сам. — Остави ме да помисля каква може да е следващата ѝ стъпка.

— И каква ще е според теб?

— Щом пристигнете там, тя ще поиска да правитеекс.

— От години не се е случвало.

— И не защото не съм искала, ваше благородие — подаде възможната реплика адвокатът.

— По дяволите! — провикна се Дик. — Няма начин да спечеля.

— Напротив, има. Стига да следваш съвета на лейди Лонгфорд, когато я попитали дали е съгласна да се разведе с лорд Лонгфорд. Отговорила: развод — никога, убийство — когато ви е угодно.

Две седмици по-късно господин и госпожа Ричард Барнзли се регистрираха в хотел „Гранд Палас“ в Санкт Петербург. Пиколото качи куфарите им на количка и ги придружи до апартамент „Толстой“ на деветия етаж.

— Отивам в тоалетната, за да не се пръсна — съобщи Дик и се втурна в апартамента преди жена си. Когато излезе от банята, я завари да съзерцава златните кубета на катедралата „Свети Николай“ през прозореца.

В банята той свали надписа НЕ ПИЙТЕ ВОДА ОТ ЧЕШМАТА над умивалника и го натъпка в задния джоб на панталоните си. След това развъртя капачките на бутилките с вода „Евиан“ и изля съдържанието им. Напълни ги с вода от чешмата, затегна капачките и ги остави на мястото им. Отключи вратата на банята и излезе навън.

Залови се да разопакова своя багаж, но в мига, в който Морийн влезе на свой ред в банята, измъкна картончето с надпис НЕ ПИЙТЕ ВОДА ОТ ЧЕШМАТА от задния джоб на панталоните си и го прибра в страничното отделение на куфара и дръпна ципа. След това огледа стаята. От двете страни на леглото бяха оставени две малки бутилки „Евиан“, а пред прозореца — две големи. Грабна бутилката от страната на жена му и бързо отиде в кухненския бокс в отдалечения край на помещението. Изля съдържанието в умивалника и бързо напълни шишето с вода от чешмата. Оставил го на нощното шкафче до възглавницата на Морийн. Повтори процедурата с бутилките на масата до прозореца.



Когато жена му излезе от банята, той приключваше с разопаковането на багажа си. Морийн се зае с нейния, а той доближи своето нощно шкафче, където беше телефонът, набра номер, който вече знаеше наизуст, и докато чакаше да му отговорят, надигна бутилката с вода.

— Здравей Анатолий, обажда се Дик Барнзли. Исках само да ти съобщя, че току-що пристигнахме в „Гранд Палас“.

— Добре дошъл отново в Санкт Петербург — отвърна отсреща приятелски глас. — Жена ти с теб ли е?

— Естествено — отговори Дик, — и очаква с нетърпение да се запознаете.

— Аз също — рече министърът. — Починете си добре тези два дни, защото в понеделник ни очаква важна стъпка. Президентът ще пристигне със самолета си утре вечер и ще присъства на подписането.

— В десет часа в Зимния дворец, нали?

— В десет — повтори Ченков. — Ще бъдем при вас в хотела в девет. Обикновено взимаме разстоянието за половин час, но не бива да рискуваме да закъснем точно в този ден.

— Ще те чакам във фоайето — обеща Дик. — До понеделник тогава. — Остави слушалката и се обърна към жена си. — Да слезем долу да вечеряме, скъпа. Утре ни чака натоварен ден. — Той нагласи часовника си спрямо местното време и добави: — Няма да е зле да си легнем рано тази вечер.

Морийн простира дълга копринена нощница върху леглото и кимна усмихната в знак на съгласие. След това прибра празния си куфар в гардероба. Дик пъхна малка бутилка „Евиан“ в джоба на сакото си и тръгна с жена си надолу към ресторантa.

Оберкелнерът ги отведе до тиха маса в ъгъла и щом гостите се настаниха, той им подаде по едно меню. Морийн се скри зад обвитата в кожа корица и започна да чете, което даде възможност на Дик да извади бутилката от джоба си, да развие капачката и да налее от водата в чашата на жена си.

Щом поръчаха, Морийн започна да преговаря плана им за следващия ден.

— Мисля, че трябва да започнем с Ермитажа, и то рано сутринта. Ще направим почивка за обяд, а после до вечерта ще обикаляме Летния дворец.

— А кога ще видим кехлибарената колекция? — попита Дик и доля още вода в чашата ѝ. — Нали не биваше да я пропускаме?

— Оставила съм я за неделя, заедно с Руския музей.

— Излиза, че организацията ти е готова — отбеляза Дик, докато келнерът поставяше чиния борш пред жена му.

Докато се хранеха, Морийн разказваше за съкровищата, които възнамеряваше да разгледат в Ермитажа. Когато дойде време да плащат, Морийн вече беше изпила цялата бутилка.

Дик пусна празното шише в джоба си. Когато се прибраха в апартамента, той отново го напълни от чешмата и го оставил в банята.

След това се съблече и си легна, а жена му продължи да чете справочника за града.

— Много съм изморен — отбеляза Дик, — трябва да е от часовата разлика. — Обърна се с гръб към нея и само тайно се молеше тя да не съобрази, че в Англия е едва осем вечерта.

Дик се събуди на другата сутрин изгарящ от жажда. Погледна празната бутилка „Евиан“ на шкафчето до главата си и се сети. Стана и отиде до хладилника, откъдето си взе опаковка портокалов сок.

— Ще ходиш ли във фитнес залата тази сутрин? — попита той сънената Морийн.

— Имам ли време?

— Разбира се. Ермитажът отваря едва след десет, а причината да отсядам в този хотел е тъкмо заради фитнес залата.

— А ти?

— Трябва да проведа няколко телефонни разговора, за да се уверя, че всичко е готово за понеделник.

Морийн се измъкна от леглото и изчезна в банята, което даде достатъчно време на Дик да долее чашата ѝ и да напълни отново празната бутилка „Евиан“ на ношното шкафче.

След няколко минути тя излезе от банята, погледна часовника си и облече спортния си екип.

— Ще се върна след около четирийсет минути — информира го тя, докато завързваше спортните си обувки.

— Не забравяй да си вземеш вода — посъветва я Дик и ѝ подаде една от големите бутилки до прозореца. — Може във фитнес залата да нямат подръка.

— Благодаря ти — рече жена му.

Дик се опитваше да познае по израза на лицето ѝ дали не е бил прекалено грижовен.

Влезе, за да си вземе душ, докато тя спортува. Излезе след малко и с радост установи, че денят е слънчев. Облече обикновени панталони и блейзер, но преди това провери дали камериерката не беше сменила бутилките, докато е бил в банята.

Поръча по телефона закуска, която пристигна няколко минути след завръщането на Морийн, стисната под мишница полупразната бутилка „Евиан“.

— Как мина долу? — попита той.

— Криво-ляво — отговори жена му. — Чувствам се някак неспокойна.

— Сигурно е от часовата разлика — предположи Дик и се настани на отсрещната страна на масата. Наля на жена си вода, а на себе си портокалов сок и разгърна броя на „Хералд Трибюн“, който бе започнал, докато чакаше жена му да се облече. Хилари Клинтъи бе заявила, че няма да се кандидатира за поста президент, което според Дик бе сигурен знак, че ще го стори, особено след като бе направила изявленietо, застанала до мъжа си.

Морийн излезе от банята, загърната в хавлия на хотела, и се настани срещу съпруга си.

— Добре е да вземем бутилка с „Евиан“, докато обикаляме Ермитажа — рече тя. Дик погледна над вестника. — Момичето във фитнес залата ме предупреди за нищо на света да не пием вода от чешмата.

— О, да, трябваше да ти кажа — небрежно подхвърли Дик, докато тя прибираше една бутилка от тези до прозореца в чантата си.
— Не може все да внимаваме.

Дик и Морийн минаха през входната врата на Ермитажа няколко минути преди десет и се озоваха пред дълга опашка от посетители, които чакаха да влязат. Редицата се виеше по огрения от слънцето и покрит с едри павета двор. Морийн отпиваше от бутилката всеки път, когато решеше да разгърне пътеводителя. Беше близо единайсет без двайсет, когато стигнаха касата за билети.

— На всяка цена трябва да видим „Наведено момче“ на Микеланджело, „Мадоната с младенеца“ на Рафаел и „Мадона Беноа“ на Леонардо.

Дик се усмихна в знак на съгласие, въпреки че изобщо не се интересуваше от старите майстори.

Докато се изкачваха по широкото мраморно стълбище, разгledаха няколко великолепни скулптурни фигури, монтирани в специални ниши. Дик бе изненадан колко просторна и голяма е сградата на прочутия Ермитаж. Няколко пъти бе идвал в Санкт Петербург през последните три години, но бе виждал сградата само отвън.

— На третия етаж в близо двеста зали е разположена колекцията от съкровища на цар Петър — четеше Морийн от пътеводителя. — Така че да започваме.

До единайсет и половина бяха минали само холандската и италианска школи на първия етаж и Морийн вече беше изпила бутилката с вода. Дик предложи да ѝ купи втора. Остави я да се възхищава на „Младежът с лютня“ на Караваджо и влезе в първата тоалетна. Напълни с вода от крана бутилката и се върна при жена си. Ако Морийн случайно се бе спряла пред някоя от множеството колички с всевъзможни напитки по етажите, щеше да забележи, че вода „Евиан“ не се предлага, защото галерията имаше договор за доставка единствено на „Волвик“.

Към дванайсет и половина бяха видели едва шестнайсетте зали, посветени на художниците от времето на Ренесанса, и решиха, че е време за обяд. Напуснаха сградата и тръгнаха по облените от обедното слънце улици. Известно време вървяха покрай брега на река Мойка и спряха само за да снимат двама младоженци, застанали на Синия мост пред двореца „Мариински“.

— Местна традиция — информира го Морийн и разгърна поредната страница от пътеводителя.

След още една пресечка спряха пред малка пицария. Покривките на червени и бели карета и спретнатото облечението келнери ги привлякоха.

— Трябва да отида до тоалетната — каза Морийн. — Нещо не ми е добре. Сигурно е от горещината. — Поръчай ми само една салата и чаша вода.

Дик се усмихна, измъкна бутилката „Евиан“ от чантата и напълни чашата от нейната страна на масата. Когато келнерът дойде, му поръча исканата салата и порция равиоли с голяма чаша диетична кола за себе си. Страшно беше ожаднял.

След като изяде салатата си, Морийн се пооживи и дори започна да прави планове за Летния дворец.

По време на дългото пътуване с такси през северните райони на града, тя продължи да чете избрани откъси от пътеводителя.

— Петър Велики започнал строежа на двореца, след като посетил Версай. С връщането си в Русия съbral най-добрите градинари и най-талантливите майстори и поръчал да възпроизведат френския шедъвър. Имел намерение това да бъде неговият знак на уважение към французите, от които много се възхищавал като водеща страна в областта на градинската архитектура.

Шофьорът на таксито прекъсна по едно време нейния поток от думи с допълнителна информация.

— В момента минаваме покрай насокро реставрираната част на Зимния дворец, където президентът Путин отсяда при посещенията си в града. Виждам, че флагът е вдигнат, което означава, че е тук.

— Долетя от Москва специално, за да се срещне с мен — обади се Дик.

Човекът зад волана се засмя почтително.

След около половин час колата влезе в Летния дворец и шофьорът спря в препълнения паркинг, където между сергии с евтини сувенири се тълпяха множеството посетители.

— Да отидем да разгледаме нещата, които си заслужава да се видят — обади се Морийн.

— Мога да ви изчакам тук — рече шофьорът. — Без да пускам брояча. Колко ще се бавите?

— Не вярвам да отнеме повече от няколко часа — рече Дик.

— Ще бъда тук — обеща човекът.

Двамата съпрузи се запътиха към великолепните градини и Дик разбра защо ги наричат „нещо, което не бива да се пропуска“ и са отбелязани в пътеводителите с пет звезди. Като отпиваше час по час от бутилката, Морийн продължаваше да му чете на глас:



— Територията на градините около двореца възлиза на сто акра, има повече от двайсет фонтана и още единайсет дворцови сгради. — Сънцето не приличаше вече силно, но небето беше все така чисто и Морийн не спираше да надига бутилката, но колкото пъти я предлагаше на Дик, той отвръщаше:

— Не, благодаря.

Най-сетне изкачиха стъпалата на двореца и застанаха на поредната дълга опашка от чакащи за билети. Морийн призна, че се чувства много изморена.

— Ще е жалко да стигнем толкова далеч и да не можем да надникнем вътре — рече Дик.

Макар и с неохота, тя се съгласи.

Стигнаха до гишето с билетите, купиха си два и срещу допълнителна дребна сума с тях тръгна екскурзовод, който владееше английски език.

— Не ми е добре — простена Морийн, когато влязоха в стаята на Екатерина Велика. Улови се за едната опорна колона на просторното легло.

— Добре е да пияте много вода в такъв горещ ден — услужливо я посъветва екскурзоводът.

Вече пред кабинета на цар Николай Четвърти Морийн предупреди съпруга си, че може всеки момент да припадне. Дик се извини на екскурзовода, обгърна раменете на жена си и я поведе навън от двореца по посока на паркинга, където ги чакаше таксито.

— Трябва да се върнем в „Гранд Палас“ час по-скоро — каза Дик на шофьора, а жена му се строполи на задната седалка подобно на пияница, изхвърлен от кръчма в събота вечер.

По време на дългото им пътуване обратно до града Морийн не издържа и повърна на седалката, но шофьорът запази самообладание и само гледаше да поддържа равномерна скорост. След четирийсет минути той най-сетне спря пред входа на хотела им.

Дик му връчи дебела пачка рубли и отново се извини.

— Надявам се на мадам да ѝ мине по-скоро — отбеляза съчувствено руснакът.

— Аз също — отвърна Дик, след което помогна на жена си да излезе от колата и да изкачи стълбите към входа на хотела и от там бързо я поведе към асансьора, за да не привлича прекалено внимание към себе си. Щом влязоха в апартамента, Морийн изчезна в банята и дори през затворената врата се чуваше, че повръща. Дик огледа бързо стаята. В тяхно отсъствие бутилките бяха подменени. Той си направи труда да излее само тази на нощното шкафче на жена си и да я напълни с вода от чешмата.

Най-сетне Морийн излезе от банята и се строполи на леглото.

— Много ми е лошо — промълви тя.

— Няма да е зле да си вземеш един-два аспирина и да се опиташ да поспиш.

— Ще може ли да ми донесеш два — кимна тя немощно. — В несесера ми са.

— Разбира се, скъпа. — Щом намери лекарството, той наля вода от чешмата в чашата. Върна се при Морийн и видя, че вече беше съблякла роклята си, но не и бельото. Докато ѝ помагаше да седне, за да свали и него, усети, че тялото ѝ е плувнало в пот. Тя гълтна хапчетата и изпи чашата вода, която Дик ѝ поднесе. Съпругът внимателно я положи на възглавницата и отиде да дръпне завесите пред прозореца. След това закачи от външната страна на вратата табелката с надпис „Моля, не беспокойте“. Последното, което искаше в този момент, е да се появи някоя услужлива камериерка, която да завари жена му в това състояние. Уверил се, че Морийн спи, той слезе в ресторанта, за да вечеря.

— Ще се присъедини ли мадам по-късно за вечеря? — попита келнерът, докато го настаняваше на една маса.

— Не — тъжно отговори англичанинът. — Има пристъп на мигрена. Май слънцето ѝ дойде в повече. До утре, вярвам, ще ѝ мине.

— Да се надяваме, господине. Какво да ви предложа тази вечер?

Дик дълго и подробно разглежда ястията.

— Мисля да започна с гъши пастет и да продължа със стек от бут, средно препечен — добави той.

— Чудесен избор, господине.

Дик си наля чаша вода от бутилката, оставена на масата, изгълта я на един дъх и отново напълни чашата си. Нахрани се спокойно и се върна в апартамента, където завари жена си дълбоко заспала. Взе чашата ѝ и я допълни с вода от чешмата. Остави я на нощното шкафче и започна да се съблича бавно. След това си легна и загаси лампата.

На следващата сутрин той се събуди и усети, че също е облян в пот. Чаршафите му бяха мокри и когато се извърна, видя, че страните на Морийн са ужасно бледи, сякаш не ѝ е останала и капка кръв.

Дик се измъкна от леглото и отиде в банята, където дълго стоя под душа. След това облече един от халатите на хотела. Приближи на пръсти леглото откъм страната на жена си и допълни чашата ѝ с вода от чешмата. Очевидно се бе будила през нощта, без да го беспокои.

Дръпна завесите пред прозореца и провери дали табелата с надпис „Моля, не беспокойте“ не е паднала случайно. Премести стол до леглото на жена си и взе броя на „Хералд Трибюн“. Беше стигнал до спортната страница, когато видя, че Морийн отваря очи. Не говореше ясно, но той я чу да мълви:

— Чувствам се ужасно. — Дълго мълча, преди да продължи: — Дали не трябва да повикаме лекар?

— Той беше тук вече, скъпа. Повиках го снощи. Не си ли спомняш? Смята, че имаш грип и трябва добре да се изпотиш.

— А остави ли някакво лекарство? — простена Морийн.

— Не, скъпа моя. Каза само, че не бива да ядеш, а да пиеш колкото се може повече вода. — Той поднесе чашата към устните ѝ и тя се опита да глътне малко.

— Благодаря ти — успя да промълви тя и се отпусна немощно назад.

— Не се тревожи, скъпа моя — рече той. — Ще се оправиш, обещавам ти. Няма да мръдна от леглото ти. — Наведе се и я целуна по челото.

Тя отново заспа.

Единственият момент, в който Дик се отдели от жена си, бе, за да отиде до вратата при почукаването на камериерката и да ѝ обясни, че съпругата му не иска смяна на чаршафите. Допълни чашата ѝ с вода и я оставил на нощното шкафче. Късно следобед се обади на министъра.

— Президентът пристигна вчера — започна Ченков. — Отседна в Зимния дворец, където току-що се разделих с него. Поиска да ви предам, че с нетърпение очаква да се запознае с теб и жена ти.

— Много мило от негова страна — рече Дик, — но имам малък проблем.

— Какъв проблем? — попита министърът, който никак не обичаше да чува думата „проблем“, особено когато президентът беше в града.

— Изглежда Морийн има грип и в момента е с температура. Вчера целия ден бяхме на слънце и не съм сигурен, че утре ще може да бъде на крак, за да присъства на подписването, така че вероятно ще бъда сам.

— Много съжалявам, а ти как си?

— Чудесно се чувствам.

— Слава Богу — с облекчение въздъхна Ченков. — Ще те взема в девет часа, както се бяхме уговорили. Не искам да карам президентът да чака.

— Аз също, Анатолий — увери го Дик. — Ще бъда във фоайето много преди девет.

Някой почука на вратата и Дик побърза да затвори. Отиде до вратата, за да не се вмъкне някой в стаята. До количка, отрупана с чаршафи и хавлиени кърпи, сапуни, шампоани и дори стекове с вода „Евиан“ стоеше камериерката.

— Не искате ли да сменя чаршафите, господине? — попита тя и се усмихна.

— Не, благодаря ви. Жена ми не се чувства добре. — Той посочи знака „Моля, не беспокойте“.

Вечерта позвъни управителят на хотела, за да се поинтересува как се чувства мадам и да попита дали да не изпрати лекар.

— Благодаря ви — отвърна Дик, — няма нужда. Вероятно слънцето ѝ дойде в повече, вече е по-добре. Убеден съм, че утре вече ще е на крак.

— Само ми звъннете, в случай че тя промени решението си. Лекарят ще е при вас за минути.

— Много мило от ваша страна, но не вярвам да се наложи — добави Дик и затвори. Върна се при жена си, чиято кожа вече бе мъртвешки бледа и на петна. Наведе се напред, за да усети дъха ѝ, и видя, че все още диша. Отиде до хладилника и извади неотваряни бутилки „Евиан“. Две от тях оставил в банята и други две на всяко от нощните шкафчета. Преди да си легне, извади табелката с надпис НЕ ПИЙТЕ ВОДА ОТ ЧЕШМАТА и го оставил до умивалника в банята.

Колата на Ченков спря пред входа на хотел „Гранд Палас“ няколко минути преди девет. Карл изскочи и отвори вратата пред шефа си.

Ченков изкачи с бодра стъпка стълбите и влезе във фоайето на хотела с очакването, че ще завари вътре Дик. Огледа навалицата, но нямаше и следа от бизнеспартньора му. Той отиде енергично до бюрото на рецепцията и попита дали господин Барнзли е оставил съобщение за него.

— Не, господине — отвърна човекът. — Да позвъня ли в стаята?

— Министърът кимна отривисто. И двамата застинаха в очакване. —

Никой не отговоря. Може би господин Барнзли вече слиза.

Ченков кимна отново и закрачи неспокойно из фоайето. Погледът му час по час се стрелваше към вратите на асансьора. Часовникът му показваше девет и десет, когато, изнервен докрай и разтревожен, че може да закъсне за срещата с президента, той отново доближи рецепциониста.

— Опитайте отново — нареди той.

Човекът изпълни наредждането незабавно, но отговорът му бе същият като преди малко.

— Из pratете горе управителя — почти изляя министърът. Служителят на хотела кимна, вдигна телефона и набра нужния номер.

Само след няколко минути се появи висок, елегантно облечен мъж в тъмен костюм.

— С какво мога да ви бъда полезен, господин министър? — попита той.

— Трябва да влезем в апартамента на господин Барнзли.

— Разбира се, господин министър, моля последвайте ме.

След няколко минути тримата бяха на деветия етаж и забързано се насочиха към апартамент „Толстой“, на чиято врата висеше табелата с надпис „Моля, не беспокойте“. Министърът потропа енергично на вратата, но никой не отговори.

— Отворете вратата — нареди той с тон, нетърпящ възражение. Рецепционистът се подчини незабавно.

Пръв в стаята влезе министърът и спря стъписано при вида на двете бездиханни тела в леглото. Лекарят на хотела бе повикан веднага.

Три пъти през този месец го бяха викали за подобни случаи, но за първи път ставаше дума за чужденци.

— Сибирската болест — съобщи лекарят приглушено след кратък оглед на телата. Вдигна поглед към министъра и додаде: — Очевидно жената е починала през нощта, а мъжът е издъхнал преди около час.

Министърът мълчеше.

— Предварителното ми заключение е, че тя вероятно е пила твърде много от местната вода, докато съпругът ѝ — обърна той очи

към безжизненото тяло на Дик — се е заразил от нея през нощта. Нещо, което често се случва при съпружески двойки. Като мнозина от нашите сънародници, той вероятно не е знаел. — Поколеба се, преди да продължи: — Сибериус е една от онези редки болести, които са не само силно токсични, но и много заразни.

— Говорих с него снощи — намеси се управителят — и го попитах дали не иска да изпратя лекар. Увери ме, че жена му се възстановява и вероятно ще бъде на крак на следващата сутрин.

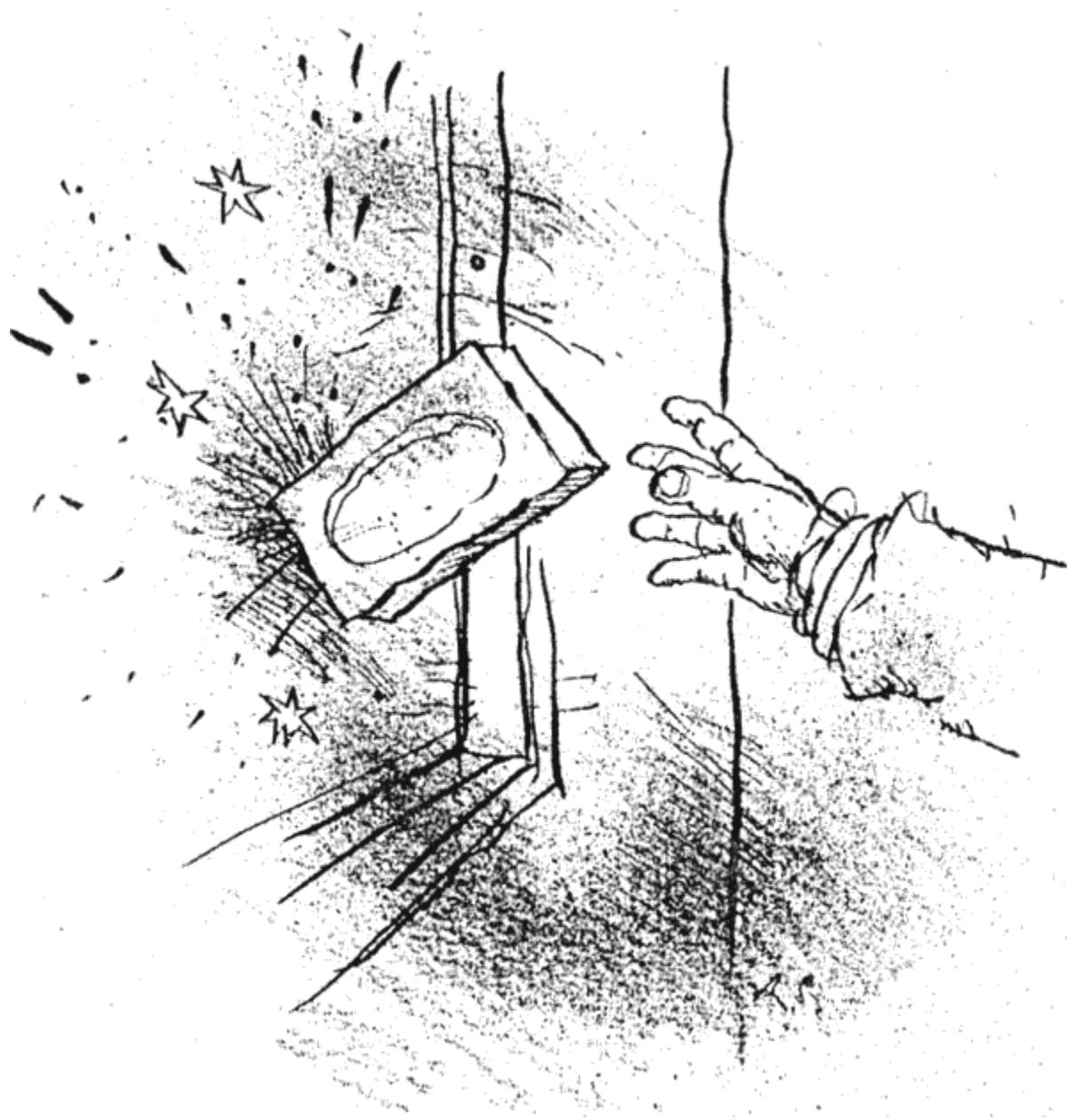
— Тъжно е наистина — отбеляза лекарят и след малко добави: — Ако беше приел, вероятно за жена му щеше да е твърде късно, но пък щяхме да се опитаме да спасим него.

НЕ МОЖЕ ДА Е ВЕЧЕ ОКТОМВРИ



Патрик О'Флин стоеше пред бижутерския магазин на Х. Самюъл, стиснал тухла в едната си ръка. Постоя така миг-два с поглед, вперен във витрината. Сетне се усмихна, замахна и запрати тухлата в стъклото пред себе си. Пукнатините тутакси плъзнаха и образуваха широка паяжина, но стъклото остана на място. В същия миг се разнесе и оглушителният вой на алармата, който отекна в чистата прохлада на октомврийската вечер на поне два километра разстояние. По-важно за Пат бе, че сигналната система бе свързана с полицията.

Той стоеше неподвижно и се наслаждаваше на стореното. Не минаха и деветдесет секунди и той чу сирени в далечината. Наведе се и взе тухлата от тротоара. Воят на полицейските коли ставаше все по-силен. Когато спирачките на първата изскърцаха пред бордюра, Пат вдигна ръката, която стискаше тухлата, и се наведе леко назад, подобно на хвъргач на копие, устремил се към златния олимпийски медал. Двама полицаи изскочиха от колата. По-възрастният от тях се направи, че не вижда Пат, чиято ръка стърчеше все така високо вдигната, и приближи до витрината, за да провери щетите. Стъклото, макар и напукано, все още не падаше. Желязната решетка вече се бе спуснала зад него, нещо, което Пат чудесно знаеше, че ще се случи. Когато полицайте се приберат в управлението, те непременно щяха да позвънят на управителя на магазина, да го измъкнат от топлото легло и да го пратят да изключи алармата.



Сержантът се обърна и застана лице в лице с Пат, който стоеше с все така вдигната високо ръка.

— Хайде, Пат, дай това и влизай в колата — рече унiformеният мъж и отвори задната врата.

Пат се усмихна широко, подаде тухлата на младия, гладко избръснат полицай с думите:

— Ще имате нужда от доказателството.

Полицаят го зяпна онемял.

— Благодаря, сержант — леко наклони глава нарушителят, качи се в колата и се усмихна на младока, който се настаняваше вече зад волана. — Разказвал ли съм ви за онзи случай, когато кандидатствах за работа на един строеж в Ливърпул?

— Много пъти — прекъсна го сержантът, седна до Пат и затръшна вратата.

— Няма ли да ми сложите белезници? — попита Пат.

— Не ми харесва да съм закопчан за теб. Искам само да ми се разкараш от главата. Защо не вземеш да се прибереш в Ирландия?

— Затворите им са далеч по-долна категория — обясни Пат. — А и там никой не проявява към мен такова уважение като вас, сержант — додаде, докато колата вече се отделяше от бордюра и се насочваше към полицейския участък. — Бихте ли ми казали името си? — наведе се към предната седалка арестантът.

— Полицай Купър — представи се младият мъж.

— Да имате никаква връзка с главен инспектор Купър?

— Той е мой баща.

— Много възпитан човек — отбеляза Пат. — Колко чаши чай с бисквити сме изпили заедно. Надявам се, че е в добро здраве.

— Наскоро се пенсионира — информира го полицаят.

— Много жалко. Нали ще му кажете, че Пат О'Флин е питал за него? И моля да предадете на него и на любезната ви майка най-добрите ми пожелания.

— Престани с глупостите си, Пат — пресече го сержантът. — Младежът е излязъл само преди няколко седмици от Пийл Хаус^[1].

В този момент колата спря пред полицейското управление. Сержантът излезе на тротоара и задържа вратата пред Пат.

— Много благодаря, сержант — рече Пат изискано, сякаш се обръща към портиер на „Риц“.

Младият полицай се ухили и изпрати с поглед сержанта и Пат, които вече изкачваха стълбите към управлението.

— Добър вечер и на вас, господин Бейкър — поздрави Пат човека зад бюрото.

— Господи! — възклика дежурният полицай. — Не може да е вече октомври.

— Боя се, че е така, сержант — отговори Пат. — Дали обичайната ми килия е свободна? Нали знаете, че ще остана тук за

една нощ.

— Не е, за съжаление — отвърна дежурният. — Там вече е настанен един истински престъпник. Налага се да се задоволиш с килия номер две.

— Но аз ползвам винаги номер едно — запротестира Пат. Човекът повдигна изненадано вежди.

— Не, вината е моя — призна Пат. — Трябваше да кажа на секретарката да се обади предварително и да запази килия. Ще искате ли да видите личната ми карта?

— Няма нужда, имаме данните ти.

— А отпечатъци от пръстите?

— Само ако си успял по някакъв начин да залиши старите. Не мисля, че са ни необходими нови. Най-добре подпиши протокола за задържане.

Пат взе химикалката и се подписа със замах.

— Заведи го във втора килия, полицай.

— Благодаря ви, сержант. — Пат тръгна напред, но след няколко крачки спря и се обърна към дежурния. — Бихте ли ме събудили утре в седем, сержант? С чаша чай, предпочитам „Брл Грей“, и сутрешния брой на „Айриш Таймс“.

— Разкарай се, Пат — изръмжа дежурният, а полицаят едва се удържа да не се изкикоти.

— Това ме подсети — продължи невъзмутимо Пат. — Разказвал ли съм ви за онзи случай, когато кандидатствах за работа на един строеж в Ливърпул, а отговорникът...

— Махни го оттук, полицай, ако не искаш да прекараш времето до края на месеца в дежурства на пътя.

Младежът стисна лакътя на задържания и бързо го насочи към стълбите.

— Няма нужда да се разкарвате — подхвърли Пат. — Знам пътя.

Този път младият полицай не се и опита да сдържи смеха си, пъхна ключа в бравата, завъртя го, дръпна тежката врата и пусна Пат вътре.

— Благодаря ви, полицай Купър. Надявам се да се видим утре сутринта.

— Няма да съм на смяна.

— Тогава ще се видим додатък по това време — заключи Пат, без да се впуска в повече подробности. — И не забравяйте да предадете почитанията ми на баща си — добави той малко преди тежката врата да се затвори.

Пат огледа помещението: същият метален умивалник, клозет и легло с одеяло и възглавница. Успокои се, че за една година нищо не се е променило, и се отпусна на дюшека от конски косъм. Опря глава в твърдата възглавница и спа непробудно цяла нощ — за първи път от седмици насам.

В седем часа на другата сутрин от дълбокия унес го събуди отварянето на шпионката във вратата, откъдето две черни очи го огледаха.

— Добро утро, Пат — чу той приятелски поздрав.

— Здравей, Уесли — отвърна Пат, без дори да отваря очи. — Как си?

— Добре — каза Уесли, — но съжалявам да те видя тук отново. — Човекът замълча и очевидно съобразил нещо, добави: — Значи вече сме октомври, а?

— Точно така — потвърди Пат и стана от леглото. — Трябва да се приведа в най-добрния възможен вид, нали ще се явявам в съда тази сутрин?

— Трябва ли ти нещо по-специално?

— Чаша чай ще приема с благодарност, но настоявам за бръснач, парче сапун, четка и паста за зъби. Излишно е да ти напомням, че арестантът има право на тези малки удобства, преди да се яви в съдебна зала.

— Ще се погрижа — обеща Уесли. — А не искаш ли да хвърлиш едно око и на моя брой на „Сън“?

— Много любезно от твоя страна, но предпочитам вчерашния брой на „Таймс“, стига груповият началник да го е прочел.

Човекът хлопна шпионката и звучно се засмя.

Не след дълго Пат чу как някой завърта ключа в бравата на неговата килия. Тежката врата се отвори и се подаде усмихнатото лице на Уесли Пикет, с поднос в едната си ръка, който оставил на края на леглото.

— Благодаря ти, Уесли — рече Пат и огледа съдържанието на подноса: купичка овесени ядки, малка картонена кутия мляко, две филии препечен хляб и едно сварено яйце. — Дано Моли помни, че обичам яйцето рохко — две минути и половина след завирането на водата.

— Моли напусна миналата година — обясни Уесли.

— Яйцето е варено снощи от дежурния сержант.

— Трудно се намира персонал в днешно време — въздъхна Пат.

— Аз самият обвинявам за това ирландците. Вече не са така отадени на домакинската работа.

— И той почука върха на яйцето с пластмасовата лъжичка. — Уесли, разказвал ли съм ти случая, когато се опитах да си намеря работа на един строеж в Ливърпул, и отговорникът, проклет англичанин... — Пат вдигна поглед и въздъхна тежко, като видя, че вратата се тръшва шумно. — Трябва да съм му разказал — промърмори той.

Пат приключи със закуската, изми зъбите си с четка и паста, която изцеди от тубичка, по-малка и от дадената му от „Еър Лингъс“ при пътуването му до Дъблин. След това завъртя крана на топлата вода, за да напълни миниатюрния стоманен умивалник. Мудната струя тече доста време, докато студената вода стана малко по-топла. Разтри мизерното парченце сапун между пръстите си и размаза пяната по наболата си брада. Едва тогава посегна към пластмасовата самобръсначка „Бик“ и се залови с мъчителния процес на отстраняване на четиридневната четина. Накрая попи лицето си с грубата зелена хавлия, не по-голяма от носна кърпа.

Седна на ръба на леглото и докато чакаше, изчете за не повече от четири минути вестника на Уесли от първата до последната страница. Единствено политическата статия на някой си Тревър Кавана — човекът трябва да е ирланец, помисли си Пат — привлече вниманието му. От мислите му го откъсна отварянето на тежката метална врата.

— Да вървим, Пат — подкани го появилият се в рамката сержант Уебстър, — ти си първи тази сутрин.

Арестантът придружи униформения нагоре по стълбите и се обърна към дежурния зад бюрото:

— Може ли да ми върнете ценните предмети, господин Бейкър? Ще ги намерите в сейфа на управлението.

— И какви са те? — вдигна очи от бюрото си сержантът.

— Копчета за ръкавели с перли, часовник „Картие“ и бастунче със сребърна дръжка с инкрустиран на нея фамилен герб.

— Изхвърлих ги още снощи — процеди дежурният.

— Може да е наистина за добро — подхвърли Пат. — Там, където отивам, няма да ми трябват. — Той последва сержант Уебстър към изхода на управлението.

— Сядай отпред — нареди сержантът и се насочи към мястото зад волана.

— Не трябва ли да бъда придружен до съда от двама униформени? — поиска да знае Пат. — Правилникът на вътрешно министерство го изисква.

— Може да го изисква, но не стигат хора. Тази сутрин двама колеги са болни, а един е на курс.

— Ами ако се опитам да избягам?

— Де такъв късмет — промърмори сержантът и отдели колата от бордюра. — Ще ни спестиш много писане.

— Какво ще направите, ако се опитам да ви ударя?

— Ще те цапардосам — започна да се ядосва човекът.

— Не сте много любезен.

— Извинявай, но обещах на жена ми днес да се освободя след десет, за да пазаруваме. — Той замълча за миг. — Така че няма никак да се зарадва, като разбере, че няма да успея.

— Много съжалявам, сержант — рече Пат. — Следващата година ще се опитам да проверя предварително кога сте на смяна, за да го избегна. Може би ще предадете извиненията ми на госпожа Уебстър.

Сержантът за малко да избухне в смях, но се въздържа, защото знаеше, че Пат наистина го каза сериозно.

— Имате ли представа, пред кой съдия ще се явя тази сутрин? — поинтересува се Пат, когато колата спря на поредния светофар.

— Четвъртьк е — отбеляза сержантът и премести лоста отново на първа, тъй като светлината вече се бе сменила на зелена, — значи трябва да е Пъркинс.

— Арнолд Пъркинс, кавалер на ордена на Британската империя, това е добре. Той е малко кибрилния, така че ако ми даде по-дълъг срок, ще трябва да се опитам да олекотя нещата — въздъхна Пат.

Колата влизаше в служебния паркинг на районния съд в Мерилбоун. Служител на съда вече приближаваше към тях.

— Добро утро, господин Адамс — поздрави Пат.

— Когато прегледах тази сутрин списъка на задържаните, Пат, и видях името ти — започна направо човекът, — се сетих, че вече е сезонът на годината, в който ти обикновено се появяваш. Последвай ме, за да свършим час по-скоро.

Двамата влязоха в съда през задната врата и след като извървяха дългия коридор, спряха пред една от килиите.

— Благодаря ви, господин Адамс. — Пат седна кротко на тясната дървена скамейка, циментирана в стената по протежението на дългото овално помещение. — Дали ще бъдете така добър да ме оставите за няколко минути сам, за да се концентрирам, преди вдигането на завесата?

Господин Адамс се усмихна и се обърна, за да излезе.

— Между другото — спря го гласът на Пат, в момента, в който улавяше вече дръжката на вратата. — Разказвал ли съм ви за времето, когато се опитвах да си намеря работа на един строеж в Ливърпул, а отговорникът, един нагъл англичанин, има нахалството да ме попита дали знам...

— Извинявай, Пат, но някои от нас си имат работа, а и ти ми разказа тази история миналия октомври. — Поспра за миг и продължи:
— И по-миналия — също.

Пат седеше мълчаливо на пейката и тъй като нямаше какво друго да чете, започна да разглежда надписите по стената. „Пъркинс е задник“. Беше склонен да се съгласи. „Манч Ю са шампиони“. Някой беше задраскал „Манч Ю“ и го бе заместил с „Челси“. Пат се замисли дали да не задраска „Челси“ и на негово място да напише „Корк“, футболен тим, непобеден досега. В килията нямаше часовник и нямаше как да знае колко време беше минало, преди господин Адамс да се върне най-сетне и да го отведе до съдебната зала.

— Последвай ме — тържествено произнесе господин Адамс.

Пат бе необичайно мълчалив по време на краткия път, който изминаха по „жълтите тухли“, както старите арестанти наричаха последните няколко метра преди влизането през задната врата на съда.

Пат най-сетне се изправи на мястото на подсъдимия, а до него застана съдебният пристав.

Загледа се в тримата магистрати, които днес бяха назначени за съдебен състав. Нещо не беше наред. Беше очаквал да види господин Пъркинс — напълно плешив по това време миналата година, почти като членовете на клуба „Пикуик“. А сега, най-неочаквано му беше пораснала руса коса. От дясната му страна бе адвокат Стедман, либерал и с прекалено мек характер за вкуса на Пат. Отляво седеше жена на средна възраст, която Пат не бе виждал досега, но чиито тънки устни и прасешки малки очи му вдъхнаха увереност, че милозливият член на състава ще може да бъде сразен, ако си изиграе картите както трябва. Госпожица Пиги имаше вид на човек, готов да постанови смъртно наказание за дребен джебчия.

Сержант Уебстър пристъпи на свидетелската скамейка и произнесе клетвата.



— Какво можете да ни кажете по този случай, сержант? — обърна се господин Пъркинс към свидетеля, щом човекът се закле.

— Разрешавате ли да погледам в записките си, ваша милост? — попита сержант Уебстър.

Председателят на съдебния състав кимна и сержантът разгърна бележника си.

— Задържах обвиняемия в два часа през нощта, след като бе хвърлил тухла във витрината на бижутерския магазин „Х. Самюъл“ на

Мейсън Стрийт.

— Видяхте ли го да хвърля тухлата?

— Не — призна Уебстър. — Заварих го на тротоара с тухла в ръка, когато го задържах.

— Беше ли успял да влезе вътре?

— Не, но се готвеше да хвърли отново тухлата.

— Същата тухла ли беше?

— Така мисля.

— Нанесъл ли беше някакви щети?

— Стъклото беше обсипано с множество пукнатини, но металната решетка от вътрешната страна му беше попречила да вземе каквото и да било.

— Каква стойност имаха предметите на витрината? — попита господин Пъркинс.

— Нямаше предмети на витрината, господине, защото управителят всяка вечер ги заключва в касата, преди да си тръгне за вкъщи.

Господин Пъркинс погледна изненадано към обвинителния протокол.

— Доколкото виждам, обвинявате О'Флин в опит за влизане с взлом.

— Точно така. — Сержант Уебстър върна бележника си в задния джоб на панталона.

Господин Пъркинс насочи вниманието си към Пат.

— Тук пише, че се признавате за виновен.

— Точно така, милорд.

— В такъв случай ви осъждам на три месеца затвор, освен ако не дадете някакво обяснение. — Той замълча и погледна Пат над очилата си. — Искате ли да направите изявление? — попита той.

— Три месеца не е достатъчно, милорд — отбеляза Пат.

— Не съм лорд — сряза го Пъркинс.

— Така ли? — повдигна вежди задържаният. — Стори ми се, че имате перука, каквато не видях да носите миналата година по това време, и затова реших, че сте лорд.

— Мерете си приказките — процеди господин Пъркинс, — защото може да размисля и да увеличира срока ви на шест месеца.

— Това някак по ми допада, милорд — продължи Пат.

— В такъв случай — едва сдържаше гнева си Пъркинс — ви осъждам на шест месеца. Изведете затворника.

— Благодаря ви, милорд — рече Пат високо и продължи под носа си. — Ще се видим докога по същото време.

Съдебният пристав изтика Пат вън от подсъдимата скамейка и го поведе надолу по стълбите към подземните етажи.

— Добре се справи, Пат — похвали го, докато заключваше вратата на килията.

Пат остана в помещението, докато всички документи бъдат изгответи. Минаха няколко часа, докато вратата отново се отвори и го изведоха от сградата на съда до колата. Този път това не беше малкият полицейски автомобил на сержант Уебстър, а дълъг бяло-син бус с поне дузина малки отделения вътре, известен като „сауната“.

— Къде ще ме водят този път? — попита Пат доста недруженлюбния офицер, когото виждаше за първи път.

— Ще разбереш, когато стигнеш, Пади — бе единственото, което чу.

— Разказал ли съм ви за онзи случай, когато отидох да си търся работа на един строеж в Ливърпул?

— Не — отвърна офицерът, — ала и не искам да те слушам.

— ... А отговорникът, проклет англичанин, има наглостта да ме попита дали правя разлика между... — той така и не успя да довърши, защото го тикнаха в една от кабинките, с размерите на тоалетна в самолет. Тъкмо се стовари върху пластмасовата седалка и хлопнаха вратата зад него.



Пат гледаше навън през малкото квадратно прозорче, докато бусът завиваше по Бейкър Стрийт, и се сети, че го водеха в „Белмарш“. Тежка въздишка се отрони от гърдите му. Добре, че там има що-годе прилична библиотека, помисли си, а и може да ми дадат старата работа в кухнята.

Щом Черната Мария^[2] спря пред високите порти на затвора, опасенията му се потвърдиха. На голяма зелена табела отпред пишеше: БЕЛМАРШ. Някой се беше изхитрил и бе заместил БЕЛ с ХЕЛ^[3]. Колата мина през тежката порта и най-сетне спря в пустия двор.

Дванайсетте новопристигнали затворници бяха изтиканы навън и отведени на определеното място, откъдето щяха да ги разпределят. Наредиха се в редица. Щом дойде неговият ред, Пат се усмихна на человека зад гишето, който ги приемаше.

— Как сте в тази приятна вечер, господин Дженкинс? — попита той.

Старшият офицер вдигна очи.

— Нима е отново октомври? — възклика той.

— Напълно сте прав, господин Дженкинс — отговори Пат. — Позволете да ви изкажа искрените си съчувствия за скорошната ви загуба.

— Загуба ли? — повтори човекът. — За какво говориш, Пат?

— За онези петнайсет уелсци, които се появиха в Дъблин по-рано тази година и се представиха за отбор по ръгби.

— Не си играй с късмета, човече.

— Не бих и дръзнал, господин Дженкинс, нали очаквам да ми дадете предишната ми килия.

Старшият офицер прокара пръст по списъка със свободни килии.

— Много съжалявам — с престорена въздишка рече той, — но тя вече е заета. Но пък мога да ти предложа за съкилийник през първата нощ човек, който е тъкмо за теб. — Обърна се към надзирателя от нощната смяна и заръча: — Изпрати О'Флин в килия номер деветнайсет.

Човекът го погледна несигурно, но след като видя решителният поглед на началника си, каза само:

— След мен, Пат.

— И кого ми избра този път господин Дженкинс — полюбопитства Пат, докато вървеше пред надзирателя от нощната

смяна, преди да спрат пред врата, отделяща едното отделение от другото. — Джак Изкормвача или Майкъл Джексън?

— Много скоро ще разбереш — отвърна човекът, и в това време вратата се плъзна и се отвори.

— Разказвал ли съм ти онази случка, когато поисках да ми дадат работа на един строеж в Ливърпул и отговорникът, един проклет англичанин, има наглостта да ме попита правя ли разлика между пирон и гвоздей?

Минаха от единия блок в другия и много скоро спряха пред килия с номер 119. Надзирателят извади голям ключ и го завъртя в бравата.

— Не, Пат, не си — рече той и дръпна тежката врата. — И каква е разликата?

Пат се канеше да отговори, но когато видя кой е в килията, онемя.

— Добър вечер, милорд — за втори път през този ден използва той това обръщение.

Надзирателят затръшна вратата и отново завъртя ключа.

През останалата част от вечерта Пат ми разказа с големи подробности всичко, което се бе случило от два часа предишната нощ. Когато най-сетне свърши, попитах само:

— Защо точно през октомври?

— Започне ли денят да намалява, предпочитам да съм на място, където съм сигурен, че ще получавам храна три пъти на ден и в килията има централно отопление. Спането навън е приятно през лятото, но настъпи ли английската зима, по-разумно е да имаш подслон.

— Какво щеше да направиш, ако Пъркинс ти беше дал цяла година?

— Показвам примерно поведение от първия ден и намаляват престоя ми с половин година. Всеки знае, че имат проблем с пренаселеността на затворите.

— Ами ако се беше запънал и бе настоял на първоначалните три месеца, тогава щеше да се наложи да излезеш в средата на януари.

— Няма начин — рече Пат. — Малко преди да изтече срокът ми, щях да ме намерят с бутилка уиски в килията. Прегрешение, което директорът е длъжен да санкционира незабавно и да добави още три месеца към първоначалната присъда. Така щях да си остана тук удобно настанен до април.

— Така ли смяташ да прекараш остатъка от дните си? — засмях се аз.

— Не мисля толкова далеч напред — призна Пат. — Шест месеца е достатъчно дълъг срок за планиране. — След тези думи той се качи на горното легло и загаси светлината.

— Лека нощ, Пат — пожелах му аз и отпуснах глава на възглавницата.

— Разказвал ли съм ви онази случка, когато поисках да ми дадат работа на един строеж в Ливърпул? — попита Пат тъкмо когато се унасях.

— Не, не си.

— Отговорникът, един проклет англичанин, има наглостта да ме попита правя ли разлика между пирон и гвоздей.

— И ти какво му каза?

— Естествено, че правя. Пирандело е написал „Покойният Матия Паскал“, а Гьоте — „Фауст“.

Патрик О’Флин почина от измръзване на 23 ноември 2005 година в съня си под арката на Виктория Ембанкмънт в центъра на Лондон.

Тялото му беше намерено от млад полицай само на стотина метра от хотел „Савой“.

[1] Полицейска школа в Лондон. — Б.пр. ↑

[2] Обичайно название на колата, с която превозват затворниците в Англия. — Б.пр. ↑

[3] Ад (англ.). — Б.пр. ↑

ЧЕРВЕНИЯТ ЦАР



— Обвиниха ме съвсем несправедливо и ме осъдиха за престъпление, което не съм извършил — категоричен беше Макс, който спеше на леглото под мен. В момента си свиваше цигара.

Докато бях в затвора, няколко пъти чуха подобни изявления, но в случая с Макс Гльвър май това щеше да се окаже вярно.

Макс излежаваше тригодишна присъда за измама. Това изобщо не било неговата специалност. Беше се ограничил в кражби на дребни предмети от големи домове. Веднъж, не без професионална гордост, ми довери, че понякога минавали години, преди собствениците да забележат липсата на предмета, особено ако вземеш нещо малко, но скъпо, от стая, претъпкана с вещи.

— Имай предвид — продължи Макс, — че не се оплаквам, защото, ако ме бяха осъдили за престъплението, които действително съм извършил, щяха да ми дадат далеч по-голяма присъда, а и много трудно щях да се върна отново в занаята.

Знаеше, че е събудил любопитството ми, и тъй като нямаше къде да ходя през следващите три часа, преди вратите на килиите да се отворят за „другаруването“ — онези четирийсет и пет минути, в които на затворниците се разрешава да излязат от килиите за разходка, — казах:

— Добре, Макс — и вдигнах молива си. — Хвана ме на въдицата. Разважи ми как стана така, че те осъдиха за нещо, което не си извършил.

Той драсна клечка кибрит, запали свитата собственоръчно цигара и вдъхна дълбоко дима, преди да започне. В затвора всяко действие се извършва с всички възможни ритуали, тъй като никой не бърза за никъде. Лежах на леглото си над него и чаках.

— Комплектът „Кенингтън“ говори ли ти нещо? — започна Макс.

— Не. — Необяснимо защо си представих група облечени в червени сюртуци мъже на коне, с чаша порто в едната ръка и камшик в другата, в чиито крака тичат ловни кучета, които се готвят да прекарат събота сутрин в преследване на космато животно. Но грешах. Както Макс ми обясни, всъщност ставало дума за комплект фигури за игра на шах.

— Но не обикновен шах — увери ме той.

Интересът ми се разпалваше все повече и повече.

Фигурите вероятно били създадени от Лу Пин (1469–1540) майстор от династията Мин (1368–1644). Трийсет и двете фигури били изящно изваяни и след това внимателно боядисани в червено и бяло. Подробностите около изработването им били надлежно описани в няколко исторически документа, макар никога да не станало ясно точно колко на брой са всъщност комплектите, излезли от ръцете на Лу Пин.

— Известни са три пълни комплекта — продължаваше Макс, а над лицето му нагоре към тавана се виеше тънка струя дим. — Първият е изложен в залата за официални церемонии на Двореца на народа в Пекин, вторият е собственост на „Мельн Кълекшън“ във Вашингтон, а третият е в Британския музей. Много колекционери са кръстосали надлъж и шир огромния Китай, за да открият загадъчния четвърти комплект. И макар подобни издирвания обикновено да са пълен провал, няколко фигури все пак се появяват на пазара от време на време.

Макс загаси най-късия възможен фас, който можете да си представите.

— По онова време правех проучване на дребните украшения в Кенингтън Хол в Йоркшър.

— Как точно успя да се вредиш там? — попита.

— Списанието „Кънтри лайф“ бе сключило договор с лорд Кенингтън за написването на неголяма книга албум с описание на ценните предмети, притежание на фамилното име — отговори Макс и се подготви за свиването на следваща цигара. — Доста щедър жест от негова страна. Сред прадедите му се среща името на някой си Джеймс Кенингтън (1552–1618) авантюрист, пират и верен слуга на кралица Елизабет I. Джеймс спасил първия комплект през 1588-а, няколко мига преди „Изабела“ да потъне. При завръщането си в Плимът, с явно преимущество в резултата срещу испанците, капитан Кенингтън изсипал в краката на своята кралица съкровищата, които приbral от потъващия кораб. Нейно величество винаги проявявала голям интерес към скъпоценните предмети, особено към онези, които можела да окачи върху себе си — злато, сребро, перли или редки драгоценни камъни. Тя наградила капитана с рицарско звание, но тъй като не се интересувала от шах, сър Джеймс си приbral компекта. За разлика от сър Франсис^[1] или сър Уолтър^[2], сър Джеймс продължил да

обикаля моретата. Успехите му били несъмнени и десетина години по-късно неговата кралица го издигнала дотам, че за вярна служба на короната получил титлата първи лорд Кенингтън и съответно място в Камарата на лордовете. — Макс замълча, преди да добави: — Единствената разлика между един пират и един пер е с кого делят плячката си.

Вторият лорд Кенингтън също като своя владетел не проявявал интерес към шаха, ето защо комплектът бил оставен да събира прах в една от деветдесет и двете стаи на Кенингтън Хол. Тъй като не са случки от и без това лишения от събития живот на третия, четвъртия, петия или шестия лорд Кенингтън, които да си струва да се споменат, можем само да предполагаме, че известният шах си е останал там, където бил, и фигуранте му никога не са били местени по дъската. Седмият лорд Кенингтън служил като полковник в 12-ти драгунски полк по време на битката при Ватерло. Полковникът играел шах от време на време и естествено е да се предполага, че избръсали праха от комплекта и го занесли в Дългата галерия.

Осмият лорд Кенингтън бил ранен по време на деветото нападение на Леката бригада в Бурската война и загинал при десетото нападение край Ипър. Еднайсетият лорд, плейбой с доста миролюбив нрав, решил, по финансови съображения (Кенингтън Хол се нуждал от спешен ремонт на покрива), да отвори стаите на къщата за посещение. В резултат безброй туристи прииждали през почивните дни да разглеждат имението. Щом влезели в Дългата галерия, неизбежно виждали и шедьовъра на китайския майстор на специална масичка, оградена с червен шнур.

Дълговете на господарите растели и входната такса не можела да покрие разходите, ето защо единайсетият лорд Кенингтън се видял принуден да продаде някои от семейните ценности, включително и комплекта за шах.

От „Кристи“ определили първоначална цена 100000 лири, но водещият на аукциона ударил чукчето на цена 230000 лири.

— Когато следващия път посетиш Вашингтон — добави Макс между две дръзвания от цигарата, — може да видиш оригиналния шах на Кенингтън в „Мельн Кълекшън“. И това щеше да е краят на моята история, ако единайсетият лорд Кенингтън не се беше оженил за американска стриптийзорка, която му родила син. Детето се

отличавало с качество, от каквото няколко поколения назад в рода били лишени — то умеело да мисли.

Уважаемият Хари Кенингтън, въпреки огромната съпротива на баща си, станал главен борсов мениджър и така тръгнал по стъпките на първия лорд Кенингтън. Нагазил с такава лекота във водите на финансовите пазари, с каквато прадядо му пиратът се носел по вълните на морето. На двайсет и седем години Хари вече притежавал своя първи милион благодарение на уменията си да сваля доходите на другите и да ги прибира за себе си. Нещо, от което майка му искрено се забавлявала, виждайки в този талант да сваляш наследствени черти. Когато станал пълноправен наследник на титлата, той вече бил председател на банка „Кенингтън“. Първото нещо, което предприел, било да възстанови предишната слава и великолепие на Кенингтън Хол. Естествено, за него било недопустимо външни посетители да паркират колите си на моравата пред къщата.

Дванайсетият лорд Кенингтън, също като баща си, се оженил за забележителна жена — Елси Тръмпшо, дъщеря на памукопроизводител от Йоркшър и възпитаничка на девическия колеж „Четнам“. Като за всяка уважаваща себе си жена, и за нея максимата: „Ако внимаваш за пенитата, лирите ще се погрижат за себе си“ не бе просто клише, а убеждение. Докато съпругът ѝ бил навън, за да печели пари, Елси била безусловната господарка на Кенингтън Хол. През годините, в които се формирал характерът ѝ, износвала дрехите на сестра си, учела от нейните учебници, а по-късно си слагала и от нейното червило, все едно дали ѝ отива или не. Елси била много подходящ човек за пазител на семейното съкровище. Притежавала уменията, упоритостта и познанията да поддържа добро домакинство, ето защо се заела с грижата за наскоро реставрираната къща. Макар да нямала никакъв интерес към играта на шах, празното му място в дългата галерия я дразнело. Най-сетне намерила решение на проблема по време на разпродажба в района — продължаваше Макс, — с което променила съдбата на толкова много хора, включително и моята.

Макс загаси миниатюрния си фас и с облекчение забелязах, че не се готви да свива нова цигара. В тясната ни килия вече беше достатъчно задимено и вътре приличаше на гара „Падингтън“ по времето на парните локомотиви.

Елси обикаляше стоките, изложени на тротоара в Пъдси в дъждовната неделна утрин. Посещаваше такива разпродажби само когато валеше, за да е убедена, че купувачите ще са малко и тя ще може да се спазари както трябва. Току-що бе спряла пред кош с дрехи, когато погледът ѝ попадна на шахматна дъска. Червените и белите квадратчета ѝ напомниха за снимки на оригиналния шах, някога притежание на семейството на съпруга ѝ, които бе виждала в стар каталог на „Кристи“. Елси се пазари известно време с мъжа, който отговаряше за продажбата на изложеното, застанал до багажника на допотопен ягуар. Най-сетне той се съгласи да се раздели с дъската от слонова кост за 23 лири.

Щом се прибра, тя постави дъската в шкафа, където бе стояла предишната, и с радост установи, че се побира прекрасно вътре. За нея това бе чисто съвпадение, докато чично ѝ Бърни не я посъветва да проучи каква е реалната ѝ стойност с цел застраховане. Тя се съгласи само за да не го обиди и при едно от редовните си пътувания до Лондон, който правеше, за да се види с леля си Гъртруд, взе дъската със себе си. Лейди Кенингтън — в Лондон тя бе единствено лейди Кенингтън — се отби в „Сотби“. Млад сътрудник от китайския отдел я помоли да се върне след няколко часа, за да имат време експертите да направят оценката.

След спокоен обяд с леля Гъртруд Елси се върна в „Сотби“. Посрещна я господин Сенсил, шефът на китайския отдел, който ѝ съобщи, че според него предметът несъмнено е от времето на династия Мин.

— Можете ли да определите цената ѝ? — попита тя. — Необходима ни е за застраховката.

— Две хиляди до две хиляди и петстотин, милейди — бяха думите на господин Сенсил. — Шахматните дъски от времето на Мин са доста често срещани. Фигурите са по-голяма рядкост, а пълен комплект... — Човекът вдигна ръце с долепени длани нагоре, сякаш се молеше на бога на антикварите. — Имате ли намерение да продавате дъската? — попита той.

— Не — категорична бе Елси. — Напротив. Дори мисля как да допълня комплекта.

Експертът се усмихна широко. В крайна сметка „Сотби“ не беше нищо друго, освен великолепна заложна къща, в която аристокрацията или продаваше, или купуваше.

Щом се прибра в Кенингтън Хол, Елси върна дъската на почетното ѝ място в дневната.

Леля Гъртруд даде начален тласък на последвалите събития. Тя подари на племенницата си бяла пешка за Коледа. Елси постави единствената фигура на празната дъска. Изглеждаше доста самотна.

— Може да се постараеш, скъпа, да набавиш останалите фигури по-нататък — хвърли предизвикателството си възрастната дама, без да си дава сметка, че слага началото на цяла верига от събития. Така започналото като прищявка начинание по време на разпродажба в Пъдси се превърна в мания за Елси, която започна да издирва липсващите фигури надлъж и шир по света. При раждането на първия им син, Едуард, благодарният съпруг подари на жена си бяла царица. Прекрасно облечена дама от слонова кост с пищна кралска одежда. Нейно величество наблюдаваше с пренебрежение единствената си пешка.

Следваща придобивка беше още една пешка, която чичо Бърни откри при търговец в Ню Йорк. Така бялата царица имаше вече двама поданици.

Раждането на втория им син, Джеймс, бе възнаградено с червен офицер с развята църковна стола и овчарска гега в ръка. Не мина много време и вече цялото семейство се бе включило в издирването на шахматни фигури. Появи се червена пешка, закупена на аукцион в „Бонамс“. Тя зае мястото си на отсрещната страна на дъската, в очакване да бъде пленена. Почти нямаше търговец в бранша, който да не е запознат с проблема на лейди Кенингтън.

След смъртта на леля Гъртруд се оказа, че в завещанието си тя е оставила бял топ на своята племенница.

Когато през 1991 година лорд Кенингтън почина, от групата на белите фигури липсваха само две пешки и кон, докато от червените — четири пешки, топ и цар.

На 11 май 1992 година един търговец, притежател на три червени пешки и един бял кон, почука на вратата на Кенингтън Хол. Беше се

върнал наскоро от пътешествие в някои гранични региони на Китай. Дълго и мъчително издирване, както сподели той с милейди. Но за щастие не се бе върнал с празни ръце.

Макар Елси да бе в напреднала възраст, тя издържа още няколко дни, докато след известни преговори търговецът се върна с ценните си находки и напусна имението с чек за 26000 лири.

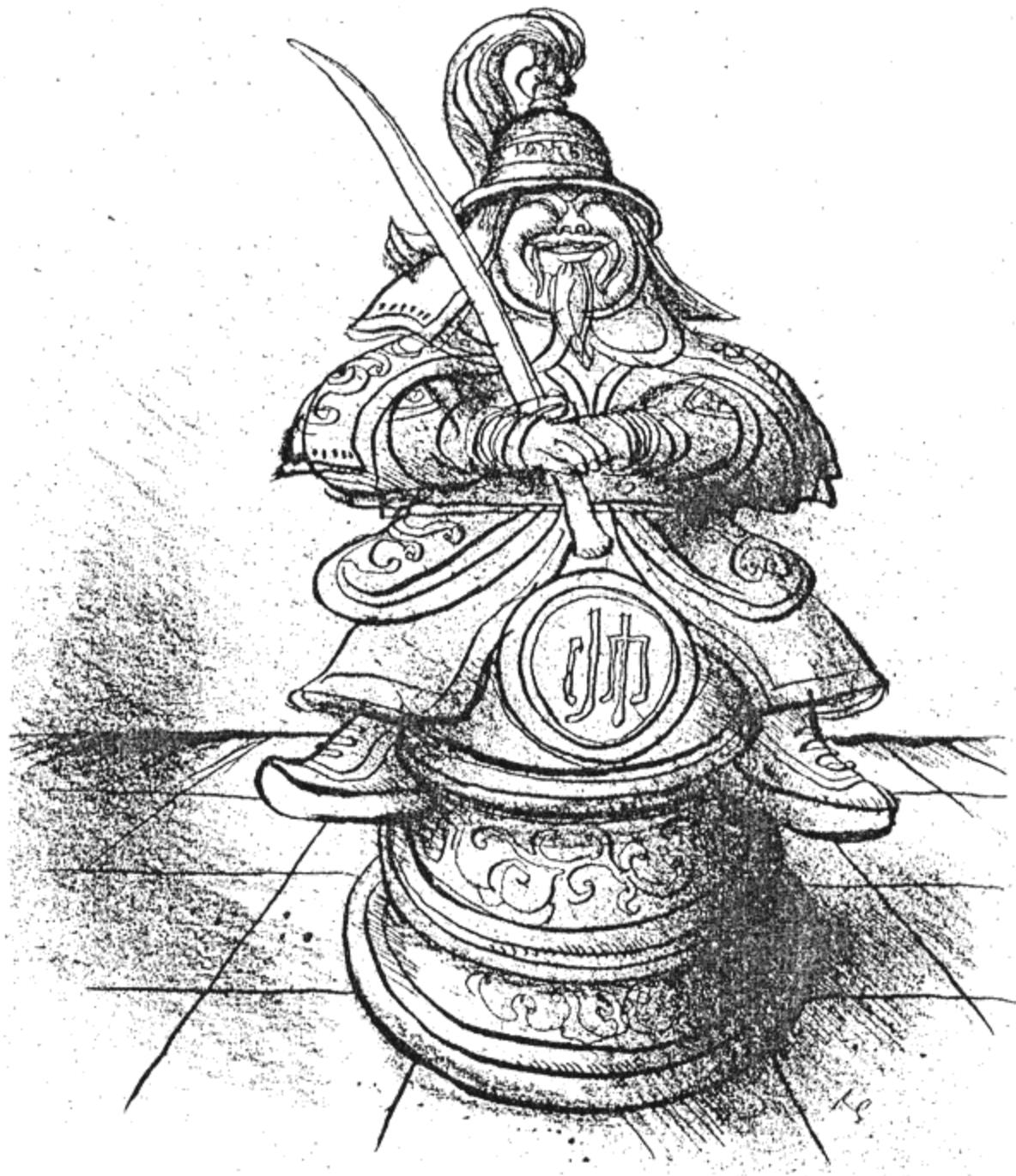
През следващите няколко години Едуард, тринайсетият лорд Кенингтън, попадна съвсем случайно на последната червена пешка и червен топ в дома на обеднял до крайност свой съученик от „Итън“. За да не остане по-назад, брат му Джеймс пък се добра до две бели пешки от търговец в Банкок.

Така остана да бъде намерен единствено червеният цар.

С течение на годините семейството бе плащало тълсти суми за всяка липсваща фигура, защото нямаше търговец, който да не си дава сметка, че веднъж попълнен, комплектът щеше да струва цяло състояние.

Елси навърши осемдесет години и съобщи на синовете си, че възнамерява да раздели по равно на двамата семейното имущество, но остава нерешен въпросът с шаха. Смяташе да включи в завещанието си текст, според който синът, успял да достави червения цар, получаваше целия комплект.

Елси почина на осемдесет и три години, без да види червения цар.



Едуард вече беше получил титлата, нещо, за което не можеш да се разпоредиш в завещание, и сега, след като платиха данъците, той наследи имението и 857000 лири. Джеймс се премести в апартамента на Кадоган Скуеър и също получи 857000 лири. Шахът „Кенингтън“ остана на мястото си в шкафа, за да може всички да му се наслаждават,

но все още не бе собственост на никого от братята. В този момент на сцената излезе Макс Гльвър.

Макс имаше една неоспорима дарба — умееше да замахва с батата за крикет. Бе получил образованието си в едно от немногото известните частни училища в Англия и талантът му на батър с лява китка му даде възможност да се запознае и сприятели с онези хора, които по-късно щеше да обира. На човек, който без особено усилие набира точки колкото половин столетие, определено може да се вярва.

Отдалечените от столицата среци допадаха най-много на Макс, тъй като му дадоха възможност да се запознае с единайсет нови жертви. Кенингтън Вилидж XI не правеше изключение. Докато милорд пиеше чай с отборите в близкия павилион, Макс успя да измъкне от местния рефер историята на шаха „Кенингтън“, включително и условието в завещанието на милейди, че синът, който достави червения цар, наследява автоматично целия комплект.

По време на една от почивките, докато нагъваше парче пандишпан, Макс смело попита милорд, дали би му разрешил да погледне шаха „Кенингтън“, тъй както бил голям любител на шахмата. Лорд Кенингтън с радост покани в дневната си човека, който бе доказал уменията си на спортсмен. В мига, в който Макс видя празното квадратче на царя върху дъската, в главата му се зароди план. Зададе няколко добре обмислени подвеждащи въпроса, на които домакинът охотно отговори. Макс не отвори дума за брата на милорд, нито за клаузата в завещанието. Остатъка от следобеда, докато стоеше като фидлер^[3], той дообмисляше плана си. Изпусна дори две топки.



Макс отказа поканата да отиде с останалите в селската кръчма след края на мача под предлог, че има спешен ангажимент в Лондон.

Веднага след като се прибра в апартамента си в Хамърсмит, той телефонира на свой стар познат, когото познаваше от един от престоите си в затвора. Съкилийникът му обеща да свърши работата, но срещу „известна сума“.

Макс избра един неделен следобед, за да посети отново Кенингтън Хол и да продължи проучването си. Остави допотопния си морган — в най-скоро време щяха да го приберат като антикварна рядкост — на паркинга за посетители. Следвайки указателните табели, се насочи към входната врата, където плати петте лири вход и получи билет. Разходите по поддръжката на имението наложиха повторното му отваряне за посетители в почивните дни.

Той се отправи с решителни стъпки по дългия коридор, украсен с портрети на прадедите на този род, работени от художници като Ромни, Гейнзбъроу, Лили и Стъбс. Всеки от тях би донесъл истинско състояние на притежателя, но очите на Макс бяха насочени към по-дребни предмети, които в момента се намираха в Дългата галерия.

Когато пристъпи в помещението, в което бе изложен шахът „Кенингтън“, той видя, че около червения шнур пред шедъвъра се е спряла малобройна група, на която екскурзоводът обясняваше нещо. Макс застана встрани и неволно чу историята, която вече добре знаеше. Изчака търпеливо хората да се изтеглят към дневната, за да се насладят на семейното сребро.

— Няколко от изложените предмети са били притежание на кораб от Армадата — долитаše до него гласът на екскурзовода.

Макс се огледа към коридора, по който беше дошъл, за да се увери, че не се задава нова група. Пъхна ръка в джоба си и извади оттам червен цар. Като оставим настррана цвета, фигурката бе идентична до най-малката подробност с тази, която стоеше в центъра на белите фигури. Макс бе наясно, че неговият цар няма да издържи въглеродния тест, но пък беше много доволен от факта, че притежава съвършено копие. Напусна Кенингтън Хол минута по-късно и пое по обратния път към Лондон.

Следващата стъпка, която трябваше да преодолее, бе да реши в кой град системите за сигурност на музеите са подходящи за неговия удар: Лондон, Вашингтон или Пекин. Дворецът на народа в Пекин печелеше от всяко положение, но пък Макс не можеше да пренебрегне цената на такова пътуване. Така или иначе Британският музей бе единственият кон, на който можеше да заложи. Онова, което още повече наклони везните в негова полза, бе мисълта, че ако трябва да избира къде да прекара следващите пет години — в китайски затвор, в

американски или в затвор със свободен режим в Източна Англия, последният бе за предпочтане.

На следващата сутрин за първи път в живота си посети прочутия музей в Лондон. Жената на входа го насочи към дъното на приземния етаж, където бе изложена китайската колекция.

Макс откри стотици произведения на изкуството от Китай, изпълнили петнайсетте зали, и му бе необходим близо час, за да открие въпросния шах. По едно време дори му мина мисълта да помоли някой от охраната да го насочи, но бързо се отказа, защото се сети, че така само ще привлече излишно внимание, а и беше съмнително, че ще успеят да му отговорят.

Доста време се въртя из залата, докато остане сам. Не можеше да си позволи посетител или, още по-лошо, човек от охраната да стане свидетел на неговите номера. Беше забелязал, че служител минава през помещението на всеки трийсет минути. Следователно щеше да се наложи да действа единствено когато дежурният напусне залата, посветена на исламското изкуство, а в същото време в стаята, в която беше той, да няма други посетители.

Мина близо час, преди това съвпадение да се получи, и той да е достатъчно сигурен, че може да действа. Измъкна проклетото човече от джоба си и го сравни със „законния“ цар от дъската под витрината. Двете фигури се гледаха една друга. Бяха съвършено еднакви, само дето едната бе на самозванец. Макс се огледа. Все още около него не се виждаше жива душа. Единайсет сутринта на вторник в чудесен слънчев ден.

Макс изчака дежурния да влезе в залата за исламско изкуство и сръчно проведе замисления предварително план. С помощта на швейцарското си ножче повдигна капака на витрината, приютила китайския шедъровър. Мигом проехтя пронизителниятвой на алармената система, но много преди първият служител на музея да дотича, Макс бе разменил местата на двамата царе, върна капака на мястото му и отвори първия попаднал му прозорец. След това с небрежна стъпка влезе в съседната зала. Разглеждаше внимателно костюма на някакъв самурай, когато двама души от охраната връхлетяха. Когато видя отворения прозорец, единият от тях изруга цветисто, а другият започна да се оглежда дали нещо липсва.

— А сега вероятно ще искаш да знаеш — видимо доволен от себе си продължи Макс своя разказ — как успях да преметна двамата братя?

Естествено, кимнах, но той продължи едва когато сви следващата си цигара.

— Нека първо ти кажа, че съществува правило, според което никога не бива да прибързваш със сделката, когато държиш предмет, който двама души искат да притежават. А в нашия случай спокойно можем да кажем, че те отчаяно искаха да го притежават. Следващото ми посещение — той замълча, за да запали спокойно цигарата си — бе в магазин на Чаринг Крос Роуд. Не се наложи да го издирвам дълго, тъй като те бяха пуснали реклама в „Йелоу Пейджис“ в раздела „Шах“. Магазинът беше „Марлоус“ и девизът му бе: „*служим на майсторите и съветваме начинаещите*“.

Макс пристъпи в сумрака на старо помещение, където бе посрещнат от възрастен господин, напомнящ много на харектера на пешките: някой, който прави движения напред от време на време, но изглежда така, сякаш очаква всеки момент да бъде отстранен от противниковия играч — във всеки случай съвсем не човек, готов да прекоси цялата дъска, за да стане цар. Макс го попита за комплекта шах, който бе изложен на витрината, след което започна да задава добре репетираните си предварително въпроси и в крайна сметка стигнаха до цената на червения цар в шаха „Кенингтън“.

— Ако някога тази фигура се появи на пазара — замислено промълви мъжът, — цената положително ще надхвърли петдесет хиляди лири. Всеки знае, че кандидатите да я притежават са двама.

Вестта за подобна стойност накара Макс да направи някои леки корекции в плана си. Следващият проблем възникна от факта, че онова, с което разполагаше в банковата си сметка, за нищо на света нямаше да му покрие разносите при пътуване до Ню Йорк. Стигна до решението „да придобие“ няколко дребни предмета от големите домове, които след пласирането щяха да му донесат достатъчно средства за пътуване до Щатите. За щастие беше разгарът на сезона по крикет.

Щом стъпи на летище „Кенеди“, Макс поръча на шофьора на таксито да го отведе не в „Сотби“ или „Кристи“, а в аукциона

„Филипс“ на Седемдесет и девета улица. С огромно облекчение видя, че младият служител не прояви кой знае какъв интерес.

— Известен ли ви е произходът на предмета? — попита служителят.

— Не, собственост е на семейството ми от години.

Шест седмици по-късно се появи каталог за бъдещи аукциони и Макс с удоволствие видя, че под номер 23 е обявен неговият цар, с неизвестен произход, на цена 300 долара. Тъй като не бе сред предметите, удостоени със снимка, Макс бе убеден, че дори някой да прояви интерес, то едва ли щеше бъде някой от братята Кенингтън. Това щеше да се случи, когато той им обърне внимание на тази подробност.

Седмица преди датата на аукциона Макс позвъни на „Филипс“, откъдето на единствения му въпрос отговориха, че през месеца, в който каталогът е пуснат, никой не е проявил интерес към неговия червен цар. Макс даде да се разбере, че е разочарован.

Следващият телефон, който Макс набра, бе на Кенингтън Хол. С множество „ако“, „но“ и дори едно-две „може би“ той получи в крайна сметка покана да обядва с лорд Кенингтън в „Уайтс“^[4].

Докато загребваше от уинзорската си супа, лорд Кенингтън обясни на Макс, че според правилата на клуба няма право да показва никакви документи по време на обяда. Макс кимна и седна върху каталога на „Филипс“, след което се впусна в детайлни описания как съвсем случайно, докато разглеждал фигурата на мандарин заради свой клиент, попаднал на съобщението за червения чар.

— Самият аз щях да го пропусна — продължаваше Макс, — ако вие не бяхте ми разказали историята си.

Лорд Кенингтън съвсем забрави за пудинга (хляб с масло), сиренето (най-обикновен чедър) и бисквитите (напълно безвкусни) и предложи да продължат разговора си в библиотеката на клуба.

Макс отвори каталога на страницата с предмет номер 23, заедно с няколкото снимки, които изобщо не беше показал в аукционната къща. Когато видя цената от 300 долара, лорд Кенингтън мигом попита:

— Смяташ ли, че от „Филипс“ са съобщили на брат ми за аукциона?

— Нямаме основание за подобно подозрение. Увериха ме, че никой до този момент не е проявил интерес към предмет номер двайсет и три.

— Откъде си сигурен, че е оригинален?

— С това си печеля хляба — уверен и спокойно отговори Макс.

— Винаги можете да го подложите на въглероден анализ и ако греша, просто няма нужда да го плащате.

— Няма какво повече да говорим — отбеляза лорд Кенингтън. — Предполагам, ще се наложи да отида лично до Америка, за да наддавам за фигурата. — Пръстите му потупаха кожената тапицерия на креслото и оттам се надигна облак вековен прах.

— Не знам дали ще е много разумно, милорд — предпазливо рече Макс.

— Че защо?

— Ако се разчуе, че сте заминали за Америка без видима причина, това ще породи съмнения у някои членове на семейството ви.

— Макс замълча. — А пък и ако ви разпознаят по време на аукциона...

— Схванах — прекъсна го лордът. — Какво смяташ, че трябва да направя?

— Готов съм да представлявам вашите интереси, милорд — предложи Макс.

— Какво ще ми струва това? — иска да знае лорд Кенингтън.

— Хиляда лири плюс разходите — отвърна Макс, — и два и половина процента от окончателната цена, която според мен ще е стандартната.

Лорд Кенингтън извади чековата си книжка и написа сумата от 1000 лири.

— Колко според теб би била стандартната цена? — попита той небрежно.

Макс се зарадва, че събеседникът му повдигна този въпрос, тъй като той самият се готвеше да отвори дума за това.

— Зависи дали някой друг ще научи за нашата тайна. Но според мен можете да очаквате като горна граница петдесет хиляди долара.

— Петдесет хиляди? — не повярва на ушите си лорд Кенингтън.

— Едва ли е прекалено, след като предполагаемата цена на пълния комплект надхвърля един милион, а може и да не го получите, при условие че брат ви се добере до червения цар.

— Схванах — за втори път този ден рече лорд Кенингтън. — Но не би било зле да го вземеш и за неколкостотин долара.

— Да се надяваме.

Макс Гльвър напусна „Уайтс“ няколко минути след три, като обясни на своя домакин, че има още една среща същия следобед, което си беше самата истина.

Вече навън, той погледна часовника си и установи, че ще има достатъчно време, за да мине пеша през Грийн Парк и въпреки това няма да закъсне за срещата.

Макс пристигна на Слоун Скуеър няколко минути преди четири и седна да си почине на пейка срещу статуята на сър Франсис Дрейк. Отново преговори наум сценария си. Щом часовникът от близката кула удари четири, той скочи и с бързи крачки се запъти към Кадоган Скуеър. Спря пред номер 16, изкачи стъпалата до входната врата и натисна звънеца.

Джеймс Кенингтън отвори вратата и поздрави своя гост с усмивка.

— Звънях ви по-рано днес, казвам се Гльвър.

Джеймс Кенингтън го покани в дневната и му предложи място до незапалената камина, след което се настани срещу него.

Жилището беше просторно, дори голямо, но няколко правоъгълни петна на стената подсказваха къде точно са висели картини. Едва ли бяха дадени за почистване или смяна на рамките, предположи Макс. Ако човек можеше да вярва на клюкарските колони във вестниците, уважаваният Джеймс Кенингтън бе с подчертана склонност към алкохола и се говореше, че има няколко сериозни задължения на хазарт.

Щом Макс завърши разказа си, последва въпрос от страна на уважавания Джеймс, за който посетителят бе подгoten.

— На колко смятате, че ще оценят фигурата, господин Гльвър?

— Неколкостотин долара — отвърна Макс. — При условие, разбира се, че брат ви не научи за търга. — Отпи от чая, който му бяха предложили, и додаде: — И до петдесет хиляди, ако разбере.

— Но аз нямам петдесет хиляди. — Факт, който беше добре известен на Макс. — А ако брат ми разбере, нищо не мога да направя. Условията в завещанието са повече от ясни. Който достави червения цар, той става притежател на целия шах.

— Бих осигурил необходимия капитал, при условие че се съгласите да ми продадете след това шаха — изрече Макс на един дъх, за да не проличи, че се вълнува.

— Колко сте готов да платите? — попита Джеймс.

— Половин миллион.

— Цената на „Сотби“ е близо миллион — възрази Джеймс.

— Много е възможно — съгласи се Макс, — но половин миллион е по-добре от нищо, нали, което неизбежно ще се случи, ако брат ви разбере за съществуването на червения цар.

— Но вие казахте, че царят може да се купи и за неколкостотин долара...

— В този случай ще поискам само хиляда лири плюс разходите в аванс срещу два и половина процента от окончателната цена — отвърна Макс за втори път през този ден.

— Готов съм да поема този риск — съгласи се Джеймс и на лицето му изгря усмивката на човек, почувствал се в по-добра позиция. — Ако червеният цар се продаде за по-малко от петдесет хиляди, ще успея да набавя и сам тези пари — продължи той. — Ако прехвърли обаче тази сума, ще го купите вие и ще ви продам остатъка от комплекта за половин миллион. — Джеймс вдигна чашата чай и отпи. — И в двета случая не губя нищо.

Нито пък аз, помисли си Макс, докато вадеше предварително пригответния договор от вътрешния джоб на сакото си. Джеймс го прочете бавно и внимателно.

— Очевидно сте били сигурен, че ще се съглася да участвам в плана ви, господин Гльвър.

— Ако не се съгласите, следващата ми среща щеше да е с вашия брат, тогава вие със сигурност щяхте да останете с празни ръце. Сега, ако позволите да ви цитирам, поне няма какво да губите.

— Вероятно ще трябва да замина за Ню Йорк — предположи Джеймс.

— Не е необходимо — отвърна Макс. — Можете да участвате в търга по телефона. Допълнителното предимство на подобно наддаване

е, че никой от присъстващите няма да разбере кой участва от другия край на линията.

— Как ще го уредя тогава?

— Нищо по-лесно. Аукционът е определен за два часа следобед, което ще рече, че в Лондон ще бъде седем вечерта. Червеният цар е под номер двайсет и три. Когато продажбите стигнат до номер двайсет и едно, ще помоля „Филипс“ да ви наберат. Вие трябва да сте до телефона и да се погрижите линията да е свободна.

— Ще вдигнете ли, ако сумата достигне петдесет хиляди?

— Имате честната ми дума — обеща Макс и погледна человека право в очите.

През почивните дни преди аукциона Макс се качи на самолет за Ню Йорк. Настани се в малък хотел в Ийст Сайд, където стаята му беше не много по-голяма от нашата килия, но в този момент не можеше да си позволи нищо по-добро. Трябаха му пари, за да финализира играта.

В понеделник сутринта той стана много рано. Шумът от нюйоркския нощен живот не го беше оставил да мигне. Беше използвал времето, за да обмисли отново и отново всички възможни варианти и непредвидени обстоятелства, които можеха да се случат. Ролята му като централен герой щеше да трае не повече от две минути и ако се провалеше, щеше да се качи на първия самолет за Лондон и да слезе на родна земя единствено с преразход на банковата си сметка.

Купи си един бегъл^[5] от ъгъла на Трета и Шейсет и шеста улица и се отправи пеша към „Филипс“. Цялата сутрин присъства на търг на ръкописи, който се проведе в същата зала, в която щеше да се състои и търгът на китайски предмети. Седя мълчаливо на последния ред и наблюдаваше как американците провеждат подобни аукциони, за да се увери, че няма да събърка нещо в организацията по-късно през деня.

Не си купи обяд, и то не само заради изтънелите си финанси. Предпочете да проведе два презоceanски телефонни разговора: първият бе с лорд Кенингтън, за да поиска последно потвърждение, че му делегира правото да вдигне цената до петдесет хиляди долара при наддаването за червения цар. Макс го увери, че щом чукчето удари при окончателната цена, ще му позвъни, за да го информира за колко е

продадена фигурата. Второто обаждане бе до уважавания Джеймс Кенингтън в дома му на Кадоган Скуеър. Джеймс вдигна веднага след първото позвъняване и очевидно с огромно облекчение чу гласа на Макс. И на него пратеникът обеща абсолютно същото.

Макс оставил слушалката и приближи до мястото, където стоеше обикновено водещият аукциона, и съобщи телефона на Джеймс Кенингтън в Лондон, който искал да участва в наддаването за предмета, включен в каталога под номер 23.

— Оставете на нас, господине — успокои го помощникът, който прие поръчката. — Ще имам грижата да му позвъня навреме, за да се уверя, че имаме връзка.

Макс благодари и се настани на любимото си място в края на осмия род, вдясно от ръководителя на аукциона. Разлистваше каталога и четеше какво пише под предметите, към които не изпитваше никакъв интерес. Докато седеше и чакаше да обявят наддаването за предмет номер едно, се опита да предположи кои от присъстващите са сериозни търговци, кои са колекционери и кои са просто любопитни зяпачи.

Когато ръководителят на аукциона се изкачи на подиума в два без пет, залата вече беше пълна с нетърпеливи хора. Точно в два ръководителят се усмихна на присъстващите.

— Предмет номер едно — обяви той. — Изящно изработен рибар от слонова кост.

Продадоха рибара за 850 долара и по нищо не личеше каква драма ще се разрази много скоро.

Предмет номер две бе продаден за 1000 долара, но едва когато стигнаха до предмет 17 — фигура на мандарин, наведен над маса със счетоводна книга отгоре, наддаванията стигнаха 5000 долара.

Един-двама от търговците, дошли тук за някой от следващите предмети в каталога, влязоха в залата, докато други пък си тръгнаха, очевидно неуспели да се сдобият с предмета, предизвикал интереса им. Макс чуваше ударите на сърцето си, макар да оставаше още време до предмет 23.

Насочи вниманието си към телефонните апарати, подредени на масата на асистентите в единия край на залата. Само зад три от тях имаше човек. Когато ръководителят на аукциона откри наддаването за предмет 21, една от помощничките започна да набира някакъв номер. След няколко секунди тя прикри устата си и микрофона и зашепна

нещо. Обявиха наддаване за предмет 22 и тя каза нещо шепнешком на човека отсреща. Макс предположи, че предупреждава Джеймс Кенингтън, че следващият предмет за наддаване ще бъде червеният цар.

— Предмет 23 — обяви високо мъжът от подиума и погледна към бележките пред себе си. — Красиво изработена шахматна фигура на червен цар, с неизвестен произход. Да започнем с обявената начална цена от триста долара.

Макс вдигна каталога си.

— Петстотин? — попита мъжът на подиума и обърна лице към помощничката си на телефона. Тя прошепна нещо в микрофона на слушалката и кимна в знак на категорично потвърждение.

— Имам предложение за хиляда долара — обяви мъжът на подиума и отново извърна лице към помощничката в очакване на решението на телефонния участник. — Две хиляди — рече той и с изненада посреща бързината, с която отговори младата жена. — Три хиляди? — обърна мъжът очи към Макс.

Каталогът се стрелна нагоре и в залата се разнесе оживеният шепот на дилърите отзад.

— Четири хиляди? — Човекът наистина не можеше да повярва колко бързо започна да се вдига цената благодарение и на наддаващия по телефона. 5000, 6000, 7000, 8000, 9000 и 10000 долара бяха прескочени само за няколко минути. Водещият се опитваше да изглежда така, сякаш точно това е очаквал, но то трудно му се удаваше, още повече че шумът в залата нарастваше. Изглежда, всички имаха някакво мнение и искаха да го споделят. Един-двама от търговците напуснаха любимите си места и се отправиха към задните редове, с надеждата, че ще намерят обяснение на този неочекван обрат. Някои започнаха да правят предположения, но не бяха готови да наддават при такъв натиск, тъй като наддаванията започнаха да скачат с 5000 долара.

Макс вдигна каталог в отговор на поредното запитване.

— Четирийсет и пет хиляди? Вдигаме ли на петдесет хиляди? — отправи водещият въпроса си към момичето наблизо. Всички погледи в залата се обърнаха към нея в очакване на отговора. За първи път тя се поколеба. Водещият повтори: — Петдесет хиляди? — Младата жена

прошепна числото в слушалката и след продължителна пауза кимна, но без особен ентузиазъм.

Макс предложи 55000, но също се поколеба, преди да вдигне каталога си.

— Шейсет хиляди? — предложи водещият на помощничката. Макс очакваше неспокойно резултата от разговора на момичето по телефона. По челото му избиха капки пот, докато се питаше дали Джеймс е успял да събере повече от 55000 долара. В такъв случай щеше да се наложи само да си плати разносите по цялата организация. След цяла вечност, която всъщност трая някакви си двайсет секунди, помощничката поклати отрицателно глава и затвори телефона.

Ръководителят на търга се усмихна на Макс с думите:

— Продадено на господина вляво от мен за петдесет и пет хиляди долара.

Макс се почувства едновременно замаян, облекчен и изпълнен с щастие от победата.

Остана на мястото си в очакване фурорът в залата да стихне. Още няколко обекта в каталога минаха, преди да се реши да стане и да се измъкне от залата, изпратен от изумените погледи на много от постоянните посетители, които се питаха кой е този човек. Мина по дебелия зелен килим и спря пред гишето, където се внасяха депозитите.

— Искам да оставя депозит за предмет двайсет и три.

Чиновничката погледна в списъка пред нея.

— Червен цар — рече тя и провери отново окончателната цена.

— Петдесет и пет хиляди долара — добави и вдигна очи към Макс за потвърждение.



Той кимна и жената продължи да попълва документите за покупката. Щом свърши, му ги подаде за подpis.

— Депозитът е пет хиляди и петстотин долара — съобщи тя, — а цялата сума трябва да бъде изплатена в рамките на двайсет и осем дни.

Макс кимна, все едно процедурата му е добре позната. Подписа споразумението, след което написа чек за 5500 долара с пълното съзнание, че така напълно изпразва банковата си сметка. Побутна го на

плота и получи в замяна първия екземпляр от споразумението. Когато погледна подписа, жената се поколеба за част от секундата. В крайна сметка името Гълвър е твърде често срещано. Тя за нищо на света не искаше да обиди клиент, но знаеше, че непременно ще сподели опасенията си със съответния отдел на аукционната къща и те ще решат какво да правят.

Макс напусна сградата и се отправи на север по Парк Авеню. Уверено влезе в „Сотби“ и приближи до receptionта. Попита може ли да се срещне за минута с шефа на отдел „Източни изкуства“. Оставиха го да чака около минута.

Този път Макс не си губи времето да задава предварителни и въвеждащи въпроси, с които да завоалира истинските си намерения. В края на краищата, както служителката от „Филипс“ бе посочила, той имаше на разположение цели двайсет и осем дни, в които да се извърши сделката.

— В случай че шахът „Кенингтън“ излезе на пазара, колко би струвал според вас? — попита Макс.

Експертът погледна невярващо, макар и до него да бе стигнал слухът, че червеният цар е продаден във „Филипс“. Знаеше също и на каква цена.

— От седемстотин и петдесет хиляди до един миллион — гласеше неговият отговор.

— Ако успея да ви донеса шаха „Кенингтън“ и вие се уверите, че е автентичен, каква сума „Сотби“ са готови да платят авансово срещу бъдеща сделка?

— Четиристотин или петстотин хиляди, стига семейството да потвърди, че това наистина е шахът „Кенингтън“.

— Ще ви се обадя в най-скоро време — обеща Макс, чиито непосредствени и дългосрочни проблеми бяха решени.



По-късно същата вечер Макс освободи стаята си в хотела в Ийст Сайд и взе такси, което го откара до летище „Кенеди“. Щом машината се отдели от пистата, той заспа, за първи път през този ден.

Боингът докосна бетонната настилка на „Хийтроу“ в момента, в който слънцето изгряваше над Темза. Макс нямаше нищо за деклариране и бързо се озова при експреса, който го отведе до гара „Падингтън“. Беше си вкъщи за закуска. Потъна в мечти за онова време, когато щеше да вечеря редовно в любимия си ресторант и наместо да чака автобус щеше без никакво притеснение да си взима такси.

Нахрани се и оставил чиниите в умивалника, след което се отпусна в единствения удобен стол в къщата си. Започна да обмисля следващия си ход, уверен, че червеният цар е намерил своето място на шахматната дъска.

В единайсет, час подходящ да обезпокоиш един лорд, той се обади в Кенингтън Хол. Икономът го свърза с лорд Кенингтън и първите думи на клиента му бяха:

— Успя ли?

— Не, за съжаление — отговори Макс. — Непознат за мен участник предложи по-висока цена. Изпълних инструкциите ви и спрях да наддавам след петдесет хиляди. — Той замълча за миг. — Продаден е за петдесет и пет хиляди.

Настъпи тишина.

— Мислиш ли, че зад отсрещната страна е бил брат ми?

— Нямаше как да разбера. Единственото, което мога да кажа, е, че наддаването се провеждаше по телефона. Очевидно човекът искаше да остане анонимен.

— Много скоро ще разбера — отговори Кенингтън, преди да затвори.

— С положителност — съгласи се Макс и набра друг телефон в Челси.

— Поздравления — рече той, щом чу плътния глас на уважавания Джеймс. — Купих фигурата, така че вече имате право да представите претенциите си върху шаха, съгласно условията на завещанието.

— Добра работа свършихте, Гльвър.

— Веднага щом ми предадете останалата част от шаха, адвокатите ми ще ви връчат чек за четиристотин четирийсет и пет хиляди долара — уточни Макс.

— Нали се договорихме за половин милион? — процеди Джеймс.

— Минус петдесет и пет хиляди, които трябваше да платя като депозит за червения цар — поясни Макс. — Ще видите, че това ясно е изписано в договора.

— Но... — опита се да протестира Джеймс.

— Може би предпочитате да се обадя на вашия брат? — попита Макс, но в този момент някой позвъни на външната врата. — Знаете, че засега аз съм притежател на червения цар... — Джеймс мълчеше. — Помислете си, докато отворя вратата — предложи Макс и остави слушалката настрани. Запъти се към входа на апартамента с доволна физиономия и освободи веригата, завъртя ключа и откряхна леко вратата. Двама високи мъже, облечени в еднакви шлифери, стояха пред него.

— Макс Виктор Гльвър? — попита единият от тях.

— Кой се интересува?

— Аз съм полицейски инспектор Армитидж от отдел „Измами“, а това е сержант Уилис. — И двамата извадиха служебните си карти, които Макс добре познаваше. — Може ли да влезем, господине?

Веднага щом полицайите взеха показанията на Макс, състоящи се от малко повече от „Трябва да говоря с адвоката си“, те напуснаха неговия дом. След това се отправиха към Йоркшър, където се срещнаха с лорд Кенингтън. Получили подробните му показания, те се върнаха в Лондон, за да вземат показанията и на брат му Джеймс, който оказа пълно съдействие.

Седмица по-късно Макс беше арестуван за измама. Съдията взе предвид обстоятелството, че той вече има полицейско досие, и отказа да го пусне под гаранция.

— Как са узнали, че си откраднал фигурата? — попитах.

— Не го узнаха — отвърна Макс и загаси цигарата си.

Оставил молива.

— Май нещо не разбирам — промърморих аз от горното легло.

— Аз също не разбирах, докато не чух пълния текст на обвинението.

Мълчах и чаках съкилийникът ми да свие следващата си цигара.

— Бях изумен, когато чух в какво ме обвиняват — най-сетне се обади Макс. — „Макс Виктор Гльвър, обвинен сте в придобиване на

пари чрез измама. На седемнайсети октомври двехиляндната година сте участвал в аукцион и сте наддавал до петдесет и пет хиляди долара за фигурата на червен цар, предмет номер двайсет и три в аукционна къща «Филипс» в Ню Йорк, подстрекавайки други заинтересовани лица да наддават срещу вас, без да ги информирате, че предметът е ваша собственост.“

Тежък ключ се превъртя в бравата и вратата на килията ни се отвори.

— Посетители — изрева секторният надзирател.

— Както ти казах — продължи Макс и спусна крака на пода, — тук съм по несправедливо обвинение в нещо, което не съм извършил.

— Защо е трябвало да направиш цялата тази сложна организация, след като е можело да продадеш направо на някой от братята червения цар?

— Защото тогава трябваше да им обясня как съм се добрал до фигурата и ако не ме бяха задържали...

— Но все пак те задържаха.

— Но не по обвинение в кражба — напомни Макс.

— И какво стана с червения цар? — попитах аз, докато излизахме в коридора и вървяхме към сектора за посетители.

— След делото го върнаха на адвоката ми и го заключиха в неговата каса, където ще остане, докато ме освободят.

— Което означава, че...

— Познаваш ли лорд Кенингтън? — попита Макс небрежно.

— Не.

— Ще те запозная, братче — намигна ми той. — Дошъл е на посещение. Предчувствам, че ще иска да ми направи някакво предложение, свързано с червения цар.

— Ще приемеш ли?

— Спокойно, Джейф — усмихна се Макс, докато влизахме в залата за свидждания. — Не мога да отговоря до следващата седмица, когато ще ме посети и брат му Джеймс.

[1] Франсис Дрейк е първият англичанин, обиколил земното кълбо по вода (1577–1580), известен също и като един от големите морски пирати. — Б.пр. ↑

[2] Уолтър Райли (1554–1618) — английски придворен, военен, изследовател и литератор. — Б.пр. ↑

[3] Играчът, който стои под прав ъгъл към вратичката при игра на крикет. — Б.пр. ↑

[4] Най-старият лондонски клуб на консерваторите, основан през 1693 г. — Б.пр. ↑

[5] Американска закуска отварено тесто, много подобна на геврек. — Б.пр. ↑

СОЛОМОНОВО РЕШЕНИЕ



— На твоето място няма да се меся — гласеше съветът на Карол.

— Не мога да стоя настрана. Боб е мой приятел от повече от двайсет години — напомних на жена си, докато си лягах.

— Още по-сериозно основание да се въздържиш да даваш съвети.

— Но аз не я харесвам.

— Нещо, което не направи и опит да скриеш по време на вечерята — напомни ми Карол и изгаси лампата на нощното си шкафче.

— Не може да не разбираш, че всичко ще завърши с потоци сълзи.

— В такъв случай купи голяма опаковка хартиени кърпички.

— Тя преследва единствено парите му — промърморих аз.

— Но той няма такива — отвърна Карол. — Боб има голяма практика, но това съвсем не го нареджа сред групата на богаташите като Абрамович.

— Сигурно, но се чувствам длъжен, като негов приятел, да го предупредя да не се жени за нея.

— В момента Боб не иска да слуша твоите предупреждения — отбеляза жена ми, — така че дори не си го помисляй.

— Обясни ми, о, премъдра, защо да не му кажа — помолих аз, докато потупвах възглавницата си.

— Ако всичко в крайна сметка приключи с развод — направи се, че не забелязва иронията ми Карол, — ще си доволен. Но пък ако бракът им се окаже успешен, той никога няма да ти го прости... Тя — също.

— Нямах намерение да й казвам.

— Но тя вече знае какво мислиш — увери ме жена ми. — Появрай ми.

— Не вярвам да изтрае и година — предсказах аз и точно в този момент телефонът до главата ми иззвъня. Дано не е някой пациент, мислено си пожелах и вдигнах слушалката.

— Имам само един въпрос — започна човекът отсреща, чийто глас ми бе достатъчно познат, за да трябва да се представи.

— И какъв е той, Боб?

— Ще ми станеш ли кум?

С Боб Радфорд се запознах по време на стажа си в болницата „Сейнт Томас“, където и двамата работехме като санитари. За да бъда по-точен, първият ни сблъсък стана на игрището по ръгби. Опита се да ми отнеме топката в момента, когато щях да отбележа решителния гол. Тогава играехме в противникови отбори.

След като ни разпределиха като старши санитари в „Гайс“, вече играехме за един отбор по ръгби и освен това всяка седмица се срещахме и за по една партия скюш, която той неизменно печелеше. През последната година от следването си наехме обща стая, където водехме момичета. Не се налагаше да търсим женска компания, тъй като в „Сейнт Томас“ работеха три хиляди медицински сестри, повечето от които бяха жадни заекс и по неясни за мен причини смятаха, че лекарите са сигурна плячка. И двамата с нетърпение очаквахме да се възползваме от това обстоятелство. И точно тогава взех, че се влюбих.

Карол беше като нас санитарка в „Гайс“ и още на първата среща ми даде ясно да разбера, че не търси трайна връзка. Само че тя недооценени единствения ми талант — упоритостта. Най-сетне се предаде и след деветото ми предложение за брак каза „да“. Оженихме се няколко месеца след дипломирането ѝ.

Боб пое в противоположна посока. Винаги когато го канехме на вечеря, той се появяваше с нова приятелка. Често бърках имената им, грешка, която Карол никога не допускаше. С течение на времето дори апетитът на Боб да опитва нови „деликатеси“ взе да стихва и не можеше да се сравни с мерака му от студентските години. Не бива да се забравя, че неотдавна бяхме празнували четирийсетия си рожден ден. Не помогна дори титлата „най-желан ерген“, която той получи в болницата. Заслугата за това не на последно място бе, че вече имаше много успешна частна лекарска практика в Лондон. Държеше няколко стаи на Харли Стрийт, без да е благословен с разходите, неизменно свързани със семейното щастие. Сега обаче очевидно бе дошъл краят на неговото блаженство.

Когато Боб покани мен и Карол на вечеря, за да ни запознае с Фиона, която описа като жената, с която възнамерявал да прекара остатъка от живота си, ние и двамата бяхме едновременно изненадани и щастливи. В същото време недоумявахме коя е тя, защото никой от

нас не можеше да си спомни името на последната му приятелка. Сигурни бяхме обаче, че не е Фиона.

С пристигането си в ресторана ги забелязахме на една маса в дъното да си държат ръцете. Боб стана да ни посрещне и веднага ни представи Фиона като най-прекрасното момиче на света. За да съм справедлив, ще призная, че няма нормален мъж, който да може да отрече физическите й качества. Висока около метър и седемдесет и пет, от които поне осемдесет сантиметра се падаха на краката й, закачени за тяло, извяно от гимнастика и доусъвършенствано с диета, състояща се от листа маруля и вода.



Разговорът ни през цялата вечер бе доста ограничен, отчасти поради факта, че Боб я съзерцаваше през повечето време подобно на човек, който стои пред голите фигури на Донатело. Стигнах до заключението, че Фиона ще поизпразни кесията на моя приятел, тъй като изчете няколко пъти листата с вината от долу на горе, поръча хайвер за начало и с мила усмивка поискава порцията й с паста да бъде посыпана с трюфели.

Тя бе от типа блондинки, които очакваш да срещнеш късно нощем в бара на някой хотел и за предпочитане на друг континент. Не мога да ви кажа на колко години беше, но по време на вечерята разбрахме, че три пъти е била омъжена, преди да срещне Боб. Увери ни, че този път най-сетне е открила мъжа на живота си.

С искрено удоволствие се разделих с тях тази вечер и както сами разбрахте, побързах да споделя с жена ми какво мисля за Фиона.

Сватбата се състоя след три месеца в кметството на Челси на Кингс Роуд. Присъстваха няколко приятели на Боб от „Сейнт Томас“ и „Гайс“, част от които не бях виждал от времето, когато играехме ръгби. Стори ми се неразумно да изтъквам пред Боб, че Фиона очевидно няма близки хора или поне някой, който би искал да присъства на последното ѝ бракосъчетание.

Стоях мълчаливо до приятеля си, докато длъжностното лице произнасяше думите: „Ако някой може да посочи законно основание, по силата на което тези двама души не могат да встъпят в брак, то той трябва да го заяви сега тук пред мен.“

Щеше ми се да се изкажа, но Карол беше твърде близо, за да поема този риск. Трябва да призная, че Фиона цялата грееше и съвсем нямаше вид на питон, който се готови да погълне агнето — цяло.

Тържеството се състоя в „При Лучо“ на Фулам Роуд. Речта на кума можеше да бъде и по-смислена, ако не бях изпил толкова много шампанско или ако вярвах поне на една от изречените от мен думи.

Когато си седнах, придружен от бурни ръкопляскания, Карол не се наведе да ме поздрави. Избягвах нейната близост до момента, в който всички станахме, за да изпратим младоженците навън. Боб и Фиона ни помахаха за сбогом и влязоха в дългата бяла лимузина, която щеше да ги отведе до „Хийтроу“. Там щяха да се качат на самолет за Акапулко и да прекарат три седмици меден месец. Нито транспортното средство, с което щяха да стигнат до „Хийтроу“, нито мястото, където щяха да прекарат медения си месец, бе избор на Боб. Нещо, което не споделих с Карол, защото тя щеше да ме обвини, че съм злонамерен, и щеше да е права.

Не мога да твърдя, че виждах често Фиона през първата година на брака им, макар че Боб ми се обаждаше от време на време, но само от кабинета си на Харли Стрийт. Успяхме дори да се видим понякога и за обяд, но така и не намерихме време за партия скучуващ някоя вечер.

По време на обедите ни той не пропускаше да спомене за добродетелите на забележителната си съпруга, сякаш предуслещаше отношението ми към Фиона. Истината е, че никога не му казах какви са истинските ми чувства към нея. Предполагам обаче, че това бе и една от причините ние с Карол никога да не бъдем поканени на вечеря у тях, а когато ние ги канехме у дома, Боб все намираше някакво неубедително извинение — че е на визита при пациент или че ще бъде извън града.

Промяната настъпи някак незабележимо. Обедите ни взеха да стават все по-чести, успяхме да вмъкнем в програмите си и игра на скучуващ веднъж седмично и, което е по-важно, все по-рядко ставаше дума за Фиона.

Скоро след смъртта на лелята на Боб, госпожица Мюриъл Пембълтън, промените започнаха да стават по-осезаеми. За да бъда честен докрай, трябва да призная, че дори не знаех, че Боб има леля, още по-малко, че е единствена наследничка на „Пембълтън Електроникс“.

„Таймс“ разкри, че госпожица Пембълтън е оставила наследство от седем милиона лири в акции и недвижими имоти, както и значителна колекция от произведения на изкуството. С няколко малки изключения — дарения на благотворителни организации — тя бе завещала всичко на своя племенник. Бог да го благослови, защото наследството не го промени ни най-малко, което не може да се каже за Фиона.

Обадих се на Боб, за да го поздравя за късмета, но гласът му ми се видя доста съкрушен. Попита дали не можем да се видим, за да обядваме, тъй като искал да се посъветва с мен по много личен проблем.

Срещахме се след няколко часа в кръчма за гастрономи недалеч от Девъншър Плейс. Боб не каза нищо съществено до момента, в който келнерът не взе поръчката ни, но щом сервираха първото блюдо, Фиона се превърна в най-важната тема. Същата сутрин бе получил писмо от адвокатската фирма „Абът Кромби & Ко“, от което ставало ясно, че съпругата му е подала молба за развод.

— Не може да ѝ се отрече, че е избрала подходящ момент — изтърсих аз нетактично.

— А аз дори не го забелязах.

— Не си забелязал ли? — повторих. — Какво да си забелязал?

— Колко се промени поведението ѝ, след като се запозна с леля ми. Всъщност още същата вечер буквально ми свали панталоните.

Напомних на Боб думите на Уди Алън по този въпрос. Той бе писал някъде, че Господ е дал на мъжа мозък и пенис, но го е дарил с твърде малко кръв, за да ги свърже. Боб се засмя за първи път в този ден, но само след миг отново потъна в мрачно мълчание.

— Какво мога да направя, за да ти помогна? — попитах.

— Да ми кажеш името на някой много добър адвокат, специалист по бракоразводни дела — въздъхна Боб. — Казаха ми, че госпожа Абът имала репутацията на човек, който е в състояние да изцеди и последната капка кръв от противниците на своите клиенти, особено след последните промени в закона, които облагодетелстват съпругите.

— В момента не се сещам — отговорих аз. — Шестнайсет години съм женен, и то успешно, и едва ли съм човекът, който може да ти бъде от помощ. Защо не попиташи Питър Мичъл? Четири пъти се жени и развежда, би трябало да е наясно кои са добрият адвокати.

— Рано тази сутрин му се обадих — призна Боб. — Винаги досега го представлявала госпожа Абът. Имел нещо като постоянен договор с нея.

През следващите няколко седмици двамата с Боб редовно се срещахме за скуош и за първи път аз започнах да го побеждавам. След това вечеряше с мен и Карол. И тримата се стараехме да избягваме темата за Фиона. Въпреки това от устата му успя да се изпълзне, че тя отказала да напусне сцената с достойнство, дори след като той ѝ предложил да си разделят наследството на леля Мюриъл.

Минаваха седмици, после месеци, Боб видимо започна да слабее, а доскоро русите му къдрици вече бяха посребрени. От друга страна, Фиона, подобно на чистокръвен състезателен кон, след преодоляването на всяко препятствие набираше все повече скорост и сили. Тя очевидно бе добра в тактиката и разбираше играта. Не бива да се забравя, че имаше опит от вече три завоювани победи и очевидно с нетърпение очакваше да запише и четвърта.



Мина близо година, докато Фиона най-сетне се съгласи на споразумение. Цялото имущество на Боб щеше да се раздели поравно между тях, като той щеше да заплати и съдебните разходи. Определиха дата за формалното подписване в кабинета на съдията. Приех да бъда свидетел и да дам на Боб, както се изрази Карол, така необходимата му морална подкрепа. Фиона плачеше сърцераздирателно много преди госпожа Абът да започне да чете условията и да изтъкне, че с клиентката ѝ са се държали жестоко и Боб е причина за нервния ѝ срив. Истината е, че никога преди не бях виждал Фиона да пролива сълзи, но си личеше, че се преструва. Дори госпожа Абът започна да се дразни.

Хари Декстър, когото Боб бе изbral за свой адвокат, го предупреди, че ако не се съгласи, може да се стигне до продължителна и скъпа правна процедура. Декстър добави също така, че съдиите обикновено окуражават ответниците да плащат съдебните разходи на завелата иска страна. Боб сви само рамене, дори не си направи труда да отговори.

Щом двете страни признаха, че извънсъдебно споразумение няма да може да се постигне, беше определен ден за изслушване при съдията.

Господин Декстър беше твърдо решен да се сражава с абсурдните искания на Фиона, стига Боб да следва точно неговите указания. С всяко следващо искане от отсрецната страна Боб все повече омекваше, докато накрая като пребит от бой боксьор бе готов да хвърли хавлията в центъра на ринга в знак, че се предава. Колкото повече приближаваше денят на изслушването, толкова по-потиснат ставаше, и дори подхвърли веднъж:

— Защо не ѝ дам всичко, така ще е напълно доволна.

Двамата с Карол се опитвахме да повдигнем духа му, но със съмнителен резултат. Декстър се тревожеше, че клиентът му може да откаже и да присъства.

Уверявах Боб, че ще сме в залата, за да го подкрепяме.

Заехме с жена ми местата си сред публиката в зала номер три на отделение „Разводи“ в последния четвъртък на месец юни и зачакахме началото на заседанието. В десет без десет служебните лица влязоха

един по един и се настаниха на определените за това места. Секунди след тях влязоха госпожа Абът и Фиона. Не откъсвах поглед от ищцата, която не носеше никакви бижута и бе облечена с черен костюм, който би бил по-подходящ за погребение, например това на Боб.

Миг по-късно в залата влязоха и господин Декстър, следван от Боб. Седнаха зад маса в отсещния край на залата.

Точно в десет най-големите ми страхове се събраха. В залата пристъпи съдията — жена, която мигом извика в съзнанието ми образа на директорката на моето училище — тиранин, убеден, че наказанието непременно трябва да съответства на престъплението. Тя седна на стола си на подиума и се усмихна единствено на госпожа Абът. Вероятно са били състудентки. Адвокатката отвърна на усмивката и се изправи. Започна да говори, от речта ѝ стана ясно, че всеки предмет, собственост на Боб, ще бъде обект на делба, дори копчетата за ръкавели от колежа. Щом са се разбрали всичко да се дели наполовина, редно е това да важи и за копчетата за ръкавели. С течение на времето изискванията на Фиона растяха, тъй като по думите на адвокатката заради този брак и за да се отдава на съпруга си, клиентката ѝ е загърбила щастлив и пълноценен живот в Америка, включително и преуспяващ семеен бизнес, нещо, което чуха за първи път. И за какво? Заради мъж, който рядко се прибира у дома преди осем, който предпочита да играе скоуш с приятелите си, с които неведнъж — тук госпожа Абът замълча — се и напива, често пъти не се докосвал до храната, която тя цял ден се трепела да приготви — поредна пауза, — и когато най-сетне си лягали, той тутакси потъвал в пиянски сън. Спонтанно се изправих, за да възразя, но мигновено човек от охраната ме предупреди, че ако не си седна на мястото, ще бъда помолен да напусна. Карол вече усилено ме дърпаше за края на сакото.

Накрая госпожа Абът завърши с претенцията, че на клиентката ѝ се полага къщата в провинцията (на леля Мюриъл), а на Боб остава апартамента му в Лондон. Тя трябва да получи вилата в Кан (на леля Мюриъл), а Боб да задържи стаите на Харли Стрийт (под наем). Стигна се и до колекция от произведения на изкуството на леля Мюриъл. Клиентката на госпожа Абът получава Пикасо, той — Пасмор, тя — Моне, той — Мангин... и така нататък. Когато най-сетне госпожа Абът седна на мястото си, съдия Бътлър предложи да направят почивка за обяд.

По време на обяда, до който почти никой не се докосна, господин Декстър, Карол и аз положихме много усилия да убедим Боб, че трябва да се бори, но той не искаше и да чуе.

— За мен ще е напълно достатъчно — настояваше той — да задържа това, което имах преди смъртта на леля ми.

Декстър го уверяващ, че ще може да се пребори за далеч по-голям процент, но бе очевидно, че Боб няма желание за нищо такова.

— Само приключете час по-скоро — гласеше инструкцията му към адвоката. — Не забравяйте кой плаща и нейните разносци.

Когато в два часа се върнахме в залата, съдията насочи вниманието си към адвоката на Боб.

— Приемаме разпределението на имуществото на довереника ми, което чухме от госпожа Абът — въздъхна той пресилено.

— Приемате това разпределение, което чухме от госпожа Абът? — не вярваше на ушите си съдията.

Господин Декстър погледна към Боб, който само кимна като куче играчка зад задното стъкло на автомобил.

— Така да бъде — рече съдията, която дори не се опита да скрие изненадата си.

Всеки момент щеше да произнесе решението си, когато неочекано Фиона избухна в шумен плач. Наведе се и прошепна нещо в ухото на адвокатката си.

— Госпожо Абът — обади се съдия Бътлър, на която риданията на ищцата очевидно не правеха особено впечатление. — Готов се да произнеса решението си относно предложеното споразумение.

— Един момент — видимо смутила се изправи госпожа Абът. — Изглежда, клиентката ми смята, че в този вид то облагодетелства обвиняемия.

— Така ли? — повдигна вежди съдията и впери поглед във Фиона. Госпожа Абът докосна рамото на довереницата си и тя мигом се изправи и стоя с наведена глава, докато съдията продължи: — Госпожо Ратфорд, да разбирам ли, че споразумението, което вашият адвокат е изготвил, вече не ви задоволява?

Фиона кимна мрачно.

— В такъв случай предлагам решение, което се надявам ще доведе този случай до по-бързо приключване.

Фиона вдигна радостно лице, а Боб се изхлузи още по-ниско в стола си.

— Може би ще е по-добре вие лично да изгответе два списъка, така както вие виждате справедливото разделяне на имуществото на съпруга ви, и да ги представите на вниманието на съда.

— С радост ще го направя, ваша милост — кратко отвърна Фиона.

— Съгласен ли сте, господин Декстър? — обърна се съдия Бътлър към другата страна.

— Да, госпожо — отговори Декстър, който видимо полагаше големи усилия, за да прикрие възмущението си.

— Да смяtam ли, че това са инструкциите на вашия довереник?

Декстър насочи за пореден път очи към Боб, който този път не си направи труд дори да вдигне поглед.

— Госпожо Абът — насочи съдията вниманието си отново към адвокатката на Фиона, — имам ли вашата дума, че клиентката ви няма да се отметне от подобно уреждане на нещата?

— Уверявам ви, че тя ще приеме всяко ваше решение от тук нататък.

— Така да бъде — заключи съдия Бътлър. — Ще се видим отново утре в десет, и се надявам, че госпожа Радфорд ще е готова с двата списъка.

Карол и аз заведохме Боб на вечеря — никакъв резултат. Той почти не си отвори устата — нито хапна, нито каза нещо.

— Нека вземе всичко — продума най-сетне, когато бяхме стигнали до кафето. — Само така ще се отърва от тази жена.

— Леля ти нямаше да ти остави цялото си състояние, ако знаеше, че изходът ще бъде такъв.

— Нито леля ми, нито аз очаквахме подобна развръзка — отвърна Боб отвратен. — А пък Фиона си изигра превъзходно картите. Само месец след като се запозна с леля ми, тя прие предложението ми за женитба. — Боб вдигна очи и ме изгледа с укор. — Защо не ме предупреди да не се женя за нея?

Когато на следващата сутрин съдията влезе в съдебната зала, всички длъжностни лица вече бяха по местата си. Спорещите страни седяха до своите адвокати. Всички в частта на залата, определена за съда, станаха и стояха с наведени глави, докато съдия Бътлър се настани. Всички седнаха, с изключение на госпожа Абът.

— Имаше ли клиентката ви достатъчно време, за да изготви двата списъка? — попита съдията, вперила очи в адвоката на Фиона.

— Да, госпожо съдия. Готови са да бъдат представени на вашето внимание.

Съдията кимна към един от служителите на съда, който взе списъците и ги подаде през издигнатото на подиум бюро.

Съдия Бътлър дълго и внимателно прегледа всяка точка от двата списъка, дори от време на време кимаше или произнасяше по едва чуто „Хм“, а през цялото това време госпожа Абът стоя права.

— Доколкото разбирам — обади се най-сетне съдията и отново насочи вниманието си към ищата, — и двете страни са съгласни, че това е равно и справедливо разпределение на въпросното имущество.

— Да, госпожо — категорична бе госпожа Абът от името на своята клиентка.

— Разбирам. Вашият клиент също ли одобрява това разделяне?
— обърна се тя към господин Декстър.

След кратко колебание адвокатът отговори с много неизказанаironия:

— Да, госпожо.

— Така да бъде — усмихна се първи път от началото на процеса съдията. — Но преди да обявя решението си, имам един въпрос към господин Радфорд.

Боб се сепна, погледна неспокойно към Декстър и се изправи.

Какво още може да поискам, помислих си аз.

— Господин Радфорд — започна съдията. — Всички тук чухме, че според съпругата ви тези два списъка съдържат справедливо и поравно разпределение на имуществото ви.

Боб наведе глава, без да каже нищо.

— Преди да обявя решението си, трябва да съм сигурна, че сте съгласен с това.

Боб вдигна глава. Сякаш се колебаеше, но все пак потвърди:

— Съгласен съм, госпожо съдия.

— В такъв случай просто нямам друг избор. — Съдията замълча и погледна към Фиона, която широко се усмихваше. — Тъй като дадох възможност на госпожа Радфорд да изготви двата списъка с разпределение на имуществото по нейна преценка — Фиона кимаше енергично, — ще бъде напълно справедливо — продължи съдията — да предоставя на господин Радфорд възможността да избере един от тях.

ЯСНО ЛИ ТИ Е К'ВО ИСКАМ ДА КАЖА?



— Ако искаш да разбереш к'во става в тоя пандиз, аз съм човекът, с когото ще говориш — рече Дъг. — Ясно ли ти е к'во искам да кажа?

Във всеки затвор има по един такъв. В „Норт Сий Кемп“ той се казваше Дъг Хаслет. Висок метър и осемдесет, с гъста черна чуплива коса, леко посребрена на слепоочията, и корем, който висеше над панталоните. Представата му за физическо натоварване бе да излезе от библиотеката, където даваше дежурства, и да измине разстоянието от стотина метра до трапезарията три пъти на ден. Според мен точно толкова напрягаше и мозъка си.

Доста време мина, преди да разбера колко хитър, умен, манипулативен и мързелив всъщност е — черти, много често срещани сред рецидивистите. Само няколко дни след постъпването си в нов затвор той се сдобиваше с чисто нови дрехи, най-добрата килия, най-високо платената работа и вече знаеше кой от затворниците и, което бе по-важно, кой от надзирателите е този, в чийто лагер е добре да се причисли.

Голяма част от времето си прекарвах в библиотеката, а там обикновено не е пренаселено, въпреки че обитателите на затвора по мое време бяха над четиристотин. Дъг много скоро ми разказа своята история. Някои затворници, като научат, че си писател, се успокояват. Други обаче не спират да говорят. Въпреки множеството надписи да се пази тишина в библиотеката, Дъг беше от последните.

Когато напуснал училище на седемнайсет години, единственият изпит, който успял да премине, бил шофьорският. Четири години покъсно взел документ и за водач на тежкотоварни камиони и получил първата си работа като шофьор. Бързо разбраł, че като се влачиш по пътищата до Южна Франция с товар брюкселско зеле и грах и често се прибиращ в Слийфорд празен, а следователно не печелиш нищо допълнително, трудно ще натрупаши пари. Често пъти правел „фалове“ (по неговите думи) по отношение на законодателството на Европейския съюз, както и всичко възможно да избегне някой и друг данък. Обвиняващите французите, че слагали твърде много червени лепенки, а правителството на лейбъристите — за наказателните такси. Когато съдът определише да плати някаква глоба, всички други бяха виновни, но не и Дъг. Съдия-изпълнителят отнесе цялата му собственост, с изключение на камиона, който Дъг бе взел на лизинг.

Дъг тъкмо се канеше да захвърли шофьорлъка и да се влезе в опашката от чакащи помощи за безработни — занимание почти толкова доходно, колкото и да работиш зад волана, при това, без да трябва да ставаш рано сутрин, — когато по време на една почивка в Марсилия към него се приближи напълно непознат мъж. Дъг закусваше в едно кафене до пристанището, когато от съседната маса се надигна някакъв човек. Не се впусна в подробности относно своята самоличност и пристъпи направо към въпроса. Дъг го слушаше с интерес, защото току-що бе оставил на пристанището товара си от брюкселско зеле и граф и знаеше, че ще се прибира с празен камион. Човекът го увери, че от него се иска само да доставя по една пратка банани веднъж седмично в Линкълншър.



Чувствам се длъжен да посоча, че Дъг имаше известни скрупули. И даде ясно да се разбере, че няма никакво желание да пренася наркотици, а за незаконни имигранти и дума не можело да става. Дъг, както мнозина от моите колеги по затвор, си имаше принципи.

Когато пристигна първия път на мястото, където трябаше да остави бананите, видя олюпената сграда на невзрачен хамбар. Там му връчиха пакет с 25000 лири в брой. Дори не поискаха да им помогне да разтоварят.

За нула време животът на Дъг се промени.

След няколко такива курса той започна да работи по-малко, като веднъж седмично отиваше до Марсилия и се връщаше. Сега на седмица печелеше повече, отколкото бе доходът, деклариран за цяла година. Реши, че първото, което ще направи с новото си богатство, е да се измъкне от приземния етаж на Хинтън Роуд и да инвестира в пазара на недвижимо имущество.

Следващия месец обиколи доста места в района на Слийфорд, воден от една от местните агентки на недвижими имоти. Сали Макензи не спираше да се пита как един шофьор на камион успява да си позволи имотите, които искаше тя да му показва.

Най-сетне Дъг се спря на малка къща в покрайнините на Слийфорд. Брои сумата за депозит в брой, което изуми още повече Сали, но не спря дотук и я покани на среща.

Шест месеца по-късно тя се премести да живее при него, макар да продължаваше да се тревожи откъде този човек успява да печели така добре.

Внезапното забогатяване на Дъг му създаде и други проблеми, които той не беше предвидил. Какво прави човек, който всяка седмица прибира по 25000 лири, а не може да си отвори банкова сметка? Апартаментчето на приземния етаж на Хинтън Роуд вече беше заменено с еднофамилна къща в края на града, купеният втора ръка камион бе подменен с лъскав мерцедес с шестнайсет колела, годишната почивка в Блакпул — с вила под наем в Алгарве. Португалците нямаха нищо против да прибират пари в брой, все едно каква беше валутата.

При второто им посещение в Алгарве Дъг коленичи и направи предложение на Сали, връчвайки й диамантен пръстен с камък колкото жъльд — падаше си по традициите това момче.

Не само младата му съпруга, но и още няколко души се питаха как успява Дъг да си позволи такъв стандарт на живот, след като доходът му не надвишава 25000 лири годишно.

— Премии в брой за часове извън работното време — бе дежурният му отговор за пред Сали. Госпожа Хаслет продължаваше да е изпълнена със съмнения, тъй като знаеше, че мъжът ѝ работи само няколко дни в седмицата. Ала вероятно тя никога нямаше да разбере истината, ако и други не се бяха заинтересували.

Марк Кайнен, амбициозен млад помощник-/mitничар, реши, че е крайно време да провери какво точно пренася Дъг, след като му подшушнаха, че обявените банани може и да не са само банани.

При едно от завръщанията на Дъг от Марсилия господин Кайнен го помоли да отбие настани и да спре камиона под навеса на митницата. Дъг слезе на платното и подаде пътния си лист. Бананите бяха единствената обявена стока. Младият митничар се залови да отваря една след друга касетките. При трийсет и четвъртата вече се питаше дали не му бяха подхвърлили динена кора, но много скоро усилието му се увенча с успех, когато се оказа, че четирийсет и първата касетка е добре натъпкана с цигари — „Марлboro“, „Бенсън и Хеджес“, „Силк Кът“ и „Плейърс“. До петдесетата касетка по груби пресмятания на Кайнен контрабандата надхвърляше 200000 лири.



— Нямах никаква представа какво има в касетките — уверяваше Дъг жена си и тя му повярва. Повтори същата версия и пред защитниците си, които нямаха нищо против да му повярват, и я потрети пред съдебните заседатели, които обаче не повярваха. Защитата на Дъг настояваше за снизходжение поради факта, че това е първо прегрешение на господин Хаслет, а и жена му очаква дете. Съдията изслуша пледоарията с каменно лице и прати Дъг в затвора за четири години.

Първата седмица Дъг прекара в затвора със строг режим „Линкълн“, но веднага щом попълни формулара при постъпването си и написа „не“ във всички графи срещу въпросите, свързани с притежание на наркотици, прояви на насилие, предишни престъпвания

на закона, на бърза ръка го прехвърлиха в друго подобно заведение с по-лек режим.

В „Норт Сий Кемп“, както вече споменах, Дъг успя да се уреди да работи в библиотеката. Можеше да избира между свинефермата, кухнята, складовете или миялната. За него не беше трудно да съобрази, че въпреки пренаселеността на затвора — близо 400 обитатели, в библиотеката ще бъде на „сенчесто“ място. Седмичните му доходи спаднаха от 25000 лири на 12,50, 10 от които изразходваше, за да се обажда по телефона на бременната си съпруга.

Звънеше ѝ два пъти седмично — в затвора само ти можеш да се обаждаш на близките си, никой не може да те търси — и всеки път обещаваше, че веднъж да го пуснат, никога няма да се забърква в подобни неприятности. Сали се чувстваше успокоена, поне временно.

Въпреки напредналата бременност тя продължаваше да работи във фирмата за недвижими имоти и успя да даде камиона на Дъг под наем за времето, когато той щеше да отсъства. Ала Дъг все пак не ѝ каза цялата истина. Докато другите затворници търсеха „Плейбой“, „Рийдърс Уайвс“ и „Сън“^[1], Дъг грабваше всеки брой на „Холидж Уикли“ и „Ексчейндж & Март“^[2] и ги държеше до главата си.

Внимателно преглеждаше „Холидж Уикли“, докато не откри онова, което търсеше: четирийсеттонен американски фургон „Питъrbилт“ втора ръка, с волан в лявата страна на кабината, който се предлагаше на неимоверно ниска цена. Отдели дълги часове, а там, където се намираше в момента, имаше много време на разположение, за да изучи подробно допълнителните предимства на превозното средство. Щом останеше сам в библиотеката, той чертаеше някакви схеми на гърба на списанието. След това с линийка успя да изчисли размерите на стек цигари „Марлboro“. Предполагаше, че парите при новия транспорт няма да са толкова много, но поне нямаше да го хванат.

Един от проблемите да имаш доход от 25000 лири седмично не е, че не трябва да плащаши данъци, а че след като те пуснат, се очаква да си намериш работа, която няма да ти носи годишна печалба повече от 25000 лири — дилема за повечето хора от престъпния свят, особено за наркоплъсъорите.

Не беше минал и месец от престоя му в затвора и Дъг поиска жена му да продаде първокласния му „Мерцедес“ и с част от парите да

купи на втора ръка камиона „Питърбилт“, който бе видял да се предлага в „Холидж Уикли“.

Когато видя машината, Сали не можа да схване защо съпругът ѝ иска да замени прекрасния мерцедес за тази грозотия. Той я убеди, че с фургона ще изминава пътя с едно зареждане.

— Но и кормилната система е в лявата страна^[3]?

— Не забравяй, че пътувам предимно извън Англия — от Кале до Марсилия.

В затвора Дъг бе с примерно поведение и в резултат излежа само половината от четиригодишната си присъда.

В деня на освобождаването му жена му и осемнайсетмесечната им дъщеря Кели го чакаха пред портала. Сали прибра своя съпруг в Слийфорд с вехтия си воксхол. Дъг с удоволствие забеляза, че в полето недалеч от малкия им дом стоеше паркиран фургонът за пренасяне на мебели, за който беше мечтал.

— Не разбрах само защо не продаде мерцедеса? — попита той.

— Така и не получих прилично предложение — обясни Сали. — Ето защо го дадох под наем за още една година. Така поне възвръща част от вложените в него пари.

Дъг кимна. Доволен беше, че и двете машини бяха поддържани в чудесен вид, а след щателен преглед установи, че и състоянието им е много добро.

Още на следваща сутрин той вече беше зад кормилото. Продължаваше да уверява жена си, че никога няма да повтори една и съща грешка. Напълни камиона си с брюкселско зеле и грах от местните фермери и се отправи към Марсилия. Върна се в Англия с пълна каросерия с банани. Подозрителният Марк Кайнен, който нас скоро бе получил повишение, отново го накара да отбие за проверка и внимателно прегледа товара. Която и касетка да отвореше обаче, вътре откриваше единствено банани. Митничарят не беше убеден в невинността на Дъг, но не съумя да разбере какъв бе този път номерът му.

— Защо не ме оставите на мира? — възклика при една от проверките Дъг. — Не виждате ли, че съм обърнал друг лист от живота си.

Митничарят не искаше да го остави на мира, напълно убеден, че този лист продължава с тютюнев, само дето не можеше да го докаже.

Новата система на Дъг работеше безотказно. Сега вече печелеше само по 10000 лири седмично, но поне този път не можеха да го хванат. Сали старателно поддържаше документацията на двата камиона и стриктно плащаше таксите и данъците в срок. Не пропускаше да се съобрази и с всички нови изисквания на европейското законодателство. Естествено, Дъг не я осведомяваше за подробностите, свързани със свободните от данъци негови приходи.

Един четвъртък следобед, малко след като Дъг бе напуснал територията на митницата в Дувър, той спря да налее гориво в близката бензиностанция. В алеята на чакащите зад него се нареди ауди. Водачът му тъкмо бе започнал да се ядосва, че има да чака цяла вечност, докато напълнят огромните резервоари на тежкото возило пред него, когато с изненада установи, че процедурата отне само няколко минути. Дъг напусна алеята и пое по пътя, а аудито зае неговото място пред колонката. Господин Кайнен, който седеше зад волана на аудито, забеляза с изненада, че отстрани на фургона бе написано името на неговия стар познат. С нарастващо любопитство погледна към колонката и видя, че Дъг бе налял гориво само за 33 лири. За такъв голям камион това бе направо нелепо, защото му даваше възможност да се добере само до следващата бензиностанция, където на всяка цена трябваше да зареди отново, ако искаше да продължи.

Само след няколко минути господин Кайнен догони камиона на Дъг и го следва на безопасно разстояние следващите трийсетина километра, когато водачът отново се отклони, за да спре пред бензиностанция. Щом фургонът потегли отново, митничарят погледна колонката и видя сумата — 34 лири. Горивото щеше да му стигне само за нови трийсет километра. Дъг продължи пътя си за Слийфорд, а митничарят, щастливо усмихнат, обърна обратно.

Когато следващата седмица Дъг бе помолен отново да отбие за митническа проверка, той не подозираше какво му се готови. Знаеше, че всяка от касетките с банани в камиона съдържа единствено и само банани, както бе отбелязано в документите. Но този път не поискаха от него да отвори вратата на каросериията. Проверяващият доближи масивните резервоари и започна да ги удря един по един с камертона,

който си бе приготвил предварително. Изобщо не се изненада, че осмият резервоар отекна по съвършено различен начин в сравнение с останалите седем. Дъг седя с часове, докато механиците на митницата разглобят и осемте резервоара от двете страни на фургона. Само единият от тях бе пълен до половината с дизелово гориво, а в останалите седем имаше цигари на стойност близо 100000 лири.

Този път съдията не бе така благосклонен и Дъг получи шест години затвор, макар адвокатът му да изтъкна, че второто му дете е на път.

Сали беше ужасена, че Дъг е престъпил думата си, и когато той отново ѝ обеща, че това никога няма да се повтори, тя не беше много склонна да му повярва. Щом мъжът ѝ замина, за да излежава присъдата си, тя даде и втория камион под наем и се върна на работа.

През следващата година тя декларира доход, по-висок с 3000 лири от заплатата ѝ като агент на недвижими имоти.

Счетоводителят ѝ я посъветва да купи нивата в съседство с къщата им, където камионите така и така бяха паркирани през нощта.

— Поддържането на паркинг е напълно законен разход — уточни той.

Тъй като Дъг бе в началото на шестгодишната си присъда и щеше да печели по 12,50 лири на седмица като библиотекар, той нямаше думата. Но дори и той бе впечатлен, когато на следващата година Сали декларира доход от 37000 лири, което включваше и комисионите, получени от осъществените от нея продажби. Този път счетоводителят я посъветва да купи трети камион.

Най-сетне Дъг беше пуснат от затвора, излежал бе само половината (три години) от присъдата. Отново пред портала го чакаше Сали със своя воксхол. Деветгодишната им дъщеря Кели седеше със закопчен колан на задната седалка, а до нея бе тригодишната Сам. Майката не беше позволила на никое от децата да посети баща си в затвора, ето защо, когато Дъг вдигна за първи път малкото момиченце на ръце, то се разплака. Сали побърза да обясни, че това е татко ѝ.

По-късно същия ден след богатата закуска от бекон с яйца Сали съобщи на съпруга си, че по съвет на счетоводителя е основала фирма с ограничена отговорност. И „Хаслет Холидж“ бе обявила приход от

21600 лири през първата година, а към парка на фирмата се бяха добавили още два камиона. Сали сподели, че има желание да напусне агенцията за недвижими имоти, за да оглави фирмата на пълен работен ден.

— Така ли? — усмихна се развеселен Дъг.

Той нямаше нищо против жена му да е управител, стига да го остави да седне зад кормилото като един от шофьорите й. Всичко вървеше добре, докато човекът от Марсилия не срещна случайно Дъг и не го спря. Очевидно той не беше попадал нито веднъж в затвора. Увери Дъг, че иска да му предложи съвършено сигурен план, без никакъв рисък, и най-важното — че жена му никога няма да разбере.



Няколко месеца Дъг се съпротивляваше на предложенията на французина, но загуби значителна сума на покер и капитулира. Само веднъж, обеща си той. Мъжът се усмихна, докато му връчваше плик с 12500 лири в брой.

Под ръководството на Сали „Хаслет Холидж“ продължи да се разраства не само като приходи в края на годината, но и като авторитет. Междувременно Дъг отново свикна да разполага с пари, тези суми той не включваше в баланса на фирмата и не декларираше пред властите.

Някой друг обаче не изпускаше от поглед „Хаслет Холидж“ и по-специално Дъг. Редовен като часовник Дъг можеше да бъде видян да преминава с камиона си, натоварен с брюкселско зеле и грах през граничния пункт на Дувър по посока Марсилия. Марк Кайнен, вече служител, отговарящ за борбата с контрабандата, към отдел „Правен“ в митницата, бе много разтревожен от факта, че Дъг не се връща в родината през същия граничен пункт.

Той прегледа данъчните регистри и видя, че „Хаслет Холидж“ вече притежава девет камиона, които пътуват всяка седмица до различни части на Европа. Управителката на фирмата Сали Хаслет, както и камионите ѝ, се ползвали с безупречна репутация не само сред клиентите, но и сред митническите служители. Господин Кайнен обаче продължи да се беспокои от факта, че Дъг вече не минава през неговия пост. Беше го приел лично.

След няколко дискретни запитвания разбра, че Дъг все още може да бъде видян в Марсилия да разтоварва брюкселско зеле и грах и след това да товари банани. Единствената промяна била, че минава през границата при Нюхейвън, което според Кайнен удължаваше пътя с поне няколко часа.

Всички митнически служители имаха правото да прекарат един месец всяка година в друг граничен пункт, за да подсилят позициите си за повишение. Предишната година господин Кайнен бе изbral летище „Хийтроу“, но сега посочи Нюхейвън.

Той чакаше търпеливо Дъг да се появи на пристанището, но едва в края на втората седмица забеляза стария си враг да се готови да слезе от ферибота „Олсън“. В момента, в който познатият му фургон стъпи на пристанището, господин Кайнън се прибра в стаята на персонала, наля си чаша кафе и приближи прозореца, за да наблюдава как камионът на Дъг спира на предната линия. Двамата дежурни митничари му махнаха с ръка да минава. Господин Кайнен не направи опит да се намеси и фургонът продължи спокойно пътя си към Слийфорд. Наложи се да чака още десет дни, преди камионът на неговия заподозрян да се появи отново, и този път му направи впечатление, че само едно нещо не се е променило. Митничарят беше убеден, че не е случайно.

Когато Дъг се върна през Нюхейвън след пет дни, същите митничари бяха дежурни и го изпратиха само с любопитни погледи.

Кайнен вече се бе досетил, че това не е съвпадение и написа доклад до своя началник, но тъй като месецът му в Нюхейвън изтече, трябаше да се приbere в Дувър.

Дъг направи още три курса от Марсилия през Нюхейвън, преди двамата митничари да бъдат арестувани. Щом забеляза, че петима служители на митницата се насочват към фургона му, Дъг вече знаеше, че новата система „няма-начин-да-те-хванат“ се е издънила.

Този път той реши да не губи времето на съда с твърденията си, че е невинен, тъй като скоро се досети, че единият от митничарите, с които делеше печалбата, е склучил сделка и срещу по-малък срок се беше разприказвал. Името, което бе съобщил наластите, бе Дъглас Артър Хеслет.

Съдията осъди Дъг на осем години затвор без право на намаляване на срока заради добро поведение или да плати 750000 лири. Дъг нямаше толкова пари и помоли жена си да му помогне, тъй като бе наясно, че няма да издържи осем години зад решетките. Наложи се Сали да продаде всичко, включително и фамилната им къща, паркинга, деветте камиона и дори годежния си пръстен.

След като прекара една година в затвора „Уейланд“, категория С, в Норфолк, Дъг беше прехвърлен обратно в „Ню Сий Кемп“. Отново успя да си уреди мястото на библиотекар и точно тогава се запознахме.

Бях изненадан, когато научих, че Сали и двете му вече пораснали дъщери го посещаваха всяка седмица. Дъг ме увери, че никога не говорят за бизнес, защото се бил заклел на гроба на майка си да не повтаря старите грешки.

— Дори не си го помисляй — беше го предупредила Сали. — Изпратих фургона ти за старо желязо.

— Как да ѝ се сърдиш след всичко, през което премина? — отбелаязва веднъж Дъг при един от разговорите ни в библиотеката. — Но ако не ми позволят да седна зад волана, когато изляза оттук, какво ще правя до края на живота си?

Пуснаха ме от затвора няколко години преди Дъг и ако след време не се наложи да изнеса реч по време на литературния фестивал в

Линкълн, може би никога нямаше да разбера какво е станало с главния ни библиотекар.

По времето, когато от публиката започнаха да ми задават въпроси, забелязах на третия ред лицата на трима души, които ми бяха странно познати. Усилено се мъчех да си спомня имената им, но така и не успях. Едва когато ме попитаха трудно ли е да пишеш, докато си в затвора, ми просветна. За последен път бях виждал Сали преди три години, когато посещаваше Дъг заедно с двете им дъщери, Кели и... Сам.

Най-сетне дадоха почивка за кафе и трите се приближиха до мен.

— Здравей, Сали, как е Дъг? — попитах, преди още да се е наложило те да ми се представят. Това е стар и много ефектен номер на политиците. Естествено, даде резултат.

— Оттегли се от активна дейност — отговори Сали без повече обяснения.

— Но той е по-млад от мен — възразих. — Пък и не спираше да гради планове какво ще да направи, само да излезе веднъж навън.

— Не се съмнявам — отговори жената, — но ви уверявам, че не работи. Аз и двете ми дъщери управляваме сега „Хаслет Холидж“. Имаме още двайсет и един служители, освен шофьорите.

— Значи добре се справяте — подхвърлих с надеждата да науча нещо повече.

— Очевидно не четете финансата информация във вестниците.

— Чета вестници като японците, отзад напред. И какво съм пропуснал?

— Пуснахме акции миналата година — изчурулика Кели. — Мама е шеф на фирмата, аз се занимавам със счетоводството, а Сам отговаря за шофьорите.

— Доколкото си спомням, май имахте девет камиона.

— Сега вече са четирийсет и един — уточни Сали, — а оборотът ни за миналата година достигна близо пет miliona.

— И Дъг не играе никаква роля, така ли?

— Дъг играе голф, така че не се налага да пътува през Дувър — отговори Сам, — нито пък през Нюхейвън. — Тя помаха, забелязвайки, че мъжът ѝ се появява на вратата и търси с поглед семейството си.

Той махна в отговор и с бавни стъпки се насочи към нашата група.

— От време на време му позволяваме да ни откара вкъщи — шепнешком ми довери Сам и се ухили.

Стиснах ръката на стария ми познат и щом Сали и момичетата изпиха чашите си, ги изпратих до колата, което ми даде възможност да разменя две-три думи насаме с Дъг.

— Много се радвам, че „Хаслет Холидж“ се развива добре — подхванах пръв аз.

— Въпрос на опит — отвърна той. — Не забравяй, че съм ги научил на всичко, което знаят.

— Кели сподели с мен, че фирмата е вече на борсата.

— Това е част от дългосрочните ми планове — уточни Дъг, докато жена му се качваше на задната седалка. — Той ме изгледа замислено. — Много хора душат наоколо, Джейф, така че да не се изненадаш от някои неочеквани обрати в близкото бъдеще. — Вече зад волана, той се обърна и додаде: — Имаш все още шанс да направиш малко пари, докато акциите са на тази цена. Ясно ли ти е к'во искам да кажа?

[1] Развлекателни издания в Англия. — Б.пр. ↑

[2] Английски списания за автомобили втора ръка. — Б.пр. ↑

[3] В Англия всички превозни средства са с десен волан, за разлика от повечето страни в света. — Б.пр. ↑

БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТТА ЗАПОЧВА У ДОМА



Хенри Престън, Хари за своите приятели, а те не бяха кой знае колко много, не беше от хората, на които има опасност да налетиш в кварталната кръчма, да срещнеш на футболен мач или да поканиш у дома на барбекю. Честно казано, ако имаше клуб на самотниците, Хенри несъмнено щеше бъде негов председател, макар и неохотно.

В училище имаше отличен само по математика и майка му, единственият човек, който го обожаваше, беше решила да го насочи към никаква престижна професия. Баща му беше пощенски раздавач. С отличен по математика изборът не беше кой знае колко голям: банково дело или счетоводство. Майката избра счетоводството.

Хенри беше изпратен да се обучава в „Пиърсън, Клътърбък & Рейнолдс“ и когато го назначиха на работа във фирмата, той започна да си мечтае да дойде ден, в който в горната част на листовете, които раздаваха на служителите и клиентите, за да си водят записи, да се появи надпис: „Пиърсън, Клътърбък, Рейнолдс & Престън“. Ала годините минаваха, все по-млади и по-млади мъже виждаха имената си изписани на рекламните материали на фирмата и постепенно мечтата му угасна.

Някои хора, като си дадат сметка, че възможностите им са ограничени в дадено направление, намират утеша в друго —екс, наркотици или хаотичен социален живот. Много е трудно да водиш хаотичен социален живот самичък. Наркотици? Хенри дори не пушеше. Позволяваше си от време на време по чаша джин с тоник, и то само в събота. Колкото доекса, беше убеден, че не е хомосексуалист, но успехите му с представителките на другия пол граничеха с нула, както обичаха да казват някои от колегите му. Хенри нямаше дори хоби.

Идва момент в живота на всеки човек, когато си дава сметка, че максимата: „Ще живея вечно“ е заблуда. Хенри никак много бързо мина през средната възраст и изведнъж започнаха да го спохождат мисли за ранно пенсиониране. Когато господин Piъrson, старшият партньор, обяви, че се пенсионира, в негова чест бе организирано прощално тържество в малка зала на петзвезден хотел. След дълга и успешна кариера господин Piъrson заяви на колегите си, че смята да се оттегли в малка къща в Костуолдс, за да се грижи за розите си и да се постарае да сведе до минимум неуспешните си удари в голфа. Последваха смях и аплодисменти. Единственото, което Хенри си

спомняше от прекарването, бяха думите на Аткинс, последният назначен във фирмата, който на раздяла му беше казал:

— Предполагам, няма да е далеч денят, приятелю, в който ще организираме такова тържество и в твоя чест.

Докато крачеше към автобусната спирка, Хенри размишляваше над думите на младия си колега. Беше навършил петдесет и четири и значи само след шест години, освен ако не го направят партньор, което би значило да остане до шейсет и пет, него също щяха да го изпращат. Истината е, че Хенри отдавна се бе простил с мисълта да стане партньор и бе сигурен, че тържеството за него едва ли щеше да се проведе в петзвезден хотел. Положително нямаше да се оттегли във вила в Костуолдс, за да се грижи за рози, а неуспехите му бяха прекалено много, за да мисли и за тези при голфа.

Даваше си сметка, че в очите на колегите си е човек, на когото може да се разчита, че е компетентен и педантичен в работата си, което още повече допринасяше за усещането му за провал. Най-голямата похвала, която беше получавал, бе: „На Хенри винаги може да се опреш. С него си в безопасност.“

Всичко това се промени в деня, в който срещна Анджела.

Фирмата на Анджела Форстър „Ивентс Тънлимитид“ не беше твърде голяма, за да се възложи на някой от партньорите, нито бе достатъчно дребна, за да я поеме един от стажантите, ето как папката с документите ѝ се озова на бюрото на Хенри. Той прегледа внимателно съдържанието.

Госпожа Форстър бе единствен собственик на малък бизнес, специализиран в организацията на мероприятия — от годишната вечеря на местното сдружение на консерваторите до регионалния бал на ловците. Анджела беше роден организатор и след като съпругът ѝ я напусна заради по-млада жена — щом един съпруг напуска жена си заради друга, това е къс разказ, а когато жената напусне съпруга си за по-млад мъж — това е истински роман (извинете, отплеснах се), — тя реши, че няма да стои вкъщи и да тъне в самосъжаление, а ще последва съвета на Всевишния в притчата за талантите и ще се отдае на призванието си, което освен всичко друго, можеше да й донесе и допълнителен приход. Проблемът бе в това, че дейността ѝ се оказа

по-успешна, отколкото беше предполагала, и в резултат се наложи да се срещне с Хенри.

Преди да финализира сметките на госпожа Форстър, той прегледа с нея всичко колона по колона и й посочи кои разходи може да приспадне от данъците си, като например обслужването на колата, пътните разноски, включително и разходите за дрехи. Изтъкна факта, че трябва да е подходящо облечена при изпълнение на функциите си. Така успя да намали годишния ѝ данък с неколкостотин лири. За него бе въпрос на професионална чест, напускайки кабинета му, клиентите да си отиват малко по-богати. Дори сумата, която плащаха на неговата компания, можеше да се приспадне от данъка.

Винаги завършваше срещата си с клиент с думите:

— Мога да ви уверя, че сега счетоводството ви е в идеален ред и данъчните никога няма да ви създават неприятности. — Хенри добре знаеше, че при него идваха хора, към които данъчните не изпитват голям интерес, да не говорим за неприятности. Изпращаше ги до вратата и на прощаване казваше: — Ще се видим следващата година.

Когато отвори вратата пред госпожа Форстър, тя му се усмихна и попита:

— Защо не дойдете на някое от моите партита, господин Престън? Така ще разберете с какво точно се занимавам.

Хенри не можеше да си спомни кога за последен път беше получил покана за каквото и да било. Поколеба се, тъй като не знаеше какво да отговори.

— Организирам благотворителен бал за борба с глада в Африка в събота вечер в залата на кметството, защо не дойдете?

— Много ви благодаря, с удоволствие — чу се да произнася Хенри. Още щом затвори вратата, съжали горчиво за даденото обещание. Събота вечер обикновено гледаше филма на седмицата по „Скай“ и похапваше китайска храна с джин с тоник. На всяка цена в десет часа трябваше да е в леглото, защото на другата сутрин разчитаха на него за пребояване на даренията в църквата. Беше и тежен счетоводител. Почетен, бе уверен той майка си.



През по-голяма част от времето в събота сутрин той се мъчи да измисли извинение, за да откаже на госпожа Фостър: главоболие, спешно заседание, ангажимент, поет преди този, за който е забравил. Внезапно си спомни, че всъщност няма телефонния й номер.

В шест вечерта облече блайзера, който майка му беше подарила на двайсет и първия му рожден ден и който не вадеше от гардероба понякога с години. Погледна се в огледалото, притеснен, че най-вероятно е облечен демоде — широки ревери и клош панталони. Дори не беше забелязал, че модата се е върнала. Пристигна с последните гости в залата на кметството и си каза, че ще е сред първите, които ще я напуснат.

Анджела му беше дала място в края на официалната маса, така че да има видимост към всичко, без това да му пречи да отговаря на

въпросите на жената отляво.

Щом речите свършиха и се разнесоха пъrvите акорди на оркестъра, Хенри реши, че спокойно може да се измъкне. Потърси с поглед госпожа Форстър. Видя я да се движи бързо из залата, да организира всичко: от предметната лотария и викторините, до играта с теглене на банкнота от десет лири, та дори и импровизиран аукцион. Съзерцава я известно време и трябваше да признае, че с дългата официална рокля и русите коси, спуснати до раменете, тя... Надигна се да си върви и точно в този момент Анджела застана до него.

— Надявам се, не скучаете? — попита тя и докосна ръката му. Хенри не помнеше кога за последен път жена се е допирала до него. Молеше се само да не го покани да танцува.

— Прекарвам чудесно — отвърна той. — А вие?

— Крака не ми останаха. Но ми се струва, че тази година ще наберем рекордна сума.

— С какъв резултат очаквате да приключите? — попита Хенри, за да стъпят на негова територия.

Тя погледна в малкия си бележник.

— Дванайсет хиляди и шестстотин в залози, трийсет и девет хиляди четиристотин и петдесет в чекове и малко повече от двайсет хиляди в брой. — Тя му подаде бележника си, за да провери сметките й.

— Какво правите с парите в брой?

— По пътя към вкъщи ги оставям в трезора на пъrvата банка по пътя. Ако искате, можете да ме придружите, за да проследите целия цикъл от началото до края. Изчакайте ме само няколко минути, за да платя на оркестъра и на помощничките си — помоли тя. — Винаги държат да им се плаща в брой.

Може би тъкмо в този момент Хенри беше осенен от гениалното си хрумване. В началото бе само мимолетна мисъл, която той бързо прогони. Отправи се към изхода, за да изчака Анджела.



— Ако си спомням правилно — подхвана той, докато слизаха по стълбите на кметството, — оборотът ви миналата година беше малко

под пет милиона, от които близо един милион в брой.

— Каква добра памет имате, господин Престън — отбеляза Анджела. — Надявам се тази година да надхвърли пет милиона — дададе тя. — Сега сме март, а съм много напред с резултатите.

— Най-вероятно. Но миналата година хонорарите, които сте отделили за себе си, са едва четирийсет и две хиляди — продължаваше да разсъждава Хенри, — което прави по-малко от десет процента от оборота ви за цялата година.

— Сигурно сте прав, но работата ми харесва, а и така запълвам времето си.

— Не мислите ли, че можете да поискате по-добро заплащане за труда си?

— Мога, разбира се, но моят хонорар е пет процента от приходите и когато и да съм повдигала въпроса за увеличение на процента, те не пропускат да ми напомнят, че става дума за благотворителност.

— Не и във вашия случай — възрази Хенри. — Вие сте професионалист и е редно да получавате съответното заплащане.

— Напълно съм съгласна. — Бяха спрели пред банка „Нат Уест“ и тя пусна пакета с парите в брой в нощния трезор. — От години работя с повечето си клиенти.

— И от години те добре се възползват от вас.

— Най-вероятно, но какво мога да направя?

Онази мисъл отново споходи Хенри, но той нищо не каза.

— Много ви благодаря за чудесната вечер, госпожо Форстър — рече, когато дойде време да се разделят. — От години не съм се забавлявал така — и подаде ръка, както обикновено правеше в края на всяка среща с клиент. За малко да продължи с дежурното: „Ще се видим следващата година“.

Анджела се засмя, наведе се и го целуна по бузата. Хенри нямаше спомен това да му се е случвало в близкото минало.

— Лека нощ, Хенри — пожела тя и се накани да си върви, когато той най-неочеквано и за себе си рече:

— Мисля си дали...

— Да? — обърна се тя към него.

— Дали не би вечеряла с мен някоя вечер?

— С най-голямо удоволствие — отговори Анджела. — Кога ти е удобно?

— Утре например — неочеквано набра смелост Хенри.

Анджела извади бележника от чантата си и започна да прелиства страниците.

— Помня, че имах нещо утре. Мисля, че беше „Грийнпийс“.

— Тогава в понеделник? — Хенри нямаше нужда да гледа в списък с ангажиментите си.

— Съжалявам. Тогава е балът на Синия кръст^[1]. — Тя обърна следващата страница.

— Вторник? — Хенри искрено се надяваше, че гласът му не звучи като на отчаян човек.

— „Амнести Интернешънъл“ — Анджела обърна на следващата страница.

— Сряда тогава. — Беше започнал да си мисли, че тя се чуди как да му откаже.

— Май нямам нищо — вгледа се съсредоточено в празната страница. — Къде искаш да се срещнем?

— Какво ще кажеш за „Ла Бача“? — Хенри си спомни, че партньорите в неговата фирма водеха там най-важните си клиенти. — В осем?

— Чудесно.

Хенри пристигна в ресторанта двайсет минути по-рано и изчете менюто от край до край няколко пъти. Същия ден в обедната почивка си купи нова риза и копринена връзка. Вече съжаляваше, че не си купи и блейзера, който беше изложен на витрината.

Анджела прекрачи прага на ресторана малко след осем. Беше облечена в бледозелена рокля на цветя, която стигаше малко под коленете ѝ. На Хенри много му хареса начинът, по който бе вчесала косата си, но знаеше, че няма да събере кураж да ѝ го каже. Допадна му и фактът, че по принцип носеше едва забележим грим, а единственото ѝ бижу беше скромен наниз от перли. Когато тя наближи масата му, той се изправи. Анджела почти не помнеше някой да си е направил труда за подобно нещо в нейна чест в последно време.

Хенри много се боеше, че едва ли ще намерят обща тема за разговор — светските приказки не бяха неговата стихия. Но Анджела се държеше така естествено, че той не усети кога поръча и втора

бутилка вино, и то много преди вечерята да е приключила — поредният безprecedентен случай в живота му.

Когато стигнаха до кафето, Хенри се престраши и подхвърли:

- Мисля, че има начин да увеличиш доходите си.
- Да не говорим за бизнес — докосна ръката му Анджела.
- Това не е бизнес — увери я той.

На следващата сутрин с отварянето на очите си Анджела си помисли колко приятна вечер бе прекарала с Хенри. Спомни си как на раздяла последното, което й каза, бе:

— Не забравяй, че парите, спечелени на хазарт, не се облагат с данъци.

Какво ли значеше това?

От друга страна, Хенри добре помнеше всеки съвет, който й бе дал. Следващата неделя сутрин той стана рано и се зае с изготвянето на план за действие, който включваше откриването на няколко сметки в банка и разработване на дългосрочен инвестиционен план. Едва не изпусна утринната служба.

На следващата вечер малко след дванайсет беше в хотел „Хилтън“ на Парк Лейн. Носеше празна чанта „Гладстон“^[2] в едната си ръка, а в другата — чадър. Беше се постарал да не се отличава твърде от останалата публика.

Балът на Асоциацията на консерваторите в Уестминстър беше към своя край. Когато Хенри влезе в залата, поканените вече пукаха балоните и допиваха последните капки шампанско в чашите си. Откри Анджела да брои в един ъгъл залози, чекове и банкноти, като ги подреждаше на три отделни купчини. Когато я наближи, жената не успя да прикрие изненадата си от неговата поява. През целия ден си беше повтаряла, че той едва ли ще иска да осъществи идеята си и че ако не се появи вечерта, това няма да е краят на света.

— Колко са парите в брой? — попита Хенри делово, преди тя дори да успее да го поздрави.

— Двайсет и две хиляди триста и седемдесет лири — чу се да казва Анджела.

Хенри два пъти провери колко са банкнотите, преди да прибере определена сума в чантата си. Сметките на Анджела бяха верни. Връчи

й разписка за 19 400 лири.

— Ще се видим по-късно — рече той.

Оркестърът вече свиреше финалните акорди на парчето „Джерусалем“, с което обикновено завършваха подобни партита. Когато Хенри напускаше залата, компанията припяваше нестройно: „Донеси ми лъка от чисто злато“. Стъписана от дързостта на целия план, Анджела изпрати с поглед мъжа с чантата. Даваше си сметка, че не го ли догони, преди да е стигнал банката, връщане назад нямаше.

— Сърдечно те поздравявам за прекрасната организация, Анджела. — Думите на съветник Пикъринг прекъснаха мислите ѝ. — Не знам как бихме се справили без теб.

— Много ви благодаря — обърна се тя към председателя на организационния комитет на бала.

Хенри мина през въртящата се врата на хотела и стъпи на улицата. За първи път си даде сметка, че безличният му външен вид може да бъде и предимство. Сърцето му биеше в ушите, когато наближи клона на близката банка — най-близката, предлагаша денонощен трезор. Пусна в съответното отвърстие 19 400 лири, а в чантата му останаха още 2970. След това спря такси и даде на шофьора адрес в Уест Енд.

Колата спря пред заведение, в което Хенри никога не беше влизал преди, макар да бе техен счетоводител от двайсет години.

Нощният управител на казино „Блек Ейс“ се опита да не покаже колко е изненадан от появата на господин Престън. Дали не идваше да прави проверка на място? Само след миг го видя да се устремява към една от рулетките и се успокой.

Хенри знаеше правилата, защото изготвяше баланса на фирмата всеки април и освен наемите, цените и заплатите на персонала и охраната, дори като се включеха и безплатната храна и напитки за някои привилегировани посетители, неговият клиент декларираше доста сериозна печалба. Но тази вечер Хенри нямаше намерение да допринася за печалбата на казиното, дори напротив.

Настани се зад една от рулетките и видя червено. Отвори чантата си извади отвътре десет банкноти по десет лири, които подаде на крупието, което на свой ред ги преброи внимателно и едва тогава му връчи десет синьо-бели чипа. На същата маса имаше още няколко играчи, които залагаха чипове с различна стойност — пет, десет,

двайсет, петдесет, че дори и по сто лири, но тогава чипът беше златен. Само един професионален комардия отсреща държеше пред себе си цяла купчина златни чипове и за радост на Хенри погледите на всички бяха отправени към него.

Човекът засипа зеленото сукно със златните си чипове, докато Хенри оставил само един от своите на червеното поле. Колелото се завъртя, с него и бялото топче в обратната посока, и най-сетне спря на червено 19. Крупието подаде един чип на Хенри и прибра с лопатката златни чипове за близо хиляда лири от играча от отсрещната страна на масата.

Докато крупието се готвеше за следващото завъртане, Хенри прибра новополучения чип в джоба на сакото си и постави отново на червено първия.

Колелото се завъртя, топчето също и този път се спря на черно 4. Този път лопатката прибра и неговия чип. Две залагания и Хенри бе на нула. Следващия път постави друг синьо-бял чип на червено. Беше си дал сметка, че доста време щеше да му отнеме да замени цялата сума, която носеше в брой, за чипове, но за разлика от повечето картоиграчи Хенри беше търпелив човек. След малко ръката му остави поредния чип на червено.

Минаха три часа, докато обърне 2970 лири в чипове, без да събуди подозрение. Най-сетне напусна масата и се отправи към бара. Ако някой го беше наблюдавал внимателно, щеше да разбере, че той става от мястото си без загуба, но и без печалба. Но тъкмо това беше и неговата цел. Да обмени излишъка от пари в брой за чипове, за да може да проведе и втората част от плана си.

Приближи до бара с изпразнената чанта „Гладстон“ и джобове, пълни с чипове. Настани се до някаква жена, която очевидно беше сама. Нито той я заговори, нито тя прояви някакъв интерес към него. Когато Анджела си поръча поредното питие, Хенри се наведе и изсипа съдържанието на джобовете си в отворената ѝ дамска чанта, оставена на пода до нея. Когато барманът се приближи да вземе поръчката му, видя, че столчето е празно и посетителят вече се е насочил към изхода.

Управителят отвори вратата пред него.

— Надявам се скоро отново да ви видим при нас, господине.

Хенри кимна, без да си прави труда да обяснява какви са понататъшните му намерения. Щом се озова на улицата, той се насочи

към спирката на метрото, но едва след като зави зад ъгъла, започна да си подсвирква.

Анджела се наведе и затвори чантата, но не и преди да изпие питието си. По-рано същата вечер двама непознати един след друг ѝ бяха предложили компанията си и тя се бе почувствала много поласкана. Слезе от високия стол и се отправи към малобройната опашка пред гишето на касата. Когато дойде нейният ред, тя избута напред купчината жетони и зачака.

— В брой или чек, госпожо? — попита касиерът, след като преброи чиповете ѝ.

— Чек, моля — отвърна тя.

— На чие име да бъде?

След миг колебание Анджела отговори:

— Госпожа Рут Ричардс.

Касиерът написа името и сумата от 2930 лири и подаде чека през малкото прозорче. Анджела погледна документа и се усмихна. Хенри беше загубил 40 лири. Спомни си как я беше уверен, че след година парите ще се изравнят. А и беше обяснил, че целта му е не да печели, а да обърне парите в чипове, срещу които тя да получи чек, който никой след това нямаше да може да проследи.

Анджела си тръгна без много шум от казиното и на вратата забеляза, че управителят разговаря с някакъв клиент, а от думите, които дочу, схвана, че човекът е загубил доста сериозна сума. Хенри я беше предупредил, че управата на казината се интересува по-скоро от спечелилите, отколкото от загубилите. И тъй като ѝ предстоеше често да напуска казината с по-съществени суми, беше най-добре да не привлича излишно внимание към себе си.

Един от важните пунктове в плана на Хенри бе те двамата по никакъв начин да не афишират познанството си. Нито когато идва да вземе парите, нито когато пуска чиповете в чантата ѝ. Не искаше никой да ги свързва по какъвто и да е начин. Макар и с неохота, Анджела се съгласи. Другото, на което новият ѝ финансов съветник много държеше, беше тя да има помощници при събирането на даренията по време на приемите.

— Намери доброволци, които да вършат тази работа. Дори нещо да се обърка, така никой няма да хвърли подозрение върху теб.

В центъра на Лондон имаше сто и дванайсет казина, ето защо не се налагаше да посещават едно и също място повече от един път в годината.

През следващите три години Хенри и Анджела си взимаха отпуска по едно и също време, но никога не отиваха на едно и също място. Това се случваше обикновено през август. По думите на Анджела месецът бил сравнително мъртъв период за нея, а от септември до декември Хенри не искаше да отсъства от града, защото само в неделя бе сигурно, че Анджела няма ангажименти, а с приближаването на Коледа те зачестяваха и се случваше да организира приеми и на обяд, че и по няколко в един ден.

Хенри написа основните правила, но Анджела настоя да се включи допълнително условие, според което, ако някоя организация не успее да достигне средствата, набрани предходната година, да не се отклоняват пари. Въпреки това допълнение чантата „Гладстоп“ рядко си тръгваше празна.

Двамата продължиха да се срещат в неговия офис веднъж годишно за приключване на финансовата година на фирмата на госпожа Форстър. Няколко дни след това те обикновено вечеряха в „La Bacha“. По време на тези срещи никой от тях не споменаваше, че тя е успяла да източи през тези три поредни години 267900, 311150 и 364610 лири и след всеки прием в някоя от многобройните сметки на името на госпожа Рут Ричардс постъпваха пари. Друга важна задача на Хенри бе да влага разумно набраните средства, като не забравя, че не е комардия по природа. Едно от предимствата да преглеждаш чуждите сметки е, че без много усилия можеш да предвидиш кой ще има добра година. Тъй като чековете не бяха нито на негово, нито на нейно име, никога печалбите от капиталовложенията не можеха да бъдат свързани с някого от тях.

След като закръглиха първия милион, Хенри реши, че могат да рискуват с една вечеря, за да отпразнуват победата. Анджела поиска да отидат в „Мосиманс“ на Уест Холкин Стрийт, но той отхвърли идеята.

Ангажира маса за двама в „Ла Бача“. Нямаше смисъл да привличат излишно внимание.

По време на тази важна вечеря Хенри направи две предложения, с първото Анджела с радост се съгласи, но предпочете да не коментира второто. Хенри я бе посъветвал да прехвърли милиона в офшорна сметка на островите Куку, а той да продължи с досегашната инвестиционна политика. Препоръча й да прави това всеки път, когато се закръглат поредните сто хиляди.

— Съгласна съм — вдигна чаша тя. — А каква е втората точка от дневния ред, господин председател? — попита закачливо.

Хенри разказа подробно втората част от плана в случай на непредвидени обстоятелства, нещо, за което тя не искаше да помисля дори.

Най-сетне и Хенри вдигна чашата си за наздравица. За първи път започна да мисли с надежда за времето на своето пенсиониране и за прощалното тържество с колегите по случай шейсетия му рожден ден.

Шест месеца по-късно президентът на „Пиърсън, Кльтърбък & Рейнолдс“ разпрати покани до всички работещи във фирмата, с които ги канеше на по чаша вино в триизвезден хотел наблизо, за да отпразнуват пенсионирането на Хенри Престън и да му благодарят за четирийсетгодишната вярна служба на компанията.

Хенри не успя да присъства обаче, тъй като прекара своя шейсети рожден ден зад решетките, и то заради някакви си 820 лири.



Госпожица Флорънс Бленкинсоп два пъти провери сметките си. Оказа се, че и първия път бе събирала вярно. Липсваха 820 лири от сумата, с която си бе записала, че разполагат, преди в балната зала да се появи неканеният посетител с раиран костюм, който носеше малка пътническа чанта и отнесе в нея парите в брой. Не можеше да е Анджела, в края на краищата тя бе нейна ученичка още в манастира „Сейнт Катрин“. Госпожица Бленкинсоп отмина разминаването в сметките, решила, че грешката е нейна, още повече че набраните средства тази година превишаваха миналогодишните.

Следващата година щяха да отбележат стогодишнината на манастира и тя вече правеше планове за благотворителния бал, който щяха да дадат тогава. Беше предупредила членовете на своя комитет да се стягат, ако искат да поставят рекорд в набирането на средства в чест на юбileя. Госпожица Бленкинсоп се бе пенсионирала преди седем години като директорка на училището към „Сейнт Катрин“, но се държеше с жените от комитета сякаш бяха тийнейджърки.

Балът в чест на стогодишнината беше истински триумф и госпожица Бленкинсоп първа отдаде дължимото за неговата организация на Анджела. По нейно мнение госпожа Форстър наистина бе показала как трябва да се стегне човек във важния момент. Но от друга страна се чувстваше длъжна да пресметне три пъти сумите, преди да се появи онзи дребосък с чантата „Гладсон“ и да отнесе всички пари. Когато провери няколко дни след това приходите, макар да бяха били последния си рекорд със значителна сума, отново липсваха две хиляди, поне според записките на обратната страна на картичката с името й.

Госпожица Бленкинсоп се почувства длъжна да посочи, че две години подред има разлики в сумите, а председателката на комитета, лейди Травигтън, на свой ред се посъветва със съпруга си, председател на местния контролен комитет. Сър Дейвид обеща, преди да загаси лампата на нощното си шкафче, да поговори на другия ден с шефа на полицията.

Когато началникът на полицията научи за злоупотребата, прехвърли случая на главния полицейски инспектор, а той на свой ред го възложи на шефа на дежурния екип, който в момента разследваше едновременно жестоко убийство и дебнеше голяма пратка хероин, възлизаща по цени на дребно на повече от десет milionа. Това, че манастирът „Сейнт Катрин“ бил преметнат, не се нареждаше сред приоритетите му в момента. Спря първия си подчинен, който му попадна пред погледа в коридора, и мушна папката в ръцете му.

— Гледай докладът с приключеното разследване да е на бюрото ми преди заседанието на контролния комитет на община.

Сержант Джанет Сийтън се залови с разследването все едно щеше да разкрие престъплението на Джак Изкормвача.

Първо разпита госпожица Бленкинсоп, която се оказа извънредно словоохотлива, но настояваше упорито никоя от нейните сътруднички в комитета да не бъде въвлечена в този неприятен инцидент. След десет дни сержант Сийтън си купи билет за бала на ловците Бебингтън, макар никога през живота си да не се бе качвала на кон.

Пристигна в Бебингтън Хол минути преди да удари гонгът и майордомът да изреве с пълно гърло:

— Вечерята е сервирана.

Докато търсеше мястото си, разбра коя е Анджела Форстър. Стараеше се да поддържа любезен разговор с мъжете от двете си страни, без да изпуска от зорния си поглед госпожа Форстър. Когато поднесоха кафето и сиренето, беше ясно, че си има работа с истински професионалист. Анджела Форстър успяваща да овладее периодичните нервни изблици на лейди Бебингтън, съпруга на главния ловец, намираше време да контролира оркестъра, кухнята, сервитьорите, кабарето и доброволките, без нито веднъж да покаже припряност или да се затича из залата. Най-интересно от всичко бе, че по никакъв начин не беше свързана със събирането на парите. С това се занимаваха няколко жени, които нито веднъж не се обърнаха към Анджела.

При първите акорди на оркестъра неколцина млади мъже се изредиха да канят следователката на танц. Тя им отказа, макар че за единия доста се замисли.

Към един през нощта тържеството вървеше към приключване и най-сетне се появи мъжът, когото Джанет от доста време очакваше. Веднага го позна по описанието на госпожица Бленкинсоп — нисък, топчест, някъде около шейсет, той беше облечен по-скоро като счетоводител, тръгнал на работа, отколкото като участник в бал на ловците. Следователката го проследи с поглед как заобикаля дансинга и изчезва зад оркестъра. Тя бързо стана от масата си и спря едва когато придоби пълна видимост за действията на новодошлия. Бе седнал до една маса и броеше пари, естествено и не подозираше, че чифт очи зорко го наблюдават. Сийтън внимателно следеше поведението и на Анджела, — тя обаче не размени нито дума с мъжа, който подреждаше купчините с чекове, залози и банкноти.

Хенри провери за втори път сумите и дори не погледна към Анджела. Прибра парите в чантата си и й връчи разписка. След кратко

кимване с глава се върна по същия път покрай дансинга и бързо напусна залата. Цялата операция отне не повече от седем минути. Хенри изобщо не забеляза, че една от гостенките е по петите му и не го изпуска от очи.

Следователката тръгна подире му по дългата алея в градината, последва го и през портата от ковано желязо, когато се отправи към селото.

Нощта беше ясна, улиците — празни, ето защо на детектив Сийтън не й беше трудно да го следва, като остава в същото време напълно незабелязана. Той очевидно се чувстваше напълно спокоен, защото нито веднъж не се огледа. Наложи ѝ се да се скрие в сянката на първото дърво единствено в мига, в който заподозреният спря пред местния клон на банка „Нат Уест“. Отвори чантата, извади оттам пакет и го пусна в отвърстието за денонощния трезор. Миг по-късно мъжът продължи напред със същата стегната крачка. Къде ли отиваше?

Младата следователка трябваше да вземе бързо решение. Да последва непознатия или да се върне в Бебингтън Хол, за да види какво прави Анджела Форстър? „Следвай парите“, винаги повтаряше инструкторът ѝ в „Пийл Хаус“. Най-сетне мъжът спря на гарата. Младата жена изруга наум. Беше оставила колата си на паркинга в имението и ако смяташе да продължи с преследването на мъжа с чантата, то щеше да се наложи рано сутринта на следващия ден да дойде да я прибере.

Само след няколко минути последният влак до гара „Ватерло“ шумно изтрополи на пустата спирка „Бебингтън Хол“. Очевидно мъжът с чантата бе пресметнал всичко до минута. Следователката го изчака да се качи и се настани в съседния вагон.

На гарата в Лондон мъжът слезе и се отправи към стоянката за таксита. Щом се качи в една от колите, тя приближи началото на опашката, извади служебната си карта и се извини на клиента, който се канеше да влезе в таксито. Сийтън нареди на шофьора да следва колата, която в този момент се отделяше от общата редица.

Спряха пред казино „Блек Ейс“ и младата жена остана в колата, докато мъжът с чантата не влезе в игралната зала. Тя плати, излезе на тротоара и отвори вратата на казиното. Наложи се да попълни формуляр за временно членство, той като нямаше намерение да разкрива с какво се занимава.

Детектив Сийтъп се разходи между масите и огледа посетителите. Много бързо откри своя човек, който вече се бе настанил пред рулетката. Приближи бавно и се сля с тълпата зяпачи, образували полукръг около масата. Полицайката предпочете да остане малко встрани, тъй като дългата ѝ официална рокля от синя коприна бе по-подходяща за бал и имаше вероятност заподозреният да я забележи и да я свърже с празненството, от което самият той идваше.

През следващия един час тя следеше как мъжът през определени интервали вади по няколко банкноти от чантата и ги заменя за чипове. В крайна сметка чантата се изпразни и той с мрачно лице се отправи към бара.

Следовател Сийтъп схвана какво става. Един анонимен човек източва пари от благотворителни партита, за да задоволява комарджийската си страсть. Все още оставаше неизяснен въпросът, дали Анджела не е негов съучастник.

Младата жена се скри зад една мраморна колона и видя как мъжът се покатерва на едно от високите столчета пред барплота до жена в син костюм с доста къса пола.

Дали имаше достатъчно пари, за да плати и на проститутка? Следователката напусна прикритието си, за да вижда по-добре, и едва не се сблъска с Хенри, който вече се насочваше към изхода. По-късно, много по-късно, тя си зададе въпроса защо всъщност той си тръгна, без дори да е поръчал питие. Може би жената до него му бе отказала.

Хенри излезе на тротоара и спря едно такси. Следователката скочи в следващото и поиска от шофьора да следва колата с нейния човек. Прекосиха „Пътни Бридж“ и продължиха покрай южния бряг на реката. Най-сетне първото такси спря пред жилищна кооперация в Уондзуорт. Сийтън си записа адреса и реши, че е заслужила да се приbere у дома с такси.

На следващата сутрин нейният доклад вече беше на бюрото на прекия ѝ шеф. Той го прочете, усмихна се и се запъти към кабинета на главния полицейски инспектор, който пък се обади на началника на полицията. Последният реши, че няма смисъл да уведомява

председателя на контролния комитет, докато не арестуват виновния, тъй като много му се искаше да поднесе на сър Дейвид започнато и приключено дело.

Хенри пусна в трезора на „Ти Ес Би Лойдс“ пакета с пари в брой, събрани по време на бала на пеперудите. Банката се намираше само на стотина метра от хотела, където „Мейсънс“ провеждаха годишната си вечеря. Не беше изминал и триста метра, когато полицейска кола спря до него. Едва ли имаше смисъл да се опитва да бяга, резките движения не бяха неговата сила. Освен това имаше добре разработен план и за такъв случай. Арестуваха го и му предявиха обвинението два дни преди местният контролен комитет да се събере на редовното си заседание.

Хенри избра за свой юридически съветник господин Клифтън-Смит, чиито сметки водеше през последните двайсет години.

Господин Клифтън-Смит изслуша внимателно версията на своя клиент, през цялото време си водеше бележки, а когато най-сетне довереникът му приключи, той му даде един-единствен съвет — да се признае за виновен.

— Разбира се — добави юристът, — ще изтъкнем и смекчаващи вината обстоятелства.

Хенри прие съвета, в края на краищата през изминалите двайсет години господин Клифтън-Смит никога не бе подлагал неговите решения на съмнение.

По време на процеса Хенри не направи никакъв опит да влезе във връзка с Анджела. От полицията бяха сигурни, че тя играе ролята на Бони за своя Клайд, но бързо се сетиха, че нямаше да го заловят, ако не беше отишъл за втори път в казиното. Така и не разбраха коя беше жената, до която беше седнал на бара. Дали него чакаше? От специалния отдел в полицията прекараха седмици в събиране на копия от финансовите документи на казината в Лондон, но не откриха никаква следа да е издаван чек на името на госпожа Анджела Форстър,

и което бе още по-изненадващо, не беше издаден чек и на името на Хенри Престън. Възможно ли беше все да е губил?

Когато изискаха и внимателно изчетоха документацията на Анджела, установиха, че според записките Хенри отговаря единствено за броенето на парите, за които винаги е давал разписка. Неколцина хъртки, специалисти по банкови измами, провериха и банковата сметка, установявайки, че там има само 11318 лири, които в продължение на пет години не бяха нараснали значително. Най-сетне следовател Сийтън се свърза с госпожица Бленкиндсоп, за да й съобщи за задържането на виновника. Възрастната жена остана твърде доволна. Защото, както обясни тя, не било възможно възпитаничка на „Сейнт Катрин“ да е замесена в подобна афера.

Тъй като на главата на главния полицейски инспектор все още висеше преследването на онзи убиец, а и историята с наркотиците не беше претърпяла развитие, той нареди делото за „Сейнт Катрин“ да се приключи.

Щом юристите на държавната хазна установиха, че е невъзможно да проследят липсващите пари, защитата на Хенри успя да сключи споразумение с Кралската следствена служба. Ако клиентът им се признае за виновен в кражбата на 130000 лири и е готов да върне на засегнатите страни пълната сума, от следствената служба ще препоръчат намаляване на присъдата.

— Без съмнение ще поискате да изтъкнете и смекчаващи вината обстоятелства, господин Камерън — обръна се съдията към старшия адвокат в защитата на Хенри.

— Естествено, милорд — изправи се господин Алекс Камерън, кралски адвокат. — Не е тайна, че клиентът ни има нещастietо да е пристрастен към хазарта, което е и причина за трагичното му падение. Но това е първото негово престъпване на закона, а до този момент с безупречната си репутация на специалист е бил своеобразен стълб на обществото. Клиентът ни е посветил години във всеотдайна и безкористна служба на енорийската си църква, като почетен ковчежник, за което ще си спомните, че свидетелства и нейният викарий.

Господин Камерън се изкашля, преди да продължи:

— Виждате пред себе си един съсипан човек, милорд, човек, докаран до просешка тояга, който може да се надява единствено на безрадостните самотни дни на пенсионера. Беше принуден дори... — Тук господин Камерън подръпна реверите на тогата си — да продаде жилището си в Уондзуорт, за да се разплати с кредиторите си. Най-вероятно ще се съгласите, милорд, че клиентът ми е понесъл достатъчно страдания и заслужава да получи снизходителна присъда.

След тези думи господин Камерън се усмихна с надежда на съдията и се отпусна на мястото си.

Съдията отвърна на усмивката му.

— Не мога да се съглася напълно с вас, господин Камерън. Нека не забравяме, че господин Престън е професионалист, нарушил доверието, което му е оказано. Преди всичко бих искал да напомня на клиента ви — съдията замълча, за да привлече вниманието на Хенри, — че хазартът е болест и веднага щом бъде освободен, трябва да потърси лечение за своето заболяване.

Хенри се стегна в очакване на окончателното решение.

Съдията мълча сякаш цяла вечност, след което най-сетне произнесе:

— Осъждам ви на три години затвор. Можете да отведете осъдения.

Хенри беше транспортиран до затвора с отворен режим „Форд“. Никой не забеляза пристигането му, нито пък напускането му. Води в затвора същото анонимно съществуване, каквото и през целия си живот. Не получаваше поща, не се обаждаше по телефона, никой не го посещаваше. Когато след осемнайсет месеца го освободиха, тъй като бе излежал половината от определения му срок, никой не го чакаше пред вратата на затвора.

Хенри Престън прибра полагащите му се при освобождаването от затвора 45 лири и за последен път бе забелязан да се отправя към близката гара с чанта „Гладстон“ в ръка, в която имаше само малко лични вещи.

Господин и госпожа Ричардс прекарваха приятно, макар и лишено от драматични събития всекидневие на пенсионери на остров

Майорка. Притежаваха малка еднофамилна къща с изглед към брега на Палма Бей и се ползваха с уважението на общността.

Председателят на Задграничния кралски клуб в Палма съобщи пред годишното общо събрание на членовете, че е направил своеобразен удар, като е успял да убеди бившия финансов директор на Националната петролна компания на Нигерия да стане почетен ковчежник на тяхната организация. Последваха енергични кимания на глави, одобрителни шушукания и дори аплодисменти. Председателят изрично помоли секретаря да запише в протокола, че откакто господин Ричардс се е заел със счетоводството, сметките на организацията са в идеален ред.

— И между другото — добави той, — неговата съпруга Рут бе така любезна да приеме да организира нашия годишен бал.

[1] Организация на медицински работници, борещи се за опазване на животинския свят. — Б.пр. ↑

[2] Малка пътна кожена чанта, наречена на министър-председателя на Англия Уилям Гладстон (1809–1898). — Б.пр. ↑

АЛИБИТО



— Не можаха да му лепнат убийството, нали ти е ясно? — рече Мик.

— Как е успял да ги преметне? — поисках да знам.

— Ами след като двама гадняри рекат, че нещо се е случило, то се е случило — отвърна Мик. — И няма начин опандизен да докаже обратното. Сега разбра ли?

— Не съвсем — признаях си аз.

— Ще трябва да ти обяснявам по-дълго. Златно правило е: никога не чукай мацката на свой приятел, докато той е на топло. Така е редно.

— Доста сурово наказание е за едно младо момиче да стои безекс, докато гаджето му излежава дълга присъда. Излиза, че и тя е осъдена за същия срок.

— Не е там работата — изтъкна Мик. — Обещал е, че ще ѝ бъде верен.

— Той и без това няма как да ѝ изневерява през тия шест години.

— Пак не схващаш, Джейф. Такова е правилото. А ако трябва да сме честни, Карен се държа прилично цели шест месеца и чак тогава кривна. Истината е — продължаваше Мик, — че Брайън, най-добрият приятел на Пийт, беше чукал Карен и по-рано, но тъй като е било преди тя да стане гадже на Пийт, не се брои. Пък и като се събра с Пийт, тя съвсем спря да шава с други. Сега разбра ли?

— Мисля, че да.

— Имай предвид, че правилото не се отнася до Пийт. Той е мъж. Така си е, мъжете са различни. Ние сме лъвове, а те — агнета. — Лъвици по приляга, помислих си, но признавам, че тогава предпочетох да си замълча. — Та правилото си е правило. Не се чукаш с мацката на приятеля си, докато той е в панделата.

Оставих молива и се заслушах в „Евангелието на Мик“, крадец, който влизаше и излизаше от затвора все едно вратата на институцията беше от въртящите се. Отказах се от опитите да пиша в дневника си. Очевидно Мик бе в бъбрива фаза и нищо не можеше да го спре. Поне не аз. И тъй като вратата на килията ни беше заключена и нямаше начин да се измъкна, реших да запиша разказа му. Преди това обаче трябва да ви въведа с малко предистория.

Мик Байл бе в една килия с мен и излежаваше деветата си присъда за последните седемнайсет години — все за кражба с взлом.

„Може да не съм стока, обичаше да казва той, но мразя грубата сила. Не я одобрявам.“ Очевидно се опитваше да се държи на някакво ниво. Разказа ми, че имал шест деца, поне за толкова знаел, от пет различни жени, но нямал почти никакъв контакт с тях. Сигурно не съм успял да скрия изненадата си, защото той побърза да ме успокои.

— Не се тревожи, Джейф, социалните се грижат за тях. Но ако ти се прииска женска — продължаваше Мик, — има предостатъчно. Няма нужда да се хващаш с гаджето на приятеля си. В края на краишата ние всички сме ту вътре, ту вън. — Той много се развесели на шегата си.

Приятелят на Мик, Питър Бейли — героят или злодеят в тази история, зависи от каква страна го погледнете, — беше обвинен в обир при утежняващи вината обстоятелства — това включва множество прегрешения, ако питате съда, особено след като вината ви е установена, той решава, че сте направили още поне сто и дванайсет нарушения на закона.

— Лепнаха на Пийт шест години — Мик замълча, за да си поеме въздух. — И въпреки това, докато беше вътре, успя да пречука приятеля си, без да го хванат.

— Сериозно? — показах аз малко по-голяма заинтересованост.

— Да бе, най-сериозно. Не забравяй, че тъй като той винаги е успявал да е примерен затворник, знаеше, че ще лежи само три. Логично, нали? След петнайсет месеца в „Уейкфийлд“ — отвратително място — го изпратили в „Холсли Бей“, Съфолк, затвор с отворен режим, за остатъка от присъдата, схваща ли? А там е гадно. На теория — не спираше Мик — отвореният режим би трябвало да те подготви за връщането ти в обществото. Как ли пък не. Пийт стоял в библиотеката на затвора и четял подробно броевете на „Кънтри Лайф“, подарени от любител на добрите дела, за да изучи предварително разположението на стаите в къщите, дето ще обира, щом излезе навън. А сега да ти разкажа малко за правилата при отворения режим. Имаш право на едно посещение в седмицата, а не като при строгия — по едно в месеца. Но това важи само когато си отличен и не си бил докладван поне един месец.

— Как така отличен?

— Така наричат пандизчиите, които три месеца са били с добро поведение. Тогава ти отпускат всякакъв гювеч — повече време извън килията, по-лека работа, дори по-добро заплащане в някои затвори.

— Какво трябва да си направил, за да те докладват?

— Напсуваш някой от гаднярите, закъсняваш да се прибереш от работа, проваляш се на теста за наркотици. Мен веднъж ме докладваха за това, че съм свил портокал от кухнята. Големи свободи, нали разбиращ?



— Твойт Пийт бил ли е докладван? — попитах.

— Никога. Кротък като агне беше, нали искаше да му разрешат посещение и да се види с мацката? Изкаral така три месеца, работил в складовете, бършел си редовно носа и всичко останало, и бил отличен.

Следващата събота мацката пристига в панделата на посещение. В затворите с отворен режим посещенията стават в най-голямото помещение — гимнастический салон или трапезарията. Там и охраната не е като при строгия режим — няма гаднари с кучета, нито пък камери, които да следят всяко твое движение, така че се държи спокойно с мацето. — Последва много кратко мълчание. — В известни граници, разбира се. Искам да кажа, че не може да правишекс като в шведските затвори например. Как им викаха?

— Съпружески посещения.

— Добре де, все едно. Във всеки случай си е истинскиекс. А на нас не ни позволяват. Е, някой гадндр може и да си затвори очите, ако си пъхнеш ръката под полата на момичето. Веднъж, спомням си в един затвор...

— Пийт — напомних аз.

— А, да, Пийт. И така, Карен пристигнала следващата събота. Всичко вървяло добре, докато Пийт не попитал за приятеля си Брайън. Карен притихнала, не могла да отрони и дума, после станала червена като рак. Пийт веднага загрял какво е станало — мацката се чука с най-добрния му приятел, докато той е зад решетките. Скочил и й забил един. Тя се преобърнала и се проснала на пода. Някой включил алармата и гадните връхлетели в залата от всички страни. Отскубнали Пийт от Карен и го изпратили в изолатора. Бил ли си в изолатор, Джейф?

— Не досега.

— Не се старай прекалено. Проклети свободи. Гола килия, дюшекът е на пода, стоманен умивалник, забит в стената, и метална тоалетна без вода. На другия ден Пийт бил докладван и изправен пред директора на затвора, който, както добре знаеш, е като Всевишния. Не му трябват нито съдия, нито съдебни заседатели, които да му помогнат да реши кой е виновен — правилата на вътрешно министерство са пределно ясни.

— И какво станало с Пийт?

— Изпратили го отново в затвор със строг режим, схвана ли? Още същия ден го засилили в затвора „Линкълн“ за още три месеца — добавка към първоначалната му присъда. Има пандизии, които като ги върнат обратно на строг режим, направо откачат — чупят каквото им попадне, друсят се, палят килията и така никога не излизат от

панделата. В Ливърпул по едно време лежах с един такъв. Беше влязъл с тригодишна присъда и още е там — вече единайсет години. Последния път го изправиха пред директора на затвора за...

— Пийт — рекох само, като се постарах да не проличи колко ме дразнят отклоненията му.

— А, да бе, Пийт. Той направил точно обратното.

— Какво е точно обратното?

— Кротък като агне по време на престоя си в „Линкълн“. След три месеца го върнали обратно отличен и с възстановени привилегии. Пак бил в кухнята, работел като роб и му разрешили посещението, за което кандидатствал още преди шест месеца. Нямало да му позволят да се срещне само с един човек — Карен Слейтър. Ала той и без това не искал и да види тая кучка. Сега кандидатствал за посещението на свой стар приятел, който по една случайност бил навън по това време. Та човекът потвърдил, че Брайън не само ходи с Карен, но и че тя се е преместила да живее при него. Приятелчето на Пийт даже му предложил да пречука Брайън, но онзи го спрял.

— Не падай толкова ниско — посъветвал го. — Аз ще се погрижа за него, когато му дойде времето. — Не влязъл в по-големи подробности, но след това все пак някой си беше отворил устата. Не е ли така и в политиката, Джеф?

— Пийт.

— Прав си. Та значи Пийт бил кротък като агне. Никакви провинения, работел непрестанно, никакви ругатни по адрес на гадните, никакви докладвания. В резултат, след дванайсет месеца го върнали отново в „Холсли Бей“, където режимът е отворен. Оставали му да излежи само девет месеца.

— Опитал ли се е оттам да се свърже с Карен?

— Не, дори не подал молба за посещения. Не споменавал и името й.

— Добре де, каква е играта? — опитвах се да вляза аз в затворническия жаргон.

— Неговата игра била само една, Джеф — да го преместят в блока на отличените, от другата страна на затвора.

— Не разбрах връзката — трябваше да призная.

— Това било част от големия план. Попаднеш ли веднъж в „Холсли Бей“, който, нали не си забравил, е с отворен режим, ти дават

стая в един от главните блокове.

— Сериозно?

— Да. В северния или в южния блок. Но включват ли те в групата на отличените, което значи още три месеца да си като светец, ти дават допълнителни привилегии.

— Какви например?

— Посещения всяка събота. Пийт не проявявал интерес. Можеш да си отидеш у дома веднъж в месеца в неделя. Също не го привличало. Можеш да кандидатствуваш за работа извън затвора — отново никакво желание, макар че така може да припечелиш някоя и друга парса, преди да те пуснат.

— За какво ти е тогава да се бориш за привилегии, като не се възползваш от тях.

— И това било част от големия план. Знаеш ли какъв ти е проблемът, Джейф? Не мислиш като престъпник.

— Защо му било на Пийт да го прехвърлят в блока на отличените?

— Най-сетне един добър въпрос. Но преди това трябва да знаеш още нещо за Пийт. Успял да разбере, че в този блок денем дежурят петима гадняри, докато нощем има двама дежурни. Смятало се, че стигне ли човек до това място, на него може да му се има доверие, да не говорим, че в затворите все не достига персонал. Не знам дали ти е известно, но при отворения режим няма килии, железни решетки по прозорците и оградни стени, така че достъпът е съвсем свободен.

— И защо?

— Малко от тези, които стигат до отворен режим, се опитват да избягат.

— Нещо не схващам.

— Как не схващаш, бе? Стигнал си на финалната права, ако те хванат, а знаеш, че в десет от случаите в девет те спипват, те връщат обратно на затворения режим, че и ти лепват допълнителни месеци. Така че направо забрави. Не си заслужава. Помня един мъж — Дейл, голям чешит беше. Оставаха му само три седмици...

— Пийт — напомних аз за кой ли път.

— Много нервно копеле си ти, Джейф. Къде си се разбързал? Та докъде бях стигнал?

— Дето имало само двама дежурни през нощта.

— А, да. Но дори в блоковете на отличените си длъжен да докладваш, че си налице в седем сутринта и в девет вечерта. Както ти казах, Пийт работел в складовете, раздавал дрехи на новодошлите, осигурявал прането на постоянните веднъж седмично и гаднярите знаели във всеки миг къде е — това също влизало в плана му. Не се ли обади, че е налице в седем сутринта или в девет вечерта, вече влиза в групата на докладваните, което означава връщане обратно в северния блок и остава без никаква привилегия. Но Пийт бил винаги налице, килията му — в идеален ред, а лампата му загасена много преди единайсет.

— И всичко това било част от големия план, така ли?



— Най-сетне започна да стопляш — похвали ме Мик. — Имало обаче още едно препятствие. Нали това беше правилната дума, а, Джейф? — Кимнах само за да не прекъсвам потока на мислите му. — Някъде около един през нощта и към четири сутринта единият от

дежурните гадняри обикалял килиите, за да провери дали всички са в леглата си. Дръпвал завесата пред вратата, поглеждал през прозореца и светвал с фенера към леглото, за да се увери, че човекът е там. Казвал ли съм ти за онзи пандизчия, дето го заварили в леглото с...

— Пийт — рекох само аз, без дори да вдигам поглед.

— Та значи Пийт стоял буден до един часа, когато трябвало да мине първия гадндр да освети леглото му и да пусне обратно завесата, след което, преди да заспи, си навивал часовника да го събуди в четири без десет, за да е буден, когато минава дежурният в четири. След близо месец Пийт вече със сигурност знаел, че когато дежурни са господин Чеймбърс и господин Дейвис, те обикновено не правят нощни обиколки. Чеймбърс заспивал, а Дейвис не можел да се отлепи от телевизора. Оставало само да изчака да дойде редът на тия двамата да дежурят през нощта.



Шест седмици преди да го освободят, една вечер Пийт се приbral от работа и видял, че неговите хора са дежурни през нощта. В девет часа Пийт отишъл да се подпише на присъствения списък.

Чеймбърс гледал футболен мач по телевизията, а Дейвис, вдигнал крака на масата, пиел кока-кола и четял развлекателните страници на „Сън“. Пийт се прибраł в килията и си легнал. Завил се презглава, но отдолу бил с дрехи и по маратонки. Изчакал да минат няколко минути след един, измъкнал се в коридора и се огледал — нямало жива душа. Нямало и следа от Дейвис или Чеймбърс. Изтичал до края на коридора и през аварийната стълба се измъкнал навън, като подпрял само вратата с парче хартия, за да може да се върне обратно. След това се спуснал и започнал да тича към Удбридж, който бил на дванайсет километра.

Никой не знае в колко точно се е прибраł Пийт, но в седем сутринта господин Чеймбърс сложил отметка срещу името му. Пийт хвърлил един поглед върху списъка и забелязал, че всички кутийки до името — девет, един, четири и седем часа имали отметки. Отишъл на закуска и след това на работа.

— Значи го направил, без да го усетят?

— Не съвсем — отговори Майк. — На другата сутрин мястото се изпълнило с ченгета. Започнали да душат. Търсели, естествено, един-единствен човек. Стигнали до складовете и арестували Пийт. Закарали го направо в Удбридж. С часове го разпитвали за смъртта на Брайън Пауъл и Карен Слейтър, които били намерени удушени в леглото. Ченгетата смятали, че това е акт на отмъщение. Пийт обаче се придържал към едно: „Не може да го лепнете на мен, бях в затвора по това време. Питайте дежурните през нощта, господин Чеймбърс и господин Дейвис.“ Полицаят, който водел разследването, посетил затвора и проверил присъствените листове. Според съдебния лекар Брайън и мацката били удушения някъде между три и пет сутринта, така че, ако Чеймбърс е видял Пийт да спи при обиколката в четири, няма как да е бил в същото време и в Удбридж, прав ли съм? Логично е.

От вътрешно министерство направили независимо разследване. И Чеймбърс, и Дейвис потвърдили, че са проверили всеки затворник в един и в четири и в двата случая Пийт си бил в леглото. Намерили се и няколко пандизчии, които заявили, че се събудили от лъча на фенера, с който дежурните проверявали. Което съвсем бетонирало показанията

на Пийт. В заключение било установено, че щом си е бил в леглото и в един, и в четири, няма как той да е убиецът.

— С две думи, отървал е кожата.

— Зависи какво разбираш под това — уточни Мик. — Полицията не открила основания да повдигне обвинение срещу Пийт и полицаят, който отговарял за случая, го класирал към неразрешените. Така или иначе случката не се отразила добре на кариерата на Чеймбърс и Дейвис и те погнали Пийт.

— Нали му оставали само шест седмици — напомних аз на Мик, — а той винаги бил кротък като агне.

— Така си е. Но един друг гадняр, приятел на Дейвис, натопил Пийт, че е задигнал чифт дънки от склада няколко дни преди да изтече срокът му. Пратили Пийт в изолатор, след което директорът на затвора незабавно го върнал обратно в „Линкълн“ с още три месеца.

— Значи е останал в затвора още три месеца, така ли?

— Това беше преди шест години — отговори Мик. — Все още се мотае в „Линкълн“.

— Как става пък това?

— Всеки няколко седмици гаднярите измислят нова причина да го докладват и директорът добавя нови три месеца. Мен ако питаш, човекът ще си остане там до края на дните си. Свобода, а?

— Възможно ли е наистина?

— Ама ти май наистина не ме чуваш, Джеф. Когато двама гадняри рекат, че нещо се е случило, то се е случило — подчертва Мик.
— И няма начин опандизен да докаже обратното. Сега разбра ли?

— Вече разбрах — отговорих аз.

На 12 септември 2002 година с инструкция № 47/2002 беше постановено, че съгласно решение на Европейския съд по правата на човека във връзка с делото „Езех/Конърс“, когато едно престъпление е достатъчно основание за продължаване на присъдата, се прилагат защитите съгласно член 6 на Европейската конвенция за правата на човека. Случаят се представя пред независим и безпристрастен трибунал, като затворниците имат право на правна помощ.

Пийт Бейли беше освободен от затвора на 19 октомври 2002.

ГРЪЦКА ТРАГЕДИЯ

ΤΙ ΦΡΙΚΗ!

ΑΡΩΝΙΑ



Георгиос Цакирис не е от гърците, за чито подаръци трябва да си отваряш очите.

Имал е късметът да прекара половината от живота си в Лондон, а другата — в родната Атина. Той и двамата му братя Николай и Андреас имали преуспяваща транспортна фирма за спасителни операции, която наследили от баща си.

За първи път се срещнах с Георгиос, или Джордж, както го наричаме в Англия, преди много години по време на благотворителен бал в полза на Червения кръст. Жена му Христина беше член на организационния комитет и ме беше поканила да поема аукциона.

В почти всеки благотворителен аукцион, който съм ръководил, се оказва, че има предмет, който сякаш е невъзможно да намери своя купувач. Онази вечер не правеше изключение. Един от членовете на организационния комитет бе предоставил пейзаж — нескопосна цапаница на дъщеря му. Доста преди да се кача на подиума и да започнат наддаванията, чувствах, че ще загазя.

Само че не бях взел предвид щедростта на Джордж.

— Ще чуя ли предложение от хиляда лири, с което да открием наддаването? — попитах високо, но никой не ми се притече на помощ. — Хиляда? — попитах отново с надеждата, че никой няма даолови отчаянието в гласа ми. Тъкмо бях готов да се откажа, от морето официални черни костюми се надигна една ръка. Това беше ръката на Джордж.

— Две хиляди? — предложих аз, но никой не откликна. — Три хиляди? — насочих този път очи направо към Джордж. Ръката му отново щръкна. Четири хиляди? — продължих поуспокоен. За съжаление увереността ми не трая дълго и отново вперих поглед в Джордж. — Пет хиляди? — човекът отново откликна. Какво като жена му е в организационния комитет, помислих си. Всяко нещо трябва да си има мярка. Ето защо обявих: — Продадено за пет хиляди лири на господин Джордж Цакирис. — Думите ми бяха изпратени с аплодисменти и с изпълнения с облекчение поглед на Христина.



Оттогава горкият или по-скоро богатият Джордж редовно ми се притичваше на помощ в такива случаи. Често купуваше нелепи предмети, за които не таях никаква надежда, че може да намерят купувач. Един Господ знае колко бях измъкнал от человека, и то все в името на благотворителността.

Миналата година му продадох пътуване до Узбекистан, заедно с два билета, предоставени ни от „Аерофлот“, и отидох да му благодаря лично за щедростта.

— Няма защо да ми благодарите — рече Джордж, когато седнах на свободния стол до него. — Не минава и ден, без да си напомня колко късмет съм имал в този живот, та дори и късмета да съм жив.

— Късмета да сте жив ли? — Предусетих, че зад това се крие интересна история.

Тук е моментът да споделя с вас, че старото като света клише как животът на всеки от нас бил цял роман, е голяма заблуда. Но все пак с годините разбрах, че на всекиго се е случвала поне една забележителна история, заслужаваща да бъде разказана. И Джордж не беше изключение.

— Та значи имате късмет да сте жив? — подхванах отново.

Джордж и двамата му братя си разделили по равно отговорностите, свързани с бизнеса. Джордж поел офиса в Лондон, Николай останал в Атина, а Андреас обикалял света, за да се притичва на помощ на някой от закъсалите им клиенти.

Макар че поддържал офиси и жилища в Лондон, Ню Йорк и Сен Пол де Ванс^[1], Джордж редовно се прибирал в родината на боговете, за да не загуби връзка с многобройното си семейство. Сигурно сте забелязали, че богатите хора винаги имат много роднини.

По време на скорошния бал на Червения кръст, който се проведе в Дорчестър, никой не ми се притече на помощ, когато се опитах да продам фланелка на отбора по ръгби „Бритиш Лайънс“ след обиколката им в Нова Зеландия. А на нея стояха подписите на целия отбор, загубил почти всичките си мачове. Нямаше и следа от Джордж, тъй като се бе върнал в родината си за сватбата на любимата си племенница. И точно на тази сватба станал инцидент, заради който можех никога повече да не видя Джордж. Така се случи, че дори не успях да открия наддаване за онази фланелка на „Бритиш Лайънс“.

Племенницата на Джордж, Изабела, беше родена на Кефалония, един от най-красивите гръцки острови. Истинско бижу на Йонийско море. Изабела се влюбила в сина на местния винопроизводител и тъй като баща ѝ бил починал отдавна, Джордж предложил той да е домакин на сватбеното тържество, което щяло да се проведе в дома на младоженците.

В Англия е обичай да се канят членове на семейството и приятели на сватбената церемония в църквата, след което се организира прием, често пъти на моравата пред дома на родителите на момичето, където се опъва специална палатка или тента. Ако моравата не е достатъчно голяма, тържеството се пренася в залата на кметството. След като се произнесат официалните речи и мине известно време, младоженците заминават на сватбено пътешествие, а гостите се разотиват по домовете си.

Да напуснеш тържеството преди полунощ в Гърция, противоречи на традицията. Според местните хора тържествата трябва да продължат до малките часове на следващия ден, особено когато семейството на младоженеца притежава лозя. Ако двама гърци се женят на някой гръцки остров, поканата важи автоматично за цялото население, което приижда, за да се чукне с чаша вино за здравето на младите. В съзнанието на тези хора няма такова нещо като „неканени гости“. Майката на момичето не си прави труда да изпраща покани с позлатени инициали в долния ляв ъгъл, не само защото никой няма да ѝ отговори, но и защото е сигурна, че всеки ще се отбие.

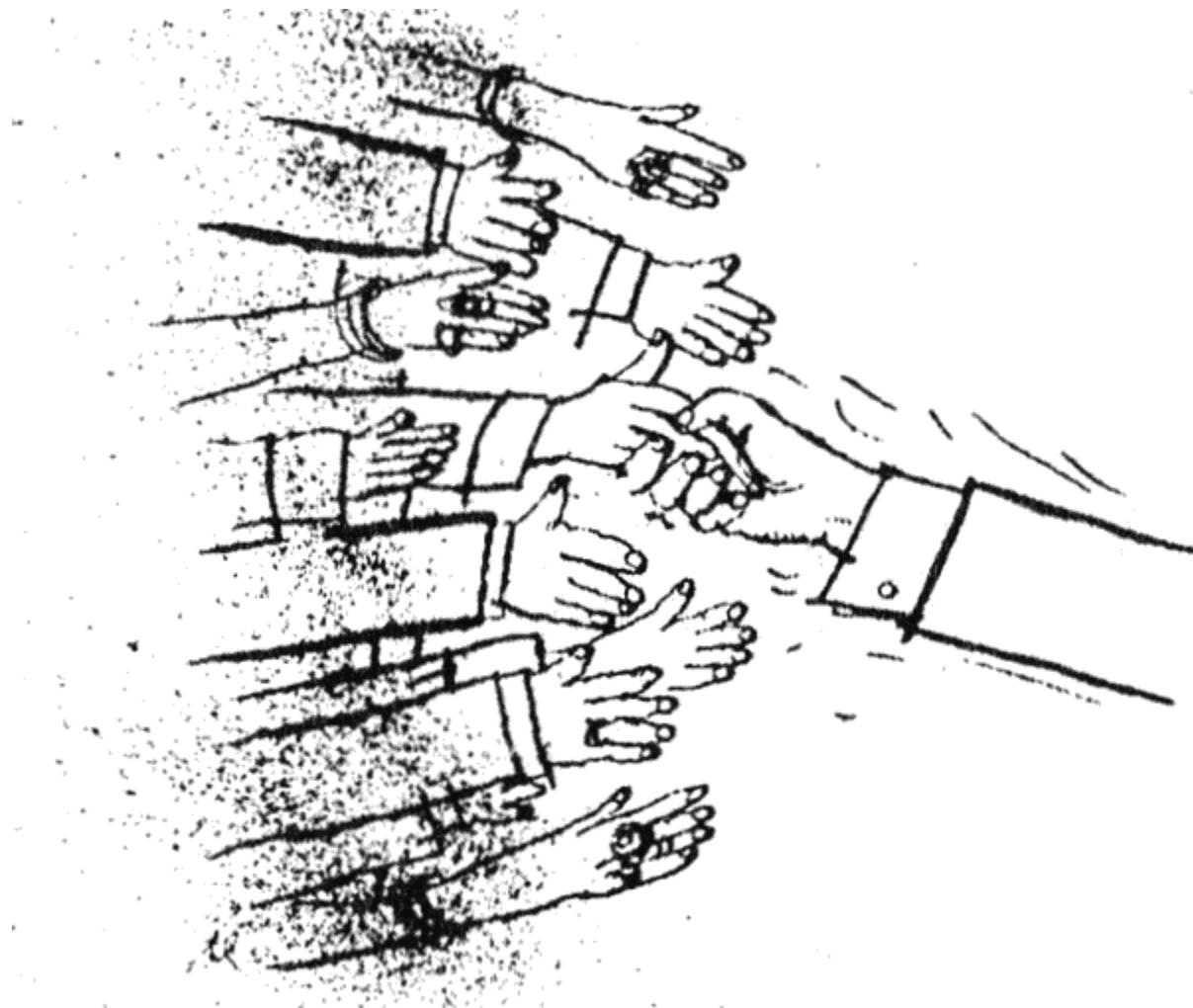
Друга съществена разлика в обичаите на нашите две велики нации е, че в Гърция е напълно излишно да наемаш градинска палатка, тъй като на онази географска ширина е почти невъзможно да завали внезапно дъжд, особено в средата на лятото, което трае близо десет месеца. Там всеки може да е синоптик.

Вечерта преди сватбата Христина напомнила на съпруга си, че тъй като ще е домакин, може би няма да е зле да се въздържа от пиене. Все някой трябва да следи за това нещо да не се пропусне, особено като се има предвид с какво се занимава младоженецът. Макар и неохотно, Джордж се съгласил.

Сватбената церемония се провела в малката селска църква, която било претъпкана много преди началото на вечерната служба. С присъщото му благородство Джордж приел ролята на домакин на едно толкова мащабно събитие. Гледал, изпълнен с гордост, как любимата му племенница и нейният любим влизат в свещен съюз. Макар Изабела да била скрита зад воал от бяла дантела, нейната хубост отдавна била призната от младежите на острова. Годеникът й Алексис Кулукундис бил висок и строен младеж, по чийто кръст още не личало, че е наследник на собственик на обширни лозя.

И при гърците, и при англичаните има църковна служба, но тук приликите свършват. Церемонията се извършва от брадати свещеници, накичени с дълги златисти одеяди и високи черни шапки. Сладникав аромат на тамян от полюляващи се кадилници изпълва черквата, докато свещеникът с най-дългата брада ръководи церемонията под акомпанимента на изпети под нос псалми и молитви.

Джордж и Христина били сред първите, които напуснали църквата след края на службата, за да се приберат час по-скоро и да посрещнат първите гости.



Джордж трябва да бе стиснал ръцете на поне двеста души, когато шумните приятели на младоженеца обявили пристигането на младите господин и госпожа Кулукундис с гърмене на пищови — гръцка

традиция, която трудно ще се съвмести с английската морава и е абсурд да се осъществи в залата на едно кметство.

С изключение на най-близките роднини и гостите, за които предварително се знаело, че ще седнат около дългата маса встрани от дансинга, Джордж познавал твърде малко от присъстващите.

Неговото място било начало на масата, от дясната му страна седяла Изабела, а от лявата — Алексис. Щом всички се настанили, започнали да пристигат блюда, претрупани с храна, а виното се леело сякаш се провеждала разгулна оргия, а не сватба на малък остров. Но защо ли се учудвам, нали богът на виното Бакхус е грък?

Когато в далечината се разнесъл камбанен звън, отбелязващ настъпването на единайсет часа, Джордж намекнал на кума, че е време за неговата реч. За разлика от Джордж кумът бил пиян и, естествено, на другата сутрин не помнел и дума от онова, което казал. След него станал да говори младоженецът, който се опитал да изрази колко е щастлив, че се е оженил за такова момиче. Отново приятелите му огласили нощта с изстрели от пистолетите си.

Последен се изправил Джордж. Било късно и гостите гледали умолително домакина на тържеството. Като видял колко бутилки вече се търкаляли по масата, той се задоволил с кратко обръщение към младоженците, на които пожелал благословено бъдеще — според традицията начин да пожелаеш много деца. След това приканил тези, които още можели да се държат на краката си, да се изправят, за да пият за здравето на младоженеца и булката. „Изабела и Алексис“, крещели всички, в твърде нестроен хор.

Щом аплодисментите и виковете стихнали, оркестърът подхванал първата мелодия. Младоженецът станал и повел своята жена на първия им танц. Стъпването им на дансинга било приветствано от нов залп. След тях на дансинга стъпили и родителите на Алексис, и Джордж и Христина.

Джордж танцуval с жена си, с младоженката и с майката на младоженеца, след което се отправил към мястото си начало на масата, а по пътя продължил да се здрависва с десетките гости, които искали да му благодарят за тържеството.

Най-сетне и той можел да си налее чаша червено вино — нали вече бил приключил с официалните си задължения? В този миг се появил старецът.



Джордж го зърнал да седи самичък на входа на градината и мигом скочил да го посрещне. Оставил чашата на масата, и прекосил моравата, за да приветства неочеквания гост.

Андреас Николаидис се опирал тежко на двета си бастуна. На Джордж не му се искало дори да си представи колко усилия е коствало на възрастния мъж да изкачи стръмния хълм от малката си къща, построена на същия този склон. Джордж се поклонил ниско и приветстввал човека, превърнал се в легенда за Кефалония и за Атина, макар никога да не бил напускал острова. Питали го защо и той отговарял неизменно:

— Защо му е на някого да напуска Рая?

Когато през 1942 година остров Кефалония бил окупиран от германците, Андреас Николаидис, тогава двайсет и три годишен, избягал на хълмовете и оглавил съпротивата. Докато траела окупацията, за главата му била обявена висока награда, но той останал в планините и също като Александър не се върнал, докато враговете не били прогонени далеч от родните земи.

Щом през 1945 година мирът бил провъзгласен, Андреас се приbral победоносно и станал кмет на Кефалония, пост, който заемал цели трийсет години. Сега, вече на повече от осемдесет години, нямало семейство на острова, което да не му било задължено по някакъв начин. Малко били тези, с които не го свързвало роднинство.

— Добър вечер, господине — поздравил го Джордж. — Голяма чест е за нас да ви видим на сватбата на моята племенница.

— Честта е по-скоро за мен — отговорил Андреас. — Дядото на вашата племенница се би редом с мен и загина пред очите ми. А и е привилегия за един стар човек — намигнал той дяволито — да целува всяка младоженка на този остров.

Джордж внимателно подкрепил стареца покрай дансинга по посока на голямата маса. Гостите спирали да танцуват, за да го поздравят. По настояване на Джордж Андреас бил настанен на неговото място начело на масата. Така че да седне между двамата младоженци. Старецът се опитал да откаже, но после приел. А когато Изабела го видяла до себе си, избухнала в радостни сълзи и прегърнала сърдечно възрастния мъж.

— Присъствието ви прави нашата сватба съвършена — хълцала тя.

Андреас се усмихнал и прошепнал на Джордж:

— Щеше ми се като бях млад, присъствието ми да имаше същото въздействие върху жените.

Джордж оставил младите да си говорят с възрастния мъж и отишъл да донесе блюдо с подбрани храни за изтъкнатия гост. Взел и една бутилка от виното, което собственият му баща му подарил в деня на сватбата му. Натоварен с всичко това, той се обърнал, за да го занесе на госта, и в този момент камбаните на черквата отбрали дванайсет удара — началото на новия ден.

За пореден път тази вечер младежите на дансинга изстреляли залп във въздуха с оръжието си. Джордж сърчил чело, но се сетил за собствената си младост. С чинията в едната ръка и с бутилката специално вино в другата, той си проправял път между гостите към челното място на масата, заето сега от Andreas Nikolaidis.

Най-неочаквано един от младежите, който очевидно бил пил повече от необходимото, се спънал неволно в ръба на дансинга в момента, когато изстрелявал последния пълнител на своето оръжие. Джордж се вцепенил от ужас, виждайки как старецът се свива на стола, а главата му клюмва на масата. Джордж пуснал блюдото с храна и бутилката на тревата и в този момент проехтял писъкът на булката. Затичал се към масата, но вече било твърде късно. Andreas Nikolaidis бил мъртъв.

Веселото тържество се превърнало за секунди в тревожен кошер — едни плачели, други пищели, а някои падали на колене, но повечето мълчали вцепенени, неспособни да реагират на случващото се.

Джордж се навел над тялото и вдигнал стареца на ръце. Понесъл го през моравата, а гостите се отдръпвали встриani и с наведени глави образували шпалир.

Джордж току-що бе наддавал до пет хиляди лири за два билета за мюзикъл в Уест Енд, когато завърши разказа си за Andreas Nikolaidis.

— Твърди се, че Andreas е спасил живота на всеки един от жителите на този остров — въздъхна той и вдигна чаша в памет на този забележителен старец. Замълча за миг и додаде: — Включително и моя.

[1] Курорт в Южна Франция. — Б.пр. ↑

ПОЛИЦЕЙСКИЯТ НАЧАЛНИК



— Защо иска да ме види? — попита полицейският началник.

— По личен въпрос.

— Кога е излязъл от затвора?

Секретарката отново погледна папката с досието на Радж Малик.

— Преди шест седмици — отвърна тя.

Нареш Кумар се изправи, бутна стола си назад и закрачи из стаята — обичайна реакция, когато се налагаше да обмисли някой проблем. Беше си внушил — донякъде успешно, — че редовното обхождане на кабинета представлява един вид гимнастика. Отдавна бяха отминали дните, когато имаше сили следобед да поиграе хокей, привечер да се разкърши с два-три гейма скуюш, след което на бегом да се върне в участъка. Всяко повишение добавяше нова сребърна нашивка на еполетите и поредните пет-шест сантиметра към талията му.

— Като се пенсионирам, ще имам повече време и пак ще започна да тренирам — често се заканваше той пред заместника си Анил Кан. И двамата се преструваха, че вярват на изречените думи.

Полицейският началник спря пред прозореца и погледна към оживените улици на Мумбай четиринайсет етажа по-долу: десет милиона жители — от най-бедни до най-богати. А той бе призван да поддържа реда сред тая пъстра гмеж от мизерни просяци до милионери. Неговият предшественик си бе отишъл с думите: „В най-добрая случай ти остава надеждата да не прекипи врящият чайник.“ След по-малко от година, когато на свой ред предадеше поста на своя заместник, той щеше да му завещае същия съвет.

Нареш Кумар цял живот бе изкаран в полицията — също като баща си. Най-много му допадаше непредсказуемостта на тази работа. Ето и днес не мина без изненади, макар че много неща се бяха променили от времето, когато можеше да перне някое хлапе зад ухoto, ако го хване да краде манго. Днес беше друго: аха да посегнеш, и родителите те правят на съд за побой, а детето заявява, че има нужда от психиатър. За негов късмет заместникът му Анил Кан се бе примирил, че пукотевицата по улиците, наркопласъорите и борбата с тероризма са неизменна част от живота на съвременния полицай.



Началникът отново се замисли за Радж Малик, когото бе пращал в затвора на три пъти за последните трийсет години. Как така му бе хрумнало да поискава да го види? Имаше само един начин да си отговори на този въпрос. Той отново се обръна към секретарката си.

— Запиши Малик в графика ми, но за не повече от петнайсет минути.

Полицейският началник си спомни, че се е съгласил да приеме Малик, едва няколко минути преди определената среща, когато секретарката сложи досието на бюрото му.

— Ако закъсне и една минута, няма да получи друга възможност — отсече Кумар.

— Той е в чакалнята, господин началник — отвърна момичето.

Кумар се намръщи и разтвори папката. Зачете се в написаното за престъпната дейност на Малик, макар повечето да му бе известно, защото на два пъти лично го бе арестувал — веднъж като сержант детектив и втория път като току-що повишен в чин инспектор.

Малик бе лежал за финансови престъпления, макар че като нищо можеше да си намери добре платена спокойна работа. За беда на младини бе открил, че притежава чар и вродена склонност да подвежда лековерните, особено стари дами, и да измъква големи суми, и то без особено усилие.

Първата му измама бе обичайна за Мумбай. Достатъчно бе да си набави малка печатарска преса и фирмени бланки. Състави списък с вдовици, следейки всекидневно некролозите в „Мумбай Таймс“, и ето че бе готов да започне своя бизнес. Специализира се в продажбата на акции на несъществуващи чуждоземни компании и се радваше на приличен доход, докато не попадна на вдовицата на колега мошеник.

Последва обвинение и Малик призна, че е спечелил над един миллион рупии, но полицейският началник подозираше, че сумата е много по-голяма. В края на краищата коя вдовица би признала, че се е поддала на чара на Малик? Измамникът бе осъден да лежи пет години в затвора „Пуне“ и Кумар не чу за него близо десет години.

За втори път Малик се озова в затвора заради продажба на апартаменти в луксозен блок, планиран да бъде построен върху блато. Този път съдията му даде седем години. Измина още едно десетилетие.

Третото провинение на Малик, плод на още по-голяма изобретателност, получи съответно още по-голяма присъда. Беше се обявил за брокер по застраховки „Живот“. За жалост никой така и не бе получил възвръщаемост срещу вложението — освен самият Малик, разбира се.

Адвокатът изрази предположението, че клиентът му е спечелил не повече от дванайсет милиона рупии, но тъй като много малка част от тази сума бе в наличност, за да бъде разпределена сред все още

живите наивници, съдията реши, че дванайсет години затвор е справедлива лихва върху въпросните полици.

Полицейският началник отгърна и последната страница, ала все още недоумяваше защо Малик бе пожелал да се срещнат. Той натисна копчето под бюрото си, за да даде знак на секретарката, че е готов да приеме следващия посетител.

После вдигна поглед към отварящата се врата. Човекът насреща му изглеждаше само смътно познат. Малик трябва да бе десетина години по-млад от него самия, но всеки би ги взел за връстници. В досието бе записано, че е висок около метър и седемдесет и пет и тежи осемдесет и пет килограма, но влезлият не отговаряше на това описание.

Лицето на доскорошния затворник бе сухо и сбръчкано, а поради прегърбената стойка изглеждаше дребен и съсухрен. Половин живот в затвора бе сложил своя отпечатък. Беше облечен с бяла риза, протрита на ръкавите и яката, и възголям костюм, който като че ли много отдавна му е бил по мярка. Това съвсем не бе самоувереният младеж, арестуван от полицейския началник за пръв път преди повече от трийсет години, който имаше готов отговор на всички въпроси.

С плаха усмивка Малик застана пред началник Кумар.



— Благодаря, че се съгласихте да ме приемете, господин началник — тихо рече той. Дори гласът му звучеше като на съсухрен старец.

Началникът кимна и посочи стола пред бюрото си.

— Предстои ми тежък ден, Малик — заяви, — тъй че говори направо.

— Разбира се, сър — отвърна онзи още преди да седне. — Въпросът е, че си търся работа.

Кумар бе обмислил множество варианти за причината на това посещение, но търсенето на работа не фигурираше сред тях.

— Не бързайте да се смеете — продължи Малик. — Моля, позволете да изложа молбата си.

Началникът се облегна назад в стола си и долепи пръсти и длани, все едно в безмълвна молитва.

— Твърде много години от живота си прекарах в затвора — поде Малик и мълкна. След малко продължи: — Наскоро навърших петдесет и мога да ви уверя, че нямам намерение отново да попадна зад решетките.

Началникът кимна, но оставил репликата без коментар.

— Миналата година, господин началник, вие произнесохте реч пред годишното събрание на Търговската камара на Мумбай. Прочетох я в „Таймс“ с огромен интерес. Изразихте мнение, че водещите бизнесмени в този град трябва да положат усилия да наемат на работа хора, излежали присъдата си — да им дадат втори шанс, това бяха думите ви, — защото в противен случай те много лесно биха се върнали към предишните си престъпни навици. Смея да кажа, че бях напълно съгласен с вас.

— Не забравяй — прекъсна го Кумар, — че имах предвид само нарушители с първо провинение.

— Именно — невъзмутимо контрира Малик на свой ред. — Щом виждате техния проблем, представете си с какво се сблъсквам аз, когато потърся работа. — Той мълкна и оправи вратовръзката си, преди да продължи: — Ако сте говорили от сърце, то тогава би трябвало сам да се вслушате в думите си и да дадете пример.

— Какво точно си намислил? — недоумяваше началникът. — Ясно е, че нямаш квалификация за полицай.

Малик не се засегна от сарказма и дръзко продължи:

— В същия вестник, който помести речта ви, имаше обява за чиновническо място в архива. На младини първата ми работа бе в компания за превози „Пи енд Оу“ в кантората им в този град. Ако направите проверка, ще се уверите, че съм работил с ентузиазъм и експедитивност и поне в този случай напуснах с безупречно досие.

— Било е преди повече от трийсет години — отбелаяза началникът, добре запознат със съдържанието на папката върху бюрото си.

— Значи ще завърша кариерата си както я започнах — заключи Малик, — като архивар.

Началникът помълча, разсъждавайки върху желанието на бившия затворник. Накрая се приведе напред, сложи ръце върху плата и се произнесе:

— Ще обмисля молбата ти. Секретарката ми знае ли как да се свърже с теб?

— О, да, господин началник — отвърна Малик и се надигна. — Всяка вечер се приютиявам в общежитието на „Младите християни“ на Виктория Стрийт. — Той направи кратка пауза. — Не предвиждам да сменям жилището си в близко бъдеще.

На обяд в офицерския стол началник Кумар осведоми заместника си как е минала срещата с Малик.

Анил Кан прихна да се смее.

— Паднахте в собствения си капан, шефе — съчувствоно рече той.

— Истина е — отвърна началникът и поднесе нова хапка ориз към устата си. — Догодина, като поемеш поста ми, този случай ще ти служи за урок, да внимаваш какво приказваш, особено пред по-голяма аудитория.

— Сериозно ли смятате да го наемете? — учудено попита Кан.

— Има такава вероятност. Защо, не ти ли допада идеята?

— Тази година ви е последна на този пост, сър, оставяте зад гърба си дълги години безупречна професионална служба. Защо да рискувате да опетните репутацията си?

— Боя се, че излишно драматизираш — рече началникът. — Говорим за един съкрушен човек, както щеше да се увериш, ако бе присъствал на срещата.

— Престъпникът си е престъпник — настоя Кан, — тъй че пак ви питам, защо да поемате този риск?

— Може би защото така е редно при дадените обстоятелства — отвърна началникът. — Ако отхвърля молбата на Малик, нима ще дочакам отново да се вслушат в мнението ми?

— Все пак работата в архива е деликатна — не се даваше Кан. — Малик ще получи достъп до сведения, предназначени единствено за хора с доказана дискретност.

— Мислих по въпроса, Кан. Имаме два архива: един в сградата на участъка, в който, както правилно отбеляза, се трупа информация от деликатно естество, и друг в покрайнините на града, предназначен за приключени случаи, останали неразгадани или просто изоставени.

— И все пак на ваше място не бих рискувал — заключи Кан, като подпра ножа и вилицата си на ръба на чинията.

— Ограничих риска до минимум — обяви началникът. — Малик ще постъпи на едномесечен пробен срок. Ще определя човек да го следи отблизо и да ми докладва. Прекрачи ли границата дори и със сантиметър, ще си иде там, откъдето е дошъл.

— И все пак не ви съветвам — рече мрачно Кан.

В първия ден от месеца Радж Малик се яви на работа в архива на полицията на Махатма Драйв 47 в покрайнините на града. Работното му време започваше в осем и завършваше в шест вечерта, шест дни в седмицата, срещу което му бе определена заплата от 900 рупии на месец. Задълженията му предвиждаха да обикаля отдалечените от центъра полицейски участъци с велосипеда си и да събира папките по изоставени случаи, които трябваше да предаде на своя надзорник, който ги описваше и складираше в приземието, където едва ли някой щеше да ги потърси.

В края на първия месец отговорникът докладва на началника както му бе поръчано.

— Де да имах поне десет души като Малик — рече той. — За разлика от младоците винаги идва в точния час, не проточва времето за почивка и никога не хленчи, ако му възложиш задача извън задълженията му. С ваше позволение — добави човекът, — ще предложа да вдигнем заплатата му на хиляда рупии на месец.

При следващия доклад отговорникът беше още по-възторжен:

— Миналата седмица останах с човек по-малко, един от хората ми се разброя. Малик пое част от задълженията му и някак успя да върши и своята работа.

В края на третия месец отзивите за новоназначения бяха толкова ласкови, че когато на ежегодния обяд на Мумбайския ротариански клуб началникът се обърна към събралите се, той призова членовете да протегнат ръка на прегрешилите и дори ги увери, че сам е успял да

докаже своята теория. Ако се даде на нарушителите втори шанс, те няма да прибегнат до престъпление.

На следващия ден „Мумбай Таймс“ излезе със заглавие:

ПОЛИЦЕЙСКИ НАЧАЛНИК ДАВА ПРИМЕР

Позицията на Кумар бе разяснена надълго и нашироко, беше поместена и снимка на Радж Малик с надпис „разкаял се нарушител“. Началникът оставил статията на бюрото на заместника си.

* * *

Малик изчака отговорникът да излезе в обедна почивка. Той имаше навика точно в дванайсет да се отправя към дома си, където прекарваше един час със своята съпруга. Малик проследи колата на шефа, докато изчезне от поглед, след което слезе в приземието. Сложи купчина още невписани документи в края на плота — в случай че някой неочаквано се появи и попита какво прави тук.

Следващата му цел бяха дървените шкафове, монтирани един върху друг. Той приклекна и извади папка от най-долния. За девет месеца бе стигнал до буквата П, но не бе попаднал на идеалния кандидат. Предишната седмица се бе запознал с десетки престъпници с името Пател, но ги бе отхвърлил като неподходящи за неговата цел. Ала ето че попадна на поредния с това име и с инициали Х. Х.

Малик извади дебелата папка, сложи я на плота и бавно запрелиства страниците. Не му бе нужно да чете повторно, за да се увери, че е ударил джакпота.

Той си записа името, адреса и телефона, после върна папката на място. Усмихна се. В почивката за чай щеше да позвъни и да си уговори среща с господин Х. Х. Пател.

До деня, в който излизаше в пенсия, оставаха само няколко седмици и началникът напълно бе забравил своето протеже. И ето че му позвъни господин Х. Х. Пател, виден банкер, с молба възможно най-скоро да се срещнат — по личен въпрос.

Началник Кумар смяташе Х. Х. не само за свой приятел, но и за човек достоен във всяко едно отношение, който не би искал неотложна

среща без причина.

Кумар се изправи, когато посетителят отвори вратата. Предложи му удобен стол в единия ъгъл на стаята и натисна копчето под бюрото си. След секунди секретарката му се появи с чай и чинийка бисквити. След нея влезе заместник-началникът.

— Реших, че е разумно и Анил Кан да присъства — отбеляза Кумар. — Без друго скоро той ще поеме моя пост.

— Чувал съм все хубави отзиви за вас — рече господин Пател и топло стисна ръката на заместника. — Радвам се, че успяхте да дойдете.

Секретарката сервира чая и излезе. В момента, в който вратата се затвори, началник Кумар започна направо:

— Поискахте спешна среща по личен въпрос, приятелю.

— Да — отвърна Пател. — Трябва да знаете, че вчера ме посети един човек, който твърди, че работи за вас.

Началникът вдигна вежди.

— Името му е Радж Малик.

— Начинаещ чиновник в...

— Изрично ме предупреди, че идва на частно посещение.

Началникът започна да потупва с длан подлакътника на стола си.

— Та този Малик ме уведоми — продължи Пател, — че притежавате документи, според които ме разследвате за пране на пари.

— Стара работа — добродушно откликна началникът. — След единайсети септември министърът на вътрешните работи ми възложи да проучва всички сдружения, които управяват големи суми пари в брой. Включително казина, пунктове за залагания, а във вашия случай — Мумбайската банка. Човек от екипа ми разпита главния ви касиер и му даде указания за какво да следи. Аз лично подписах удостовериението, че вашата компания е чиста.

— Спомням си, че ме уведомихте, и все пак вашият приятел Малик...

— Не ми е приятел.

— ... недвусмислено намекна, че може да уреди досието да бъде унищожено. — Пател направи кратка пауза. — Срещу малка компенсация — добави той.

— Това ли бяха думите му? — възкликна Кумар и едва не скочи от стола си.

— Колко малка? — спокойно попита заместникът.

— Десет милиона рупии — отвърна Пател.

— Не знам какво да кажа... — промърмори началникът.

— Не казвайте нищо — спря го банкерът. — Дори през ум не ми е минавало, че сте замесен в подобна глупост. Същото заявих и на Малик.

— За което съм ви признателен — въздъхна началникът.

— Няма за какво — спря го Пател, — но се боя, че някой не тъй благоразположен човек... Нали разбирате, посещението е направено в момент, когато предстои да се пенсионирате... — Банкерът отново се поколеба. — Ако пресата надуши тая история, истината лесно може да бъде изопачена.

— Благодарен съм ви за загрижеността и най-вече защото ме уведомявате така скоро — увери го Кумар. — Ще ви бъда вечно задължен.

— Държа преди всичко да получите дължимата признателност от жителите на този град — заяви Пател — и да се оттеглите с гордост, а не със съпровождащи името ви въпросителни, които, както добре знаем, не биха се забравили дълго след пенсионирането ви.

Заместникът кимна в знак на съгласие и гостът се изправи.

— Знаеш ли, Нареш — приятелски се обърна той към началника, — не бих си помислил да приема този проклетник, ако не го беше превъзнесял така възторжено в речта си пред Ротарианския клуб миналия месец. Той дори ми показа статията в „Мумбай Таймс“, затова реших, че идва с твоё знание. — След което господин Пател се обърна към Кан: — Позволете да ви пожелая късмет, когато поемете поста началник. — Стисна ръката му и добави: — Няма да ви е леко да наследите един тъй достоен човек.

Едва сега Кумар си позволи да се усмихне.

— Ей сега се връщам — рече той на заместника си и придружи Пател до вратата.

Заместник-началникът Кан се загледа през прозореца в очакване на шефа си. Взе си бисквитка и предъвквайки хрупкавото тесто, се замисли над няколкото възможности, които се разкриваха. Когато шефът му се върна отново в кабинета си, той вече бе наясно какво трябва да се предприеме. Но дали разполагаше с нужното време, за да убеди шефа си?

— Ще се разпоредя Малик да бъде арестуван и тикнат зад решетките до един час — заяви Кумар и вдигна телефона.

— Питам се, сър — кратко го спря Кан, — дали това е най-уместният начин да действаме... при създалите се обстоятелства.

— Нямам избор — въздъхна началникът и започна да набира.

— И все пак, преди да се впуснете в необратими действия, може би трябва да обмислим как ще се развият нещата... с журналистите.

— Те само това чакат — отбеляза Кумар, оставил слушалката и закрачи из стаята. — Възможностите са само две: или ще призоват да ме обесят като продажен мошеник, или ще ме обявят за най-наивния глупак, достигнал поста началник на полицията. И двата варианта са немислими.

— И все пак си струва да поразсъждаваме — настоя заместник Кан, — защото враговете ви — защото и най-добрите сред нас имат своите врагове — с радост ще приемат версията за подкуп, докато приятелите ви няма да са в състояние да отхвърлят по-дребното обвинение в наивност.

— Нима след четирийсет години служба хората ще повярват...

— Ще повярват каквото пожелаят — отбеляза Кан, потвърждавайки опасенията на шефа си. — А и едва ли ще успеете да вкарате Малик в затвора, преди да получи шанс да се яви като свидетел и да разкаже на света историята през своите очи.

— Кой би повярвал на този стар...

— Няма дим без огън, така ще шушукат в кулоарите на съда, да не говорим какви ще са заглавията по вестниците след показанията на Малик в отговор на въпросите на приятелски настроен адвокат, за когото вие ще сте просто удобно стъпало за издигане в професията.

Кумар запази мълчание, но не спираше да крачи.

— Нека се опитам да позная какви заглавия ще последват кръстосания разпит — предложи Кан. — „Полицейският началник приема подкуп, за да унищожи досие на свой приятел“ — ще гласи материалът в „Таймс“, ала таблоидите сигурно ще прибегнат до по-цветисти изрази: „Гълъбска сума, доставена в кабинета на полицейския началник, за да запуши устата му“ или може би „Началник Кумар наема бивш затворник да му върши мръсната работа“.

— Добре де, разбрах — въздъхна началникът и се отпусна в стола до Кан. — В такъв случай имам ли изход?

— Постъпете както винаги досега. Играйте точно по правилата.
Началникът изгледа подчинения си с недоумение.

— Малик! — извика надзорникът още преди да затвори телефона. — Началник Кумар иска да се явиш незабавно.

— Каза ли защо? — притеснено попита Малик.

— Той няма навика да ми се доверява — отвърна надзорникът, — но те съветвам да побързаш, защото не обича да чака.

— Слушам, сър — отвърна Малик, затвори папката, върху която работеше, и я остави на бюрото на шефа си. После отвори шкафчето си, взе ключовете за веригата на колелото и напусна сградата. Чак навън усети, че здравата трепери. Дали бяха разкрили последната му измама? Без друго не хранеше особени надежди. Освободи веригата и се зае набързо да обмисли развитието на събитията. Да побегне ли, или да приеме съдбата си? Не се очертаваха много възможности за избор. В края на краишата къде можеше да се скрие? А дори да избере бягството, беше въпрос на дни или може би дори на часове да го хванат.

Малик затегна кайшките на педалите и пое към центъра на града. Прашните улици гъмжаха от велосипедисти, коли и пешеходци. Неспирните клаксони, миризмите, жаркото слънце и обичайното оживление бяха свидетелство, че Мумбай не е по-различен от кой да е град по света. Улични търговци тикаха стоките си под носа му, безръки просяци препречваха пътя му. Да признае ли какво е замислил, питаше се Малик.



Измина още няколко метра. Не, нищо не признавай, това беше златното правило, усвоено през дългите години в затвора. Той изви кормилото, за да не налети на изпречилата се насреща му крава, и една не падна.

Изхождай от предположението, че нищо не знаят, докато не те притиснат. Дори тогава отричай докрай. На следващия завой пред очите му се появи сградата на полицейското управление. Ако избереше бягството, сега беше моментът. Той продължи да върти педалите, докато се озова на няколко метра от стълбите, водещи към главния вход. Стисна здраво лостовете на спирачките и колелото колебливо заора в прахта. Малик слезе, преметна веригата с катинарче през парапета и заключи единственото свое притежание. Бавно изкачи

стъпалата, бутна летящата врата и нервно се приближи до receptionията. Каза името си на дежурния офицер. Нищо чудно да беше станала никаква грешка.

— Идвам по уговорка...

— Знам — строго рече дежурният, без дори да поглежда в списъка на посетителите за деня. — Началникът те очаква. Кабинетът му е на четиринайсетия етаж.

Малик се обърна и тръгна към асансьорите с усещането, че онзи не го изпуска от поглед. Това бе последният му шанс да избяга, осъзна той миг преди да се отвори вратата на асансьора. Пристипи в претъпканата кабина, която спря на няколко пъти, преди да достигне четиринайсетия етаж. Малик вече плуваше в пот и причината не бе нито в тясното пространство, нито в липсата на климатик.

Най-сетне вратата се отвори. Единствено на този етаж дебел килим заглушаваше стъпките по коридора. Малик се огледа и си припомни последното си посещение. Бавно продължи към кабинета в дъното. На вратата с дебели метални букви бе изписано НАЧАЛНИК.

Малик тихо почука — може пък никакъв неотложен проблем да бе накарал началника да напусне кабинета си. Отвътре се чу женски глас, който го подканя да влезе. Секретарката седеше зад бюрото си и тракаше по клавиатурата с бясна скорост. Спря в момента, когато зърна Малик.

— Началникът ви очаква — отсече тя. Не се усмихна, не се и намръщи, когато стана от стола си. Може би просто не беше наясно какво го очаква вътре. Момичето изчезна зад никаква врата и скоро се върна. — Началникът е готов да ви приеме, господин Малик.

И задържа вратата отворена.

Малик влезе в кабинета и завари полицейския началник седнал зад бюрото, погълнат от съдържанието на разтворена папка. След миг вдигна глава, погледна посетителя право в очите и каза:

— Седни, Малик. — Не го назова с малкото му име, нито сложи „господин“ пред фамилията му. Просто Малик.

Бившият затворник плахо приседна на стола срещу бюрото. Запази мълчание, стараейки се да прикрие нервността си, докато с очи проследяваше как секундната стрелка на часовника направи един пълен оборот.

— Малик — рече началникът и вдигна очи. — Тъкмо преглеждах годишния доклад на твоя надзорник.

Малик продължи да мълчи, макар да усети как струйка пот се плъзва от челото към носа му.

Началникът отново сведе глава.

— Много се хвали от теб — продължи той мисълта си. — Ще призная, че не хранех особени надежди, когато преди година седеше на същия този стол. — Кумар вдигна глава и се усмихна. — Всъщност предлага те за повишение.

— Повишение? — невярващо повтори Малик.

— Едва ли ще стане толкова лесно, тъй като в момента няма много подходящи свободни места. И все пак смяtam, че открих пост, който идеално подхожда на специфичните ти умения.

— Благодаря ви — рече Малик и най-сетне си позволи да се отпусне.

— Има едно свободно място — продължи началникът и отвори друга папка. — Помощник в градската морга. — Той извади един лист и започна да чете. — Задълженията включват изстъргване на кръвта от плочките по стените и пода след всяка аутопсия. Миризмата не била особено приятна, но за служителите са закупени маски, пък и сигурно след време човек свиква. — Началникът продължаваше да се усмихва.

— Назначението носи ранг на помощник-отговорник и съответно увеличение на заплатата. Предлагат се и други бонуси, включително самостоятелна стая точно над моргата, тъй че няма да ти се налага да ползваш услугите на „Християнската младеж“. — Кумар направи пауза. — Задържиш ли се на този пост, докато навършиш шейсет, ще имаш право и на скромна пенсия. — Сега вече началникът затвори папката и погледна посетителя в очите. — Някакви въпроси?

— Само един, господин началник — рече Малик. — Разполагам ли с друга възможност?

— О да — отвърна Кумар. — Можеш да прекараш остатъка от живота си в затвора.

ПРЕЗ ОЧИТЕ НА ЛЮБОВТА



Бяха ходили заедно на училище наистина, но с това се изчерпваше приликата помежду им.

Джан Лоренцо Веничи се прояви като изпълнително дете още на пет годинки, когато тръгна на забавачка, докато Паоло Кастели закъсня за първия учебен час и впоследствие това му стана навик.

В класната стая, където четеше от учебника, пишеше съчинения и излизаше на дъската да го изпитват, Джан Лоренцо се чувстваше у дома си и успяваше да засенчи връстниците си. Паоло постигаше същия успех на футболното игрище със способността си рязко да сменя ритъма, да финтира и изневиделица да вкарва голове, изненадвайки и сътборниците си, и противника. Двете момчета продължиха в „Света Сесилия“, най-престижната гимназия в Рим, където проявиха дарбите си пред по-широва аудитория.

Безгрижното юношество отмина и те останаха в столицата: Джан Лоренцо продължи в най-стария университет на страната, а Паоло — като нападател в най-стария футболен клуб. Движеха се в различни кръгове, но никак успяваха да се държат в течение как напредва другият. Джан Лоренцо жънеше успехи в една област, Паоло в друга, ала и двамата постигаха целите си.

Джан Лоренцо се дипломира и започна работа при баща си в галерия „Веничи“, като се зае да извлече практическа полза от своите познания с желанието да надмине баща си и да стане най-уважаваният познавач на изобразителното изкуство в Италия.

По същото време Паоло бе излъчен за капитан на „Рома“. Окуражаван от възгласите и преклонението на почитателите си, той изведе отбора начело в шампионата и му спечели европейска слава. Достатъчно бе Джан Лоренцо да прелисти кой да е вестник, за да се осведоми за успехите на своя бивш съученик, а от клюкарските колонки научаваше за поредната красавица, появила се редом с него: още една разлика помежду им.

Джан Лоренцо бързо откри, че за да си изгради стабилна репутация в избраното поприще, не бива да разчита на случаен пробив, а по-скоро на задълбочени проучвания, съчетани с разумна преценка. От баща си бе наследил двете най-важни оръжия от арсенала на галериста — наблюдателност и нюх. Антонио Веничи бе научил сина си не само как, но и къде да гледа, за да открие някой шедъровър. Старецът приемаше да посредничи при покупката и продажбата само на безспорни шедъври на ренесансовата живопис и скулптура, които изобщо не биха се появили на пазара. Единствено най-ярките

произведения на изящното изкуство бяха в състояние да го накарат да прекрачи вън от галерията. Синът тръгна по пътя на баща си. Когато пое бизнеса, галерията купуваше и продаваше не повече от три-четири картини на година, ала тези шедьоври сменяха своя притежател срещу суми, съизмерими с тези за привличането на поредния нападател в „Рома“. След четирийсет години в бизнеса бащата на Джон Лоренцо беше наясно не само кои са притежателите на най-ценните колекции, но и — което бе още по-важно — кои от тях са склонни или по-скоро принудени да се разделят с някой и друг шедьовър.

Навлизайки в тънкостите на занаята, Джан Лоренцо бе така потънал в работа, че пропусна новината за контузията на Паоло Кастели в мача за европейската купа срещу отбора на Испания. Травмата изпрати Паоло на скамейката при резервите и го лиши от вниманието на журналистите, когато стана ясно, че е настъпил моментът да бъде продаден.

Паоло слезе от световната сцена тъкмо когато Джан Лоренцо стъпи на нея — той предприе обиколка из Европа в търсене на най-редки гениални творения, което, ако се увенчаеше с успех, го караше да предприеме ново дирене — този път на човек, достатъчно състоятелен, за да си купи въпросната творба.



Джан Лоренцо често се чудеше какво се е случило с Паоло, след като приключи футболната му кариера, тъй като пресата вече не следеше всяка негова стъпка. За годежа му обаче научи още на другия ден.

Изборът му на спътница в живота отново го изведе на първите страници.

Анджелина Порчели бе единствена дъщеря на Масимо Порчели, президент на футболния клуб „Рома“ и председател на борда на директорите на „Улитокс“, най-голямата фармацевтична компания в

Италия. „Равностоен брак в тежката категория“ — гласеше заглавието в един таблоид.

Джан Лоренцо отгърна на трета страница, за да прочете какво се крие зад тази бомбастична фраза. Бъдещата съпруга на Паоло се оказа с ръст от 185 сантиметра. Подходяща височина за манекенка, ще си кажете навярно, но аналогията би трябвало да свърши дотук по простата причина, че другият показател, привлякъл интереса на репортерите, бе теглото на Анджелина. То варираше между 150 (според традиционните издания) до 175 килограма (според таблоайдите).

Виж, снимката е друго нещо — тя струва повече от хиляда думи. Джан Лоренцо старательно разгледа няколко снимки на Анджелина и заключи, че единствен Рубенс би я взел за модел. Дизайнери от Милано, стилисти от Париж, бижутери от Лондон, да не говорим за кавалкадата лични треньори по фитнес, диетолози и масажисти бяха положили неимоверни усилия, но така и не бяха успели да превърнат пухкавата фея от приказките в примабалерина. Въпреки добронамереното — а в някои случаи и не тъй добронамерено — старание на фотографите, те успяваха единствено да подчертаят видимата разлика между нея и годеника ѝ, особено на общите снимки. Очевидно вторачена в размерите на Анджелина, италианската преса не откри нищо друго интересно в нея.

Джан Лоренцо отгърна на страниците, посветени на изкуство, и напълно забрави за Паоло. На другия ден обаче, когато се появи в галерията и влезе в кабинета си, секретарката му връчи голяма картичка, изписана със златни букви. Ето какво прочете Джан Лоренцо:

Синьор Масимо Порчели има удоволствието да покани

ДЖАН ЛОРЕНЦО ВЕНИЧИ

на сватбеното тържество на дъщеря си Анджелина и
синьор Паоло Кастели във Вила Боргезе

Шест седмици по-късно Джан Лоренцо се присъедини към хиляда отбрани гости в градината на Вила Боргезе. Скоро стана ясно, че синьор Порчели е твърдо решен сватбата на неговото единствено дете да остави незабравим спомен не само у булката, но и у всички присъстващи.

Градината, разположена на един от седемте хълма над града, и внушителната постройка в ръждивокафяво и бледожълто създаваха у гостите чувството, че са попаднали в приказка. Джон Лоренцо направи обстойна обиколка, разгледа скулптурите и фонтаните, срещна стари приятели и връстници, с които не се бе виждал от години. Двайсетина минути преди началото на церемонията се появиха прислужници с бели перуки и ливреи — дълги сини сака, обточени със златни галони, — които подканаха гостите да заемат местата си в розовата градина.

Джан Лоренцо се присъедини към тълпата, отправила се към насокро поставените в полукръг амфитеатрално наредени пейки, обрънати към издигнат подиум с олтар в средата; разположението наподобяваше футболен стадион, където в неделя следобед се разиграва съвсем различен спектакъл. С окото на познавач Джан Лоренцо обхвана вълшебната гледка към Рим, още по-ослепителна заради присъствието на не една и две красиви жени, облечени в тоалети, с които вероятно се появяваха за пръв — а може би в отделни случаи и за последен — път. Придружаваха ги елегантни мъже във фракове и бели ризи, у които желанието да направят впечатление се ограничаваше единствено до избора на ярка по-тясна или по-широка вратоворъзка. Джан Лоренцо разпозна видни политици, индустриси, актьори, светски мъже, както и мнозина от някогашните сътборници на Паоло.

Следващият актьор, който се появи на сцената, бе самият Паоло, придружен от своя кум — известен футболист, чието име Джан Лоренцо не успя да си спомни. Когато младоженецът мина по тревата и се качи на подиума, Джан Лоренцо за пореден път си даде сметка защо жените не успяваха да откъснат очи от него. Паоло зае мястото си отдясно на олтара в очакване на булката.

Струнен оркестър от четирийсет музиканти, дискретно настанени сред дърветата зад олтара, поде въстъпителните акорди на Менделсоновия сватбен марш. Хилядата гости станаха на крака и

обърнаха взор към булката, която бавно пристъпваше по килима от трева, хванала под ръка гордия си баща.

— Каква красива рокля — отбеляза дамата непосредствено пред Джан Лоренцо.

Той кимна в знак на съгласие, обхвана с поглед несметните дипли персийска коприна, оформящи шлейфа, но също както и останалите премълча единствената очевидна мисъл при тази гледка. Каквото и да говорим, лицето на Анджелина издаваше, че е напълно доволна от своя избор. Тя крачеше към своя любим с пълното съзнание, че много от присъстващите жени с радост биха засели мястото й.

Когато стъпи върху подиума, дъските под краката ѝ проскърцаха. Със сияйна усмивка бъдещият ѝ съпруг направи крачка напред, за да застане до нея. След което двамата се обърнаха към кардинал Монтани, архиепископ на Неапол. Малцина бяха онези, които не успяха да скрият усмивката си, когато кардиналът се обърна към Паоло с въпроса:

— Взимаш ли тази жена за своя съпруга в добро и зло, в богатство и бедност...

Щом церемонията по бракосъчетанието приключи, Джан Лоренцо се отправи към Дългата градина, където предстоеше да сервират обяд. Пиршеството, на което не липсваше шампанско и ризото с трюфели, завърши с шоколадово суфле и „Шато д'Икуем“ — десертно вино, по-ароматно и от коняк. Джан Лоренцо вече едва дишаше, когато Паоло се изправи, за да отвърне на поздравлението на кума.

— Аз съм най-щастливият мъж на земята — заяви той, като се обърна към сияещата булка. — Открих идеалната жена, за която без съмнение ми завиждат до един тук присъстващите свободни мъже. — Джан Лоренцо не бе напълно съгласен с това твърдение, но побърза да пропъди тази неласкова мисъл. — Аз съм първият щастливец — продължи Паоло, — когото Анджелина не отхвърли. Спокоен съм, че повече няма да търся съвършената съпруга, защото я открих. Моля, станете и нека заедно вдигнем тост за Анджелина, моя малък ангел.

Гостите се изправиха като един и повториха „за Анджелина“, някои дори добавиха „за малкия ангел“.

След речите започнаха танците. Вече свиреше друг оркестър, долетял от Ню Орлиънс специално за случая. Анджелина веднъж бе споменала пред баща си, че обича джаз.

Мелодиите преливаха една в друга, шампанското се лееше и ето че булката и младоженецът тръгнаха да поздравят гостите, което даде на Джан Лоренцо възможност да благодари на Паоло и неговата избраница за поканата да присъства на това паметно събитие.

— Медичите биха позеленели от завист — рече той, като се наведе, за да целуне ръка на булката. Анджелина му се усмихна сърдечно, ала не пророни и дума.

— Отсега нататък ще се виждаме по-често — заяви Паоло, преди да отминат нататък. — Анджелина умира за изкуство, дори смята да направи своя колекция.

Малко преди слънцето да се покаже, когато предстоеше да сервират закуска, синьор и синьора Кастели се приготвиха да отпътуват. Хиляда ръце се вдигнаха да им помахат за добър път. Паоло седеше зад волана на най-новото си ферари — не особено подходящ избор с оглед удобството на булката. На летището Паоло се отправи към пистата за частни самолети и спря в непосредствена близост до лиърджета, който очакваше своите двама пътници. Младоженците зарязаха ферарито, качиха се по стълбата и прекрачиха в самолета на татко. Щом затегнаха предпазните колани, отлетяха за Акапулко, първата спирка от сватбеното пътешествие.

Паоло не удържа на думата си и когато новобрачната двойка се завърна от своя меден месец, той не даде знак, че иска да поднови познанството си с Джан Лоренцо. И все пак галеристът успяваше всекидневно да следи подвизите на младото семейство по светските колонки на националните вестници.

След година научи, че се местят във Венеция. Бяха си купили вила, достойна за кориците на блъскавите списания. Джан Лоренцо си каза, че е малко вероятно някога отново да срещне своя бивш съученик.

Когато реши да се оттегли, Антонио Веничи на драго сърце повери семейния бизнес на сина си. Вече собственик на галерията, Джан Лоренцо прекарваше половината си време в пътувания из

Европа, за да открива безценни шедьоври, пред които колекционерите изпадаха в захлас и не дръзваха да се пазарят от страх да не обидят посредника.

Поредното пътуване го изпрати във Венеция, за да види една творба на Каналето, притежание на графиня Ди Палма. Приключила третия си развод и позагубила от красотата си, която би й гарантирала скорошен четвърти брак, дамата бе решила, че ще се наложи да се прости с едно от своите съкровища. Графинята имаше едноединствено изискване: никой да не научи за времененото ѝ финансово затруднение. Всички видни търговци на произведения на изкуството в Италия знаеха за нейните трупащи се дългове и обсаждашите я кредитори. Джан Лоренцо беше благодарен на съдбата, че графинята е избрала именно него за свой довереник.

Той подробно се запозна с немалката колекция на графинята и заключи, че тя умее да подбира не само богати мъже за съпрузи. Когато се споразумяха за цената на картина на Каналето, той изрази надежда, че това може да се окаже началото на дълго и ползотворно сътрудничество.

— Да започнем с вечеря в „Бара на Хари“, скъпи — предложи графинята, щом получи чека.

Джан Лоренцо се колебаеше между еспресо и афогато, когато в заведението влязоха Паоло и Анджелина. Всички присъстващи ги оглеждаха, докато метрдотелът ги настаняваше.

— Ето кой има достатъчно пари да купи цялата ми колекция — прошепна графинята.

— Без съмнение — съгласи се Джан Лоренцо, — но за жалост Паоло колекционира само рядко срещани коли.

— И рядко срещани жени — вметна графинята.

— Не съм наясно какво точно колекционира Анджелина.

— По няколко килограма отгоре всяка година — предположи графинята. — Веднъж гостува в дома на втория ми съпруг и буквально всичко погълна. Когато си тръгна, бяха ни останали само бисквити и чешмяна вода.

— В такъв случай тази вечер можем да получим компенсация — заяви Джан Лоренцо. — Доколкото знам, един от специалитетите тук е забалоне.

Графинята не прояви интерес към десерта. Направи се, че не еоловила намека, и продължи мисълта си:

— Можеш ли да си представиш какви ги вършат тия двамата влеглото?

Джан Лоренцо остана изненадан, че графинята изрече въпроса, който и сам си бе задавал, но никога на глас. Притесни се още повече, когато тя продължи — а сега вече говореше неща, които изобщо не беше и помислял.

— Смяташ ли, че той се качва отгоре ѝ? — Джан Лоренцо оставил въпроса без коментар. — Би било истински подвиг, ала в противен случай тя би го задушила.

Джан Лоренцо нямаше желание да си представи картина, затова отново направи опит да смени темата:

— На времето бяхме съученици, още тогава беше невероятен атлет.

— Друг не би я задоволил — откликна събеседницата му.

— Бях на сватбата им. Грандиозно събитие, но след толкова време той едва ли помни, че съм присъствал.

— Ти би ли се обвързал с такова същество до края на живота си, колкото и пари да ти предлагат? — невъзмутимо продължи графинята.

— Той твърди, че я обожава, нарича я свой малък ангел.

— В такъв случай не ми се ще да се срещна очи в очи с представата му за голям ангел.

— Ако не я обича, винаги може да се разведе.

— Не си познал — възрази графинята. — Очевидно не си чувал за предбрачното им споразумение.

— Наистина не съм — призна Джан Лоренцо, прикривайки любопитството си.

— Също като мен баща ѝ нямаше високо мнение за тоя окуцял футболист. Старият Порчели го накара да подпише споразумение, според което, ако се разведе с дъщеря му, нищо няма да получи. Принуди го да подпише и втори документ, който му забранява да разкрива съдържанието на предбрачното споразумение пред когото и да било, включително и пред Анджелина.

— А ти откъде научи? — недоумяваше Джан Лоренцо.

— Жена като мен, подписала не едно и две подобни споразумения, чува какво ли не.

Джан Лоренцо се засмя и махна за сметката.

— Вече е платена, синьор — рече метрдотелът и кимна към масата на Паоло. — От вашия приятел от училище.

— Много мило от негова страна — вдигна вежди Джан Лоренцо.

— От нейна — напомни му графинята.

— Извини ме за момент. Искам да им благодаря. — Джан Лоренцо стана от мястото си и бавно прекоси пълния ресторант.

— Здравей, какси? — Паоло се бе изправил още преди да стигне до масата им. — Познаваш моя малък ангел, нали? — добави той, като се усмихна на съпругата си. — Нима би могъл да я забравиш?

Джан Лоренцо пое ръката на Анджелина и леко я целуна.

— Никога няма да забравя и вълшебната ви сватба.

— Медичите биха позеленели от завист — рече Анджелина.

Джан Лоренцо леко се поклони, за да отвърне на милия жест.

— Ти вечеря с графиня Ди Палма, нали? — отбеляза Паоло. — Тя има нещо, което моят малък ангел много иска да притежава. Надявам се, че ти е клиентка, а не приятелка, защото когато моят малък ангел поиска нещо, аз съм готов на всичко, за да го получи.

Джан Лоренцо отново предпочете да замълчи. Никога не забравяй, бе казал баща му веднъж, само ресторантърите приключват сделките си в ресторана — когато ти връчат сметката.

— И тъй като в тази област съм пълен невежа — продължаваше да бъбри Паоло, — а ти си всепризнат авторитет, ще те помоля да действаш от името на Анджелина.

— С най-голямо удоволствие — отвърна Джан Лоренцо.

В този момент пред съпругата на Паоло се появи шоколадов трюфел и купичка сметанов сос.

— Чудесно! — заяви Паоло. — Ще се виждаме по-често.



Джан Лоренцо се усмихна и стисна ръката на стария си приятел. Не беше забравил последния път, когато Паоло бе изразил подобно желание. Но в края на краищата хората говорят подобни неща от чиста любезност. Той се обръна към Анджелина и й се поклони, преди да се върне при графинята.

— Време е да тръгваме — рече той, поглеждайки часовника си.
— Иска ми се утре сутрин да хвана първия самолет за Рим.

— Успя ли да продадеш моя Каналето на приятеля си? — попита графинята, като се изправи.

— Не — отвърна Джан Лоренцо и махна към масата на Паоло. — Но той обеща да поддържаме връзка.

— Скоро ли ще се видите?

— Трудно ще се осъществи — призна Джан Лоренцо, — тъй като не ми даде телефона си, а по всяка вероятност синьор и синьора Кастели не фигурират в указателя.

На следващата сутрин Джан Лоренцо взе първия самолет за Рим. Картината щеше да го последва. Още щом прекрачи входа на галерията, секретарката излетя от кабинета му.

— Паоло Кастели вече два пъти звъня — задъхано изрече тя. — Моли за извинение, че не ви е оставил номера си, и попита дали ще бъдете така добър да му звъннете, щом се появите.

Джан Лоренцо спокойно влезе в кабинета си, седна пред бюрото и се опита да събере мислите си. След малко набра номера от листчето, оставено от секретарката. Вдигна иконом, който го прехвърли на секретарка, а тя го свърза с Паоло.

— Откакто си тръгна снощи, моет малък ангел няма миг покой — започна Паоло. — Веднъж е гостувала на графинята и е запозната с прекрасната ѝ колекция. Чуди се дали поводът да вечеряш с тази дама не е...

— Едва ли е разумно да обсъждаме въпроса по телефона — прекъсна го Джан Лоренцо, чийто баща го бе научил и на друго: малко вероятно е да сключиш сделка по телефона, преговаряй очи в очи. Познавачът показва картина на клиента, дори му позволява да я окачи в дома си и да я задържи няколко дни. Ключовият момент настъпва, когато купувачът сметне, че картина вече му принадлежи.

— В такъв случай трябва да се върнеш във Венеция — отсече Паоло. — Пращам ти частния самолет.

Джан Лоренцо отлетя за Венеция следващия петък. На пистата го очакваше ролс-ройс, който го откара във Вила Роза.

На входа го посрещна иконом и го поведе нагоре по мраморно стълбище до нещо като отделен апартамент с голи стени — мечтата на всеки познавач на изкуството. Джан Лоренцо си припомни колекцията, събирана от баща му за Аниели в продължение на трийсет години, сега оценявана като една от най-ценните частни колекции.

По-голямата част от съботния ден — с изключение на часовете за хранене — Джан Лоренцо прекара в компанията на Анджелина, която го разведе из 142-те стаи на Вила Роза. За негова изненада домакинята далеч надмина очакванията му.

Анджелина действително имаше желание да сложи началото на своя колекция от произведения на изкуството и бе посетила повечето големи галерии по света. Джан Лоренцо откри, че й липсва единствено смелост да осъществи намерението си — напълно разбираемо за това единствено дете на баща, издигнал се от нищото. В същото време не й липсваха познания и — колко изненадващо — вкус към изящното. Джан Лоренцо се засрами от предубеждението си, основано единствено на прочетеното в пресата. Чувстваше се приятно в компанията на Анджелина и дори започна да се чуди какво е открила у Паоло тази срамежлива и образована млада жена.

На вечеря Джан Лоренцо на няколко пъти долови обожанието, с което Анджелина гледа съпруга си, макар че дори не посмяваше да го прекъсне.

На другия ден на закуска Анджелина не каза и дума. Едва когато Паоло предложи съпругата му да покаже на госта градината, малкият ангел отново се съживи.

Анджелина поведе Джан Лоренцо на разходка из градината, разположена на шейсет акра, в която нямаше никакви постройки, скулптури, нито дори навес, където да се скрият от слънцето. На всяко негово предложение домакинята реагираше с въодушевление, готова да го последва, стига той да ѝ подаде ръка.

На вечеря не тя, а Паоло потвърди, че неговият малък ангел има желание да направи велика колекция в памет на покойния си баща.

— Но с какво ще започнем? — попита той, като се пресегна през масата, за да хване ръката на жена си.

— Може би с един Каналето? — подхвърли Джан Лоренцо.

През следващите пет години Джан Лоренцо непрестанно сновеше между Рим и Венеция — уговаряше графинята за поредната картина, след което я отнасяше във Вила Роза. С всяка скъпоценна добавка към колекцията апетитът на Анджелина растеше. Джан Лоренцо се видя принуден да пътува до далечни краища като Америка, Русия и дори Колумбия, за да бъде доволен „малкият ангел“ на Паоло.

Анджелина изпадаше във възторг от всеки нов шедъровър, представен от Джан Лоренцо — Каналето, Караваджо, Тинторето, Белини и Да Винчи, да не говорим за чуждоземните художници. Джан Лоренцо запълни малкото останали празни места по стените, докара статуи от всички краища на света, за да бъдат изложени на обширната морава — Мур, Бранкузи, Епстайн, Миро, Джакомети и любимеца на Анджелина, Ботero.

С всяка нова покупка Джан Лоренцо ѝ носеше и книга за художника. Анджелина я погълъщаше на един дъх и настояваше за следващата. Тя се превърна не само в най-важният клиент на галерията, но бе и най-старателната ученичка — леката закачка с Каналето прерасна в разюздано приключение с почти всички велики европейски майстори. А от Джан Лоренцо се очакваше непрестанно да доставя все нови и нови любовници — една страсть, която доближаваше Анджелина до Екатерина Велика.

Джан Лоренцо се намираше в Барселона — гостуваше на свой клиент, принуден да се раздели с „Раждането на Христос“ от Мурильо заради неплатени данъци, — когато научи новината. Тъкмо спореха относно цената — твърде висока според галериста, макар да не се съмняваше, че Анджелина няма да се поколебае, — когато позвъни секретарката му. Джан Лоренцо хвана следващия самолет за Рим.

Всички вестници без изключение надълго и нашироко коментираха смъртта на Анджелина Кастели. Масивен инфаркт я бе покосил в градината, докато се опитвала да премести някаква статуя.

Таблоидите сметнаха, че ще е загуба на време дори и един ден да замъкнат в памет на покойната, затова побързаха да информират читателите, че е оставила цялото си богатство на съпруга си. Снимка на усмихнатия Паоло — направена много преди смъртта на съпругата му — бе поместена редом с разкритието.

Четири дни по-късно Джан Лоренцо отлетя за Венеция, за да присъства на погребението.

Малкият параклис на Вила Роза бе изпълнен с роднини и приятели на Анджелина, някои от които Джан Лоренцо бе видял единствено на сватбата преди толкова години.



Когато шестимата определени да носят ковчега го внесоха в параклиса и внимателно го пуснаха върху поставката пред олтара, Паоло се разрида. След опелото, когато Джан Лоренцо поднесе съболезнованията си, Паоло го увери, че е съумял неизмеримо да обогати живота на съпругата му, и добави, че възнамерява да продължи обогатяването на колекцията в нейна памет.

— Това би било единственото желание на моя малък ангел — обясни той, — тъй че го смяtam за свой дълг.

Паоло не се обади повече на галериста.

Джан Лоренцо тъкмо се канеше да си гребне лъжичка оксфордско сладко от портокалови кори — навик, който също бе наследил от баща си, — когато видя заглавието с огромни букви. Ръката му не помръдна, докато осмисли думите. Искаше да се увери, че правилно е разбраł написаното. Паоло се бе завърнал на първите страници с гръмко заявената „Любов от пръв поглед — четете подробностите на страница 22“.

Джан Лоренцо бързо отгърна на клюкарската рубрика, която рядко удостояваше с внимание. „Паоло Кастели, бивш капитан на „Рома“, деветият по богатство в Италия, се готви да се ожени отново едва четири години след смъртта на своя малък ангел. И това не е всичко...“ По-нататък вестникът осведомяваше читателите, че за разлика от първата съпруга Анджелина, дъщеря на милиардер, новата избраница е нейна пълна противоположност — двайсет и четири годишна сервитьорка от Неапол, дъщеря на данъчен инспектор, на име Джина.

Джан Лоренцо неволно избухна в смях, когато видя снимката ѝ — без съмнение мнозина от приятелите на Паоло нямаше да премълчат шеговитите коментари.

И ето че той всяка сутрин взе да отгръща на клюкарската рубрика с надеждата да научи повече за предстоящата сватба. Церемонията щеше да се проведе в параклиса на Вила Роза, който нямаше да побере повече от двеста души, затова броят на гостите бе ограничен до най-близките роднини и приятели. Бъдещата булка вече не можеше дори носа да си покаже от своята стаичка, защото навсякъде я дебнеше глутница папараци. Младоженецът,

продължаваше вестникът, отново бе тръгнал на фитнес с надеждата да свали няколко килограма преди уречения ден. Най-голямата изненада Джан Лоренцо научи пак от вестника, публикувал извънреден материал: синьор Джан Лоренцо, виден галерист и приятел на Паоло от ученическите години, бе сред малцината щастливци, поканени на тържеството.

Официалната покана пристигна на следващия ден със сутрешната поща.

Джан Лоренцо отлетя за Венеция вечерта преди сватбата и се настани в хотел „Киприани“. Реши да хапне нещо леко и да си легне рано — очакваше го тежък ден, ако програмата предвиждаше да се наподоби онази първа сватба.

На сутринта стана рано и отдели повече от обичайното време, за да се издокара за случая. И въпреки това пристигна във Вила Роза много преди началото на церемонията. Реши да се разходи между статуите, пръснати по моравата, да си припомни тези свои стари приятели. Донатело като че ли се усмихваше специално за него, Мур запази царствено изражение, Миро го развесели, Джакомети настоя за повече внимание с високата си стройна фигура, ала любимото му от тези творения си оставаше фонтанът в центъра на моравата. Преди десет години лично бе придружавал всеки къс от конструкцията — всеки камък и всяка статуя — по пътя от Милано. „Бягащият ловец“ на Белини изглеждаше още по-великолепен в това обкръжение. Джан Лоренцо с удоволствие отбеляза, че и много други гости са пристигнали рано, явно със същата мисъл.

Един-единствен разпоредител в елегантен тъмен костюм обикаляше между гостите, подканяйки ги да се придвижат към параклиса за началото на церемонията. Джан Лоренцо бе сред първите, които се отправиха натам, за да заеме удобно място, от което да проследи появата на булката.

Настани се до странична пътека, откъдето можеше необезпокояван да проследи церемонията отначало докрай. Малката група хористи запяха под акомпанимента на струнен квартет.

Точно в три без пет Паоло и кумът влязоха в параклиса. Джан Лоренцо разпозна известния футболист, но отново не успя да си

спомни името му. Двамата заеха местата си край олтара в очакване на булката. Паоло изглеждаше в чудесна форма, с приятен загар и облечен в елегантен костюм. Жените все така го зяпаха с нескрито обожание. Паоло изобщо не им обръщаше внимание, лека усмивка, достойна за коментара на Луис Карол, бе разтегнала устните му.

Настъпи леко раздвижване, когато струнният квартет подхвани Сватбения марш, възвестяващ появата на булката. Младата жена запристигна бавно по пътеката, хванала под ръка баща си, и на всяка крачка предизвикваше изненадано ахване.

Джан Лоренцо се извърна — предстоеше да я види на живо за пръв път. Как ли би се изразил, ако някой непоканен на сватбата го помоли да опише булката? Дали да акцентира върху красивата дълга гарвановочерна коса, да изтъкне маслинената гладкост на кожата, или да добави някакъв коментар относно приказно красивата сватбена рокля, която бе запомnil така добре? Или просто да каже на всеки, който прояви любопитство, че още отначало е разбрал защо Паоло бе заявил, че се е влюбил от пръв поглед. Същата срамежлива усмивка като на Анджелина, същите блестящи от въодушевление очи, същата неприкрита нежност... а може би, както без съмнение щяха да се изразят журналистите, тя просто съвършено изпълваше сватбената рокля на Анджелина — несметните дипли коприна на шлейфа следваха булката, която бавно крачеше към своя любим.

Издание:

Джефри Арчър. Соломоново решение

Превод: Теодора Давидова

Оформление на корица Megachrom — Петър Христов

ИК Бард, София, 2007

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.